Z „PASZPORTEM” NA WAKACJE s. 20

DUCHA NIE GAŚCIE: DEKALOG I – KOSZALIN s. 36

RATUNEK DLA POLSKI s. 12

DEKLAROWANA I WYZNAWANA s. 18

06.06.2021
nr 23 (814)
cena 5 zł
(w tym 8% VAT)
NR INDEKSU 205 109
ISSN 1734-9079
www.idziemy.pl

idziemy

Bez serca się nie da!

s. 4, 10

PROGRAM OBCHODÓW

40 ROCZNICY OBJAWIEŃ

24-27 CZERWCA 2021

24 CZERWCA

18.00 - WIECZORNE MODLITWY Z MEDJUGORIE
21.00 - CAŁONOCNA ADORACJA NAJŚWIĘTSZEGO SAKRAMENTU DLA PARAFIAN

25 CZERWCA

8.00 - MSZA ŚWIĘTA 13.00 - PIESZA PIELGRZYMKA Z JEDWABNEGO DO BURZYNA
17.00 - POŚWIĘCENIE PODBRDO - OGRODU RÓŻAŃCOWEGO
18.00 - WIECZÓR MEDJUGORSKI 21.00 - CAŁONOCNA ADORACJA NAJŚWIĘTSZEGO SAKRAMENTU DLA MĘSKICH GRUP MARYJNYCH

26 CZERWCA

8.00 - MSZA ŚWIĘTA 9.00 - MARSZ POKOJU (BURZYN-MOCARZE SIESTRZANKI-JEDWABNE-KAMIANKI-BURZYN) 18.00 - WIECZÓR MEDJUGORSKI 21.00 - CAŁONOCNA ADORACJA NAJŚWIĘTSZEGO SAKRAMENTU POD PRZEWODNICTWEM MAŁYCH RYCERZY MIŁOSIERDZIA BOŻEGO I MARYI NIEPOKALANEJ

27 CZERWCA

9.00 - 10.30 - 12.00 - MSZA ŚWIĘTA
14.00 - RÓŻANIEC NA PODBRDO - TAJEMNICE ŚWIATŁA
18.00 - WIECZORNE MODLITWY Z MEDJUGORIE

40

1981
2021

ROCZNICA

Medjugorie

PARAFIA TRÓJCY PRZENAJŚWIĘTSZEJ

BURZYN

ul. NOWY RYNEK 8
18-420 JEDWABNE
Tel. 500 097 076

Polskie Medjugorie

ks. Henryk Zieliński

Bez serca się nie da

Najważniejszym chyba wydarzeniem religijno-społecznym nadchodzącego tygodnia będzie ponowne zawierzenie Polski i Kościoła w Polsce Najświętszemu Sercu Jezusowemu. Odbędzie się ono w jezuickiej bazylice Serca Jezusowego w Krakowie, z udziałem całego episkopatu Polski, 11 czerwca tego roku. Będzie to zarazem zakończenie obchodów stulecia tego zawierzenia, które pod koniec lipca 1920 r., w obliczu zagrożenia bolszewickiego, złożył na Jasnej Górze prymas Polski kard. Edmund Dalbor, a przypieczętował cały episkopat 3 czerwca 1921 r. w Krakowie. Nieprzypadkowo uroczystość przed stu laty i tegoroczna łączy się z jezuicką bazyliką.

Już w objawieniach, których doznała św. Małgorzata Maria Alacoque (1647-1690), jezuici zostali wskazani jako szczególnie zobowiązani do szerzenia kultu Serca Jezusowego. W tamtych czasach nie wiązało się to z przywilejami i splendorem. Kłopoty spowiednika św. Małgorzaty, o. Jeana Croiseta SJ, przypominają to, czego dwa i pół wieku później doświadczał spowiednik św. s. Faustyny, bł. ks. Michał Sopoćko. Dzieło o. Croiseta o Sercu Jezusa i o życiu św. Małgorzaty zostało nawet wciągnięte na watykański indeks ksiąg zakazanych.

W Kościele po reformacji (1517) i Soborze Trydenckim (1548-63) pod pozorem dbałości o chwałę Bożą rozwinął się niebezpieczny nurt duchowości: jansenizm. Zainicjował go biskup Ypres Kornel Otton Jansen (1581-1643), którego nauczanie charakteryzowało się rygoryzmem moralnym połączonym z religijnym pesymizmem. Propagował on chorobliwe skrupulanctwo w podejściu do sakramentów świętych, skutkujące rezygnacją z częstego przyjmowania Komunii świętej. Skupiał uwagę na wizjach Sądu Ostatecznego, czyśćca i piekła. Echo tego nurtu można obserwować choćby w sztuce obecnej w kościołach w Holandii i północnej Belgii. Pełno tam przedstawień ogni piekielnych, w których cierpią grzesznicy. Żadnego miłosierdzia, żadnej nadziei. Objawienia dane św. Małgorzacie Marii były jakby bezpośrednią odpowiedzią Pana Jezusa na to błędne nauczanie, które przyniosło fatalne skutki zwłaszcza w Holandii i Belgii. Budowanie religijności na strachu ma krótką perspektywę, a nade wszystko fałszywe podstawy. Bez serca się nie da!

Kult Serca Jezusowego rozwinął się szczególnie po tym, jak papież Leon XIII 11 czerwca 1899 r. poświęcił „cały rodzaj ludzki” Najświętszemu Sercu Jezusa. Na początku XX w. bardzo upowszechniły się obrazy Jezusa z sercem, z którego wychodzą płomienie miłości, specjalne nabożeństwa i rekolekcje. Wiele inicjatyw w Kościele, jak choćby Katolicki Uniwersytet Lubelski, przyjmowało wezwanie „Serca Jezusowego”. Nie chodziło przy tym jedynie o hołdowanie prostej pobożności wyrażającej się w litaniach, ale o głoszenie wzywania do nawrócenia, motywowanego nie tyle strachem przed karą, ile odpowiedzią na Bożą miłość. Tego nie należy mylić z próbami obwoływania Pana Jezusa królem Polski ani z dziwnymi strojami. Nawrócenie to nie przedstawienie.

Krakowskie uroczystości, które znajdą przedłużenie we wszystkich parafiach, będą główną liturgią podczas zebrania plenarnego Konferencji Episkopatu Polski 11 i 12 czerwca. Będzie to pierwsze takie spotkanie od października 2020 r. Choćby dlatego będzie niełatwe. Spraw nazbierało się wiele. Zbliżająca się szybko wizyta „ad limina” to tylko jeden z tematów. Coraz bardziej rysują się w episkopacie i wśród duchowieństwa podziały i resentymenty. Coraz trudniej nam mówić jednym głosem. Pierwszy z brzegu przykład to powołanie na ostatniej Radzie Stałej KEP specjalnej komisji do przygotowania nowego – jakże potrzebnego – dokumentu regulującego obecność duchownych w środkach komunikacji społecznej, gdy od półtora roku trwają prace nad podobnym dokumentem w Radzie KEP ds. Środków Społecznego Przekazu. Czy to wotum nieufności dla rady?

Obchodzimy także czterdziestą rocznicę IV pielgrzymki św. Jana Pawła II do Polski, pierwszej po tzw. transformacji ustrojowej. Była to jedna z najtrudniejszych pielgrzymek do ojczyzny. Tak bardzo, że papież zrezygnował po niej z planowanego wypoczynku w Tatrach przed Światowymi Dniami Młodzieży na Jasnej Górze. Okazało się, jak bardzo Polska marzeń Jana Pawła II różni się od Polski marzeń autora książki „Kościół, lewica, dialog”. A papież w duchu odpowiedzialności za wolność naszą i naszej wspólnej ojczyzny przypominał nam Dekalog. Ten sam, który przed tysiącami lat Bóg dał swojemu ludowi wychodzącemu z niewoli. W dobie moralnego zamętu proponujemy naszym Czytelnikom na wakacje powrót do tamtego nauczania św. Jana Pawła II.

henryk.zielinski@idziemy.com.pl

06.06.2021 idziemy w numerze:

TEMAT TYGODNIA

fot. pixabay.com

Tajemnica Serca Jezusa **s. 10**

Ratunek dla Polski **s. 12**

Pieśń o Sercu Boga **s. 42**

Ducha nie gaście: Dekalog I – Koszalin **s. 36**

NA CZASIE

Ostoja życia **s. 8**

Szczęście i dobro **s. 22**

Hiszpania skręca w prawo **s. 34**

fot. Caritas Polska

Caritas apeluje o pomoc **s. 54**

NASZE SPRAWY

Z „paszportem” na wakacje **s. 20**

Kim zostanie Cruella…? **s. 33**

Śniadanie jak lekarstwo **s. 43**

Obowiązki kierowców i pieszych **s. 44**

Pestycydy **s. 46**

MOJA WIARA

Braterstwo: Ewangelia czy ideologie? **s. 9**

Deklarowana i wyznawana **s. 18**

Prawda ma znaczenie **s. 23**

90 lat Radia Watykańskiego **s. 38**

Czytanie nie kończy się na papierze! Najnowsze wiadomości i opinie na stronie www.idziemy.pl. E-wydanie tygodnika można zakupić na stronach: www.eprasa.pl, www.egazety.pl.

https://www.facebook.com/profile.php?id=100012227057005

Pielgrzymkowe plany

Z ks. dr. **Romanem Tkaczem** SAC, dyrektorem Pallotyńskiego Biura Pielgrzymkowo-Turystycznego „Peregrinus", rozmawia Agnieszka M. Domańska

Co pandemia zmieniła w funkcjonowaniu biur pielgrzymkowych?

Dotychczas pandemia całkowicie uniemożliwiała realizację naszych planów. Mamy do czynienia niemal z katastrofą, którą trudno nazwać odwracalną. Pandemię, która pojawiła się w Polsce 4 marca ubiegłego roku, porównuję do wybuchu wulkanu, który przyszedł nagle i jednak dość niespodziewanie. Wyrządziła ona nieprawdopodobnie dużo szkód, także w życiu i funkcjonowaniu biur podróży czy biur pielgrzymkowych – zamknięte zostały trasy, poprzerywane kontakty.

Na pewno niektóre instytucje związane z pielgrzymkami czy podróżowaniem nie przetrwały tej sytuacji. W naszym biurze pielgrzymkowym udało się ocalić dziesięć miejsc pracy, np. dzięki zmniejszeniu wymiaru godzin pracy. Kapitał ludzki jest jedną z najcenniejszych wartości dla każdego biura podróży, biura pielgrzymkowego. To jest baza, na której możemy teraz rozpoczynać dalszą pracę. Nasz zespół opracowuje już pewne plany i zastanawia się, jak uruchomić poszczególne trasy, przy czym obecnie wiele spraw stoi jeszcze pod znakiem zapytania. Nie wiemy jeszcze wielu rzeczy: kiedy państwo polskie i inne kraje uruchomią loty czy też kiedy zostanie zdjęty obowiązek kwarantanny przy wjeździe do poszczególnych krajów, np. na Litwę, i przy powrocie do własnego kraju. Dla osób zainteresowanych konkretnym wyjazdem ten brak wiedzy bywa irytujący, ale obecnie sytuacja, a co za tym idzie decyzje dość często ulegają zmianom.

Gdzie będziemy mogli w tym roku pielgrzymować?

Kierunkiem, na który chcemy w tym roku zwrócić uwagę, są przede wszystkim polskie sanktuaria. Zarówno te maryjne, których mamy w Polsce kilkaset, jak też sanktuaria i miejsca związane z konkretnymi rocznicami oraz postaciami. Zaplanowana jest już m.in. pielgrzymka do Płocka śladami św. siostry Faustyny w związku z mijającą w tym roku 90. rocznicą objawień czy pielgrzymka szlakiem św. Jana Pawła II, ponieważ w ubiegłym roku świętowaliśmy stulecie jego urodzin. Proponujemy również wyjazd na Warmię i Mazury lub zwiedzanie Zamościa i Roztocza. Każda z tych propozycji łączy element religijny i turystyczny. W Polsce mamy wiele miejsc, które są z natury piękne i warto je zobaczyć. Przygotowujemy również dwa turnusy rekolekcyjne, które zostaną poprowadzone w Jeziornej Osadzie i Zakopanem.

A co z wyjazdami za granicę?

To drugi etap naszych pielgrzymkowych planów. Chcielibyśmy znów realizować wyjazdy do krajów nam najbliższych, czyli na Litwę i Ukrainę, ponieważ my Polacy z Kresami Południowo-Wschodnimi jesteśmy bardzo mocno związani. Jednak obecnie sytuacja pandemiczna jest tam jeszcze znacznie gorsza niż w Polsce i czekamy na jej poprawę. Planowaliśmy również wyjazdy na Białoruś, ale ze względu na komplikującą się sytuację polityczną musieliśmy zrezygnować z tego kierunku.

Jak największe sanktuaria przygotowują się na przyjęcie pielgrzymów?

Jak wiemy, największe sanktuaria europejskie są przygotowane, by przywitać grupy pielgrzymkowe. Mamy nieustanny kontakt online z sanktuarium w Lourdes, dzięki któremu możemy obserwować, jak jest to organizowane, np. są wyznaczone miejsca dla pielgrzymów, określone godziny wejść, inaczej zorganizowano też procesję maryjną. Podobnie w Fatimie. Mamy nadzieję, że do października, czyli kolejnej rocznicy zakończenia objawień fatimskich, uda się uruchomić pielgrzymki na tych trasach.

Kierunkiem, na który chcemy w tym roku zwrócić uwagę, są przede wszystkim polskie sanktuaria.

Chcielibyśmy również wznowić pielgrzymki do Ziemi Świętej, a konkretnie do Izraela. Jednak na razie nie możemy dokładnie powiedzieć, kiedy to się wydarzy. Na pewno musi dojść do konkretnych ustaleń na poziomie międzynarodowym, jeśli chodzi o bezpieczeństwo.

Czy pielgrzymi będą zobowiązani do szczepień lub wykonywania testów?

Na pewno każdy, kto chciałby uczestniczyć w pielgrzymkach, szczególnie tych zagranicznych, powinien dostosować się do wymogów związanych czy to ze szczepieniami, czy z testami. W przeciwnym razie nie będzie miał możliwości uczestnictwa w wyjeździe. Co ciekawe, powstają inicjatywy, które mają ułatwić pielgrzymom te kwestie. Na przykład w Medjugorie powstał ośrodek prowadzony przez Kawalerów Maltańskich, którzy codziennie wykonują testy chętnym pielgrzymom. Ważność takiego testu wygasa po 48 godzinach, czyli każdy, kto opuszcza sanktuarium, otrzymuje zaświadczenie respektowane międzynarodowo i ma możliwość spokojnego powrotu do kraju bez konieczności kwarantanny. Obecnie jeszcze nie wiemy, czy podobne ośrodki powstaną przy innych sanktuariach.

Przewiduję, że przy organizacji pielgrzymek zostaną przyjęte dwie podstawowe zasady: pełnych szczepień, jedno- lub dwukrotnych w zależności od przyjmowanej szczepionki, oraz zasada testów, które mają być wykonywane przed wyjazdem i powrotem. Najprawdopodobniej w najbliższych miesiącach od tych dwóch uwarunkowań raczej się nie uwolnimy.

Jakie wnioski płyną z obecnego doświadczenia?

Historia jest naszą nauczycielką, dlatego powinniśmy uczyć się na doświadczeniach z obecnej pandemii. Oczywiście nie da się w stu procentach przygotować do kolejnej tego typu sytuacji, ale możemy wyciągnąć konkretne wnioski i podjąć kroki, które pomogą lepiej poradzić sobie z podobnymi wydarzeniami w przyszłości. Wielu ludzi powoli zdaje już sobie sprawę z tego, że jest to rzeczywistość, z którą należy nauczyć się żyć. Życie z myślą, że koronawirus zostanie w pełni wygaszony i nie wróci, albo wszyscy się na niego uodpornimy, jest iluzją. Jeśli chcemy pielgrzymować, powinniśmy być tego faktu świadomi.

Łukaszenka przekroczył granicę

Zmuszenie do lądowania w Mińsku samolotu Ryanair i zatrzymanie lecącego nim opozycyjnego dziennikarza białoruskiego Ramana Pratasiewicza miało jeden, podstawowy cel: zastraszenie przebywających za granicą przeciwników Aleksandra Łukaszenki. Tyle że działając w taki sposób, białoruski dyktator przekroczył pewną granicę. Jego działania dotknęły bowiem cały Zachód.

Poza Białorusią przebywa Swiatłana Cichanouska, przypuszczalna zwyciężczyni zeszłorocznych wyborów prezydenckich w tym kraju (wygranym ogłosił się Łukaszenka). W Polsce znajduje się Sciapan Puciła, twórca ważnego opozycyjnego kanału Nexta na YouTube i Telegramie, którego współpracownikiem jest Pratasiewicz. Są też inni opozycjoniści. Mieli otrzymać wyraźny sygnał: nie są bezpieczni, bo białoruskie KGB może działać wszędzie.

fot. PAP/EPA/EPA/Maxim Guchek

Spośród pasażerów samolotu Ryanair w Mińsku pozostał nie tylko Pratasiewicz. Przedstawiciele tej linii twierdzą, że na pokładzie byli też agenci KGB – i to oni pomogli zorganizować całą akcję uprowadzenia maszyny. A to oznacza, że białoruskie służby specjalne działają poza terytorium kraju. Także w Grecji, skąd leciał opozycjonista.

Sciapan Puciła mówił, iż docierają do niego groźby, że zostanie zabity. A sprawa samolotu Ryanair dowodzi, że faktycznie, kagiebiści mogą śledzić białoruskich opozycjonistów i w Warszawie, i w Wilnie. Skoro dotarli aż do Aten, to przyjazd do stolicy Polski czy Litwy nie jest dla nich żadnym problemem. Cichanouska, Puciła i inni są naprawdę w niebezpieczeństwie!

Na szczęście reakcja Polski i krajów Unii Europejskiej na działania Białorusi jest bardzo stanowcza. Zakaz lotów Bieławii do UE oznacza cios dla białoruskiego przewoźnika, a zalecenie nielatania nad Białorusią stworzyło poważne problemy także dla Rosji. Łukaszenka usiłuje z tego wybrnąć w sposób absurdalny: oskarża palestyński Hamas, że to rzekomo on sprowokował incydent, oskarża też Polskę. Ale my nie możemy dać przyzwolenia na działanie białoruskich specsłużb także w Polsce. To absolutnie niedopuszczalne.

Piotr Kościński

Krzysztof Ziemiec

Co się porobiło?

Atak na wizytę prezydenta Andrzeja Dudy w Turcji obrócił się przeciwko jej krytykom. Poszło o wieniec, który polska delegacja składała w mauzoleum bohatera narodowego Turcji, prezydenta Mustafy Atatürka. Wieniec, który według niektórych, był… do góry nogami. Warto wiedzieć, że złożenie hołdu prezydentowi Mustafie Atatürkowi, który w latach dwudziestych ubiegłego wieku współtworzył republikę i walczył o jej niepodległość, to jeden z najważniejszych, symbolicznych momentów każdej wizyty zagranicznych delegacji w Turcji.

I chociaż wizyta zaplanowana była w każdym detalu – bo takie jest zadanie służb dyplomatycznych – krytycy prezydenta szybko znaleźli, jak sądzili, okazję do ataku. Poszło o kolejność barw na wieńcu. Niektórzy pisali, że wszystko wskazuje na to, że złożył go prezydent Indonezji, ewentualnie książę Monako. Narrację pociągnęła cała rzesza internetowych kaprali, ale też czasem wyrobionych komentatorów, którzy nie stronili od kąśliwych uwag pod adresem pałacu prezydenckiego.

Problem w tym, że – jak wykazali znawcy tematu – idąc tym tropem, trzeba by uznać, że Indonezji albo Monako przewodzili w niedalekiej przeszłości również brytyjska premier Theresa May, kanclerz Niemiec Angela Merkel czy prezydent Stanów Zjednoczonych Barack Obama. O ile w ich przypadku przejęcie indonezyjskiego tronu jeszcze być może dałoby się jakoś wytłumaczyć, o tyle ciężko wytłumaczyć w roli indonezyjskiego władcy… papieża Franciszka, który też podobny wieniec tam składał!

Chęć zaatakowania prezydenta u niektórych jest tak duża, że wyprzedza refleksję. Jak uściślali byli dyplomaci, wieniec musi mieć określoną średnicę, czyli 80 cm, może być wykonany tylko z róż bądź goździków w układzie kolorystycznym czerwono-białym, bo to są barwy narodowe Turcji!

Chęć zaatakowania prezydenta u niektórych jest tak duża, że wyprzedza refleksję.

Zbyt często dziś politycy i dziennikarze szybciej coś napiszą niż pomyślą. Jedni za tę turecką „gafę” już przeprosili, inni skasowali wpisy i udają, że nic się nie stało.

Gorzej, że tak jest dziś niemal ze wszystkim. Kolejny przykład z ostatnich dni? Zadowolenie kilku znaczących polityków z orzeczenia TSUE w sprawie kopalni węgla brunatnego Turów. Zamiast punktować zaniedbania czy zaniechania działań, które do sporu z Czechami doprowadziły, okazują nie tylko poparcie, ale i zadowolenie, że ktoś znów ukarał nielubiany przez nich rząd. To, że pracę i zatrudnienie w regionie straciłoby kilka tysięcy osób, że krajowe moce energetyczne zmniejszyłyby się nawet o 8 procent – to dla nich fakty chyba bez znaczenia.

Takich przypadków bezzasadnej, aczkolwiek efektownej krytyki na pewno w najbliższym czasie nie zabraknie. Bo cel dziś jest jeden – zniszczyć, a nie dyskutować.

Autor jest dziennikarzem TVP

W SKRÓCIE

■ **Nie będzie amerykańskich sankcji.** Prezydent USA Joe Biden oznajmił, że nie nałożył twardszych sankcji na Nord Stream 2, ponieważ budowa gazociągu jest prawie zakończona, a restrykcje uderzyłyby w relacje transatlantyckie. Podkreślił, że zawsze był przeciwny tej budowie. Według oficjalnych informacji w obu nitkach liczącego 1200 km gazociągu brakuje zaledwie po kilkanaście kilometrów rur.

■ **Zmarł ormiański patriarcha.** W Libanie w wieku 87 lat zmarł patriarcha ormiańskokatolicki Grigor Petros XX (Grzegorz Piotr XX). Był głową Kościoła katolickiego obrządku ormiańskiego od 2015 r. Grigor Kaproyan – takie było jego imię i nazwisko – od 1976 r. był egzarchą Ormian katolików we Francji (od 1977 r. jako biskup), a po podniesieniu dziesięć lat później egzarchatu Francji do rangi eparchii został pierwszym eparchą oraz wizytatorem apostolskim dla Ormian katolików w zachodniej Europie. 25 lipca 2015 r. synod Kościoła katolickiego obrządku ormiańskiego wybrał go na katolikosa-patriarchę Cylicji dla Ormian katolików.

■ **Akcja przeciw Pfizerowi.** Kilku znanych francuskich influencerów poinformowało, że zaproponowano im pieniądze za negatywne wypowiedzi na temat szczepionki przeciw koronawirusowi produkowanej przez Pfizera. Leo Grasset, którego kanał na YouTube ma ponad milion subskrybentów, poinformował, że zagraniczna firma (być może powiązana z Rosją) oferowała mu ogromne pieniądze.

■ **Kamery badające emocje.** Jak dowiedziała się BBC, w chińskim Sinciangu testowany był system kamer wykorzystujący sztuczną inteligencję do rozpoznawania twarzy i ujawniania stanów emocjonalnych. W Sinciangu żyje 12 milionów Ujgurów, z których większość to muzułmanie. Wielu z nich było lub jest przetrzymywanych w „ośrodkach reedukacyjnych", będących obozami o zaostrzonym rygorze.

■ **Rosja już nie ściga Cichanouskiej?** Konkurentka Aleksandra Łukaszenki podczas ubiegłorocznych wyborów prezydenckich na Białorusi Swiatłana Cichanouska zniknęła z listy poszukiwanych przez rosyjskie MSW. Znalazła się na niej w październiku 2020 r. na podstawie umowy rosyjsko-białoruskiej o pomocy prawnej. Nie wiadomo, dlaczego obecnie została z niej skreślona.

BUDDYŚCI ŚWIĘTOWALI VESAK

fot. PAP/EPA/Made Nagi

Vesak (lub Wesak), dzień majowej pełni księżyca, to najważniejszy dzień dla milionów buddystów na całym świecie. Budda miał narodzić się właśnie w dniu Vesak, w roku 623 p.n.e. Także w dniu Vesak Budda miał osiągnąć „oświecenie" i potem umrzeć. Na zdjęciu: buddyści świętują Vesak w świątyni w Denpasar na indonezyjskiej wyspie Bali.

WYBORY W SYRII

fot. PAP/EPA/Youssef Badawi

Za farsę uznały kraje Zachodu oraz syryjska opozycja wybory przeprowadzone w kontrolowanych przez rząd częściach. W zamyśle rządzących chodziło o zapewnienie prezydentowi Baszarowi Assadowi kolejnej kadencji. Było to już drugie takie głosowanie od rozpoczęcia wojny domowej w tym kraju. W 2014 r. Assad zdobył prawie 89 proc. głosów. Tym razem jego przeciwnikami byli Abdullah Sallum Abdullah, były minister ds. parlamentarnych, oraz Mahmud Ahmad Marei, szef niewielkiego Narodowego Frontu Demokratycznego. Czterdziestu ośmiu innych kandydatów nie zostało zarejestrowanych.

ROCZNICA ŚMIERCI GEORGE'A FLOYDA

W USA obchodzono rocznicę śmierci czarnoskórego George'a Floyda z rąk policjanta na ulicach Minneapolis. Efektem tej tragedii były gwałtowne protesty, trwające przez całe ubiegłoroczne lato, które przyczyniły się do ponownego skupienia się na sprawiedliwości, równości i rasie w ogóle. Na zdjęciu: setki osób zebrało się na rogu 38 St. i Chicago Ave., w miejscu, w którym zginął Floyd.

fot. PAP/EPA/Craig Lassig

fot. PAP/EPA/Jalil Rezayee

KIEDY POKÓJ W AFGANISTANIE?

W afgańskim mieście Herat zebrali się przedstawiciele miejscowej społeczności, żądając doprowadzenia do zawieszenia broni między siłami rządowymi i talibami. Spodziewane są rozmowy pokojowe w Stambule, ale talibowie oczekują ostatecznych decyzji Waszyngtonu w sprawie wycofania wojsk amerykańskich z Afganistanu. Tymczasem w samym Heracie doszło do walk, gdy siły rządowe odbiły 41 osób przetrzymywanych przez talibów w miejscowym więzieniu.

KATASTROFA NA NIGRZE

Dziesiątki ludzi zaginęły, gdy przeciążony statek z około 180 pasażerami na pokładzie wywrócił się na rzece Niger w północno-zachodniej Nigerii. Gdy ten numer tygodnika „Idziemy" oddawany był do druku, uratowano zaledwie 20 osób i wydobyto z wody cztery ciała. Katastrofy na Nigrze zdarzają się dość często. We wrześniu 2020 r. w wyniku zatonięcia statku zmarło osiem osób.

fot. PAP/EPA/STR

ŚLEDZTWO WE WŁOSKICH GÓRACH

We Włoszech trwa dochodzenie w sprawie przyczyny tragicznego wypadku kolejki linowej, w wyniku którego zginęło 14 osób. Wagonik spadł z wysokości 20 m na zbocze góry Mottarone w pobliżu jeziora Maggiore w północnych Włoszech. Przypuszczalnie pękła lina i zawiódł hamulec bezpieczeństwa. Zginęło 13 osób, w tym dwuletnie dziecko. Dwoje innych dzieci zostało zabranych do szpitala, gdzie później jedno zmarło.

fot. PAP/EPA/Alessandro Di Marco

W SKRÓCIE

■ **Shell ograniczy emisję?** Sąd w Holandii wydał wyrok, zgodnie z którym koncern naftowy Shell musi do 2030 r. ograniczyć emisję dwutlenku węgla aż o 45 proc. w porównaniu z poziomem z roku 2019. Pozew złożyła organizacja Friends of Earth (Przyjaciele Ziemi), powołując się na paryskie porozumienie klimatyczne. Shell będzie zgłaszał apelację.

■ **Macron w Rwandzie.** Prezydent Francji Emmanuel Macron odwiedził Rwandę, próbując wznowić stosunki, które zostały zerwane z powodu oskarżeń o rolę Paryża w ludobójstwie w 1994 r. Wizyta nastąpiła po opublikowaniu oficjalnego francuskiego raportu, w którym stwierdzono, że ówczesny rząd François Mitterranda ponosi odpowiedzialność za niezapobieżenie zbrodniom. Zarazem raport stwierdza, że Francja nie jest bezpośrednio winna śmierci ponad 800 tys. Tutsi i Hutu.

■ **W Rosji będzie trudniej o samogon.** Urząd pełnomocnika ds. przedsiębiorców przy prezydencie Rosji wystąpił z propozycją zakazu sprzedaży aparatury do pędzenia samogonu. Jednym z powodów jest niska jakość wytwarzanego bimbru. Z badań przeprowadzonych w 2020 r. wynika, że najwięcej alkoholu spożywa się w Komi, na Czukotce i w Udmurcji, a najmniej – w islamskich republikach Inguszetii, Czeczenii i Dagestanu.

■ **Francuscy biskupi ratowali Żydów.** Co najmniej 57 spośród ówczesnych 80 biskupów francuskich pomagało ratować Żydów w czasie II wojny światowej. Wynika to z badań francusko-izraelskiej historyczki Limore Yagil, pracującej na paryskiej Sorbonie. Jej artykuł „Pius XII, Kościół francuski i ratowanie Żydów (1940-44)" ukazał się we włoskim piśmie „Nuova Storia Contemporanea".

■ **Książka o pielgrzymkach.** Na brytyjskim rynku wydawniczym ukazała się książka dziennikarza i autora katolickiego Petera Sanforda „Pilgrimage: Journeys of Meaning" – „Pielgrzymki: podróże (w stronę) znaczenia". Dotyczy ona czasu już po pandemii, w którym ludzie zaczynają na nowo podróżować i pielgrzymować. Podkreśla, że „pielgrzymki ze swej natury prowadzą do uzdrowienia, refleksji i innego niż dotychczasowe ukierunkowania naszych umysłów i dusz". Autor zwraca uwagę na dewaluację pojęcia „pielgrzymki", które – według niego – zostały sprowadzone do „krzykliwych, kolorowych wypraw".

Serwis przygotowano na podstawie PAP, KAI i RV

Anna Meetschen

OSTOJA ŻYCIA

Jednym Malta kojarzy się z wypoczynkiem na plaży, innym z katolicką wyspą, gdzie chrześcijaństwo dotarło dzięki św. Pawłowi. Liczne pielgrzymki organizowane do tego kraju objeżdżają wyspę śladami Apostoła Narodów, zatrzymując się w miejscach, które naznaczył swoją obecnością.

Przez lata to małe państewko uważane było za ostoję katolicyzmu, gdzie odsetek katolików przekraczał 95 proc. obywateli, a w 2005 r. jeszcze 52 proc. Maltańczyków uczestniczyło w niedzielnej Mszy świętej. W 2017 r. 84,4 proc. społeczeństwa deklarowało się jako katolicy, podczas gdy w niedzielnej Eucharystii uczestniczyło 37 proc.

Przewiduje się, że do 2040 r. odsetek ten spadnie do 10 proc. W ciągu ostatnich kilku lat, odkąd w 2013 r. władzę przejęła od chadeków centrolewicowa Partia Pracy, Malta stała się jednym z najbardziej liberalnych światopoglądowo członków Unii Europejskiej.

Wszystko zaczęło się w 2011 r., od referendum dotyczącego legalizacji rozwodów, które do tego czasu były na Malcie zakazane. Tym samym kraj ten stał się ostatnim państwem w Unii Europejskiej, w którym zalegalizowano rozwody.

W 2014 r. rząd zalegalizował również związki cywilne osób tej samej płci, a w 2017 r., miesiąc po wygranych wyborach, parlament w La Valletcie, także dzięki głosom chadeków, przegłosował małżeństwa osób tej samej płci – z tylko jednym głosem przeciw.

Jednocześnie Malta pozostaje jedynym krajem w Europie, w którym obowiązuje całkowita ochrona życia poczętego. Oznacza to, że aborcja jest całkowicie zakazana i ciężarnej kobiecie grozi za nią kara więzienia do trzech lat. W połowie maja br. rozpoczęły się jednak kroki zmierzające do obalenia tego ostatniego przyczółka chrześcijaństwa na wyspie, kiedy to niezależna posłanka Marlene Farrugia przedstawiła w parlamencie Malty projekt ustawy o legalizacji aborcji.

fot. xhz

I tu nastąpiła niespodziewana reakcja zarówno prezydenta Malty, jak i premiera. Prezydent George Vella, który z zawodu jest lekarzem, oświadczył w wywiadzie dla „Malta Independent", że nie podpisze ustawy legalizującej aborcję podczas swojej kadencji. Dodał, że wolałby raczej podać się do dymisji niż podpisać się pod taką ustawą. „Albo się zabija, albo się nie zabija, nie ma czegoś takiego jak śmierć połowiczna", oświadczył prezydent.

Malta pozostaje jedynym krajem w Europie, w którym obowiązuje całkowita ochrona życia poczętego.

Już w 2019 r., kiedy Vella został wybrany na prezydenta, stwierdził, że nigdy nie podpisze ustawy legalizującej zabijanie nienarodzonych dzieci. Także premier Malty Robert Abela, lider Partii Pracy, otwarcie deklaruje się jako obrońca życia.

Również metropolita maltański abp Charles Scicluna wyraził w mocnych słowach swoje poparcie dla prezydenta: „Módlmy się, aby łono matki pozostało miejscem życia, a nie miejscem, gdzie dochodzi do zabójstw". Od wielu lat wywierana jest na Maltę presja w kwestii zalegalizowania aborcji.

Kraj ten był wręcz oskarżany o stosowanie tortur wobec kobiet, gdyż nie tylko nie zezwala kobiecie na zabicie dziecka w swoim łonie, ale w dodatku ją za to karze. Jednakże ok. 400 kobiet, które co roku wyjeżdżają z Malty za granicę, aby dokonać aborcji, w praktyce nie ponosi z tego tytułu żadnych konsekwencji.

I choć ustawa aborcyjna ma niewielkie szanse, by zostać przyjęta przez parlament – bowiem i Partia Pracy, i Partia Narodowa zdecydowanie sprzeciwiają się legalizacji aborcji – to z pewnością rozpoczęła się debata o możliwości jej dopuszczenia. Niestety, jest to znany na całym świecie schemat wprowadzania zmian. Publiczna „debata" służy ni mniej ni więcej jak urobieniu społeczeństwa. Miejmy nadzieję, że w tym wypadku sami rządzący nie ulegną presji i będą wytrwale chronić życie.

Pomóżmy chrześcijanom z Gazy

Łaciński patriarcha Jerozolimy abp Pierbattista Pizzaballa zaapelował do księży i wiernych swojej diecezji o pomoc materialną dla chrześcijan w Strefie Gazy. „Ich cierpienie pogorszyło się na skutek zbrojnych starć, w których ginęli ludzie, oraz nalotów bombowych. To wszystko miało miejsce w czasie, gdy musieli walczyć z wirusem COVID-19, który dotąd nie został opanowany" – głosi apel.

Wyrazem solidarności z chrześcijanami w Strefie Gazy ma być przeznaczenie środków na pomoc dla nich i złagodzenie niedostatków spowodowanych niedawnymi działaniami zbrojnymi. Abp Pizzaballa zaapelował też do księży o przeprowadzenie dodatkowej zbiórki pieniężnej.

Katolicki proboszcz w Gazie ks. Gabriel Romanelli poinformował, że w Strefie Gazy żyje obecnie 1077 chrześcijan, w tym 133 katolików.

Zarzuty wobec Trumpa

Prokuratura Nowego Jorku zwołała wielką ławę przysięgłych, aby zdecydować, czy postawić w stan oskarżenia byłego prezydenta USA Donalda Trumpa. Chodzi o zarzucane mu nieprawidłowości w prowadzeniu biznesów, a zwłaszcza niewłaściwe wykorzystanie ulg podatkowych. Trump zaprzecza, jakoby działał niezgodnie z prawem, i twierdzi, że próba postawienia go w stan oskarżenia jest „politycznym polowaniem na czarownice". Decyzja o zwołaniu wielkiej ławy przysięgłych wydaje się wskazywać, że prokurator okręgowy na Manhattanie Cyrus Vance ma nadzieję na wniesienie oskarżenia przeciw Trumpowi. Jego śledztwo trwało dwa lata, a w efekcie batalii sądowej Vance uzyskał dostęp do dokumentów podatkowych Trumpa.

Dariusz Kowalczyk SJ

Braterstwo: Ewangelia czy ideologie?

Wolność, równość, braterstwo (fr. *liberté, égalité, fraternité*) – krzyczeli rewolucjoniści Wielkiej Rewolucji Francuskiej. A im bardziej krzyczeli, tym bardziej rosły stosy zgilotynowanych „wrogów rewolucji". Co zresztą paradoksalnie było zgodne z hasłem w jego pełnym brzmieniu: „Wolność, równość, braterstwo albo śmierć". Kto bowiem wątpił w konkretną realizację tych wartości, był wtrącany do więzienia, albo raczej skracany o głowę. W ten sposób budowano nowe, wolne społeczeństwo „równych braci". Analogicznie budowali braterstwo Lenin i Stalin. Po śmierci tego ostatniego XXII Zjazd KPZR przyjął „Kodeks moralny budowniczego komunizmu". Kilka razy mówi się w nim – a jakże! – o braterstwie: „Humanitarne relacje i wzajemny szacunek między ludźmi: człowiek człowiekowi przyjacielem, towarzyszem i bratem"; „Przyjaźń i braterstwo wszystkich narodów ZSRR, nietolerowanie narodowej i rasowej nienawiści"; „Braterska solidarność z ludźmi pracy wszystkich krajów, ze wszystkimi narodami". Piękne hasła, prawda?

Pojęcie „braterstwo" jest bardzo drogie wszelkiej maści wolnomularzom, czyli masonom. Ludzie należący do różnych lóż masońskich głoszą, że ich celem jest ulepszanie jednostek i społeczeństw, aby ostatecznie cała ludzkość mogła żyć w pokoju i dobrobycie. Tolerancja, prawa człowieka, braterstwo – te hasła przyświecają „starszym i mądrzejszym", którzy spotykają się i debatują dla dobra każdego człowieka. Tyle że spotykają się raczej skrycie, a ludziom, dla których tak się trudzą, raczej nie tłumaczą szczegółów tego, co i jak chcą zrobić. Wiadomo! Tłuszcza mogłaby nie zrozumieć i nie docenić ich pomysłów na nowy, lepszy świat. Można przypuszczać, że z masonami związani są ludzie zwani filantropami. To miliarderzy, których majątek przekracza wyobraźnię zwykłych ludzi pracy miast i wsi. Nie zatrzymują jednak oni swych miliardów dla siebie, ale poprzez różne fundacje ofiarowują je na rzecz potrzebujących pomocy. Okazuje się jednak, że to specyficzna pomoc, która ma określone barwy ideologiczne, a poza tym – i tu dotykamy wręcz jakiegoś cudu – im bardziej filantropi się dzielą, tym bardziej stają się bogaci. Czyżby budowanie braterstwa polegało na tym, że coraz więcej majątku należy do coraz węższej grupy osób, które potem podejmują działalność filantropijną, i tak w koło Macieju?

W chrześcijaństwie braterstwo jest otwarciem się na łaskę Chrystusa, która czyni nas synami i córkami Boga Ojca.

Diaboliczne manipulowanie „braterstwem" nie neguje faktu, że dobrze pojęte braterstwo jest czymś pięknym i dobrym. O chrześcijańskim etosie braterstwa pisał Joseph Ratzinger. W soborowej konstytucji „Gaudium et spes" czytamy: „Bóg troszczący się po ojcowsku o wszystko chciał, by wszyscy ludzie tworzyli jedną rodzinę i odnosili się wzajemnie do siebie w duchu braterskim. Wszyscy bowiem, stworzeni na obraz Boga, który «z jednego uczynił cały rodzaj ludzki, aby zamieszkał cały obszar ziemi», powołani są do jednego i tego samego celu, to jest do Boga samego" (nr 24). A zatem ostateczną podstawą braterstwa ludzi jest bycie stworzonym przez Boga na Jego obraz oraz to samo powołanie. Ale na czym polega owo powołanie? Polega ono na staniu się dziećmi Bożymi, a w konsekwencji na życiu wiecznym z Bogiem. Samo jednak bycie stworzonymi nie czyni nas dziećmi Bożymi. Człowiek bowiem jedynie w Chrystusie, mocą Ducha Świętego, może stać się dzieckiem Boga: „Otrzymaliście ducha przybrania za synów, w którym możemy wołać: «Abba, Ojcze!»" (Rz 8, 15). A zatem w chrześcijaństwie braterstwo nie jest jakimś pięknoduchostwem bez pokrycia ani ideologią otumaniającą masy, lecz otwarciem się na łaskę Chrystusa, która czyni nas synami i córkami Boga Ojca.

Temat braterstwa podjął papież Franciszek w encyklice „Fratelli tutti". Pisze w niej: „jako wierzący uważamy, że bez otwarcia się na Ojca wszystkich ludzi nie może być solidnych i stabilnych motywów apelu o braterstwo" (nr 272). Po czym cytuje Benedykta XVI, który w „Caritas in veritate" stwierdził, że „rozum sam z siebie potrafi pojąć równość między ludźmi i ustanowić obywatelskie współżycie między nimi, ale nie jest zdolny ustanowić braterstwa" (nr 44). Tak! Bez wiary w Boga jedynego lepiej nie rozprawiać o braterstwie. W takim przypadku uczciwiej jest mówić o wspólnym dobru, czy też po prostu o wspólnym interesie. Bo braterstwo ludzi to w gruncie rzeczy idea teologiczna.

dkowalczyk@jezuici.pl
Autor jest profesorem Wydziału Teologicznego Papieskiego Uniwersytetu Gregorianum w Rzymie

Szwajcaria już bez traktatu z UE?

fot. pixabay

Po latach rozmów władze Szwajcarii zrezygnowały z prac nad jednym, regulującym całość stosunków traktatem z Unią Europejską. Miałby zastąpić ponad 120 obowiązujących obecnie umów. Rząd szwajcarski nie chce się zgodzić na trzy kwestie: wzajemną ochronę wynagrodzeń, zasady dotyczące pomocy państwa oraz prawo obywateli UE pracujących w Szwajcarii do ubiegania się o szwajcarskie świadczenia socjalne. Szwajcarski minister spraw zagranicznych Ignazio Cassis powiedział, że jego kraj nie może zaakceptować żądań UE dotyczących równych praw dla pracowników UE, ponieważ oznaczałoby to niepożądaną „zmianę paradygmatu" w szwajcarskiej polityce migracyjnej. Berno obawia się również, że mogłoby to doprowadzić do wzrostu kosztów ubezpieczenia społecznego./**pk**

REKLAMA

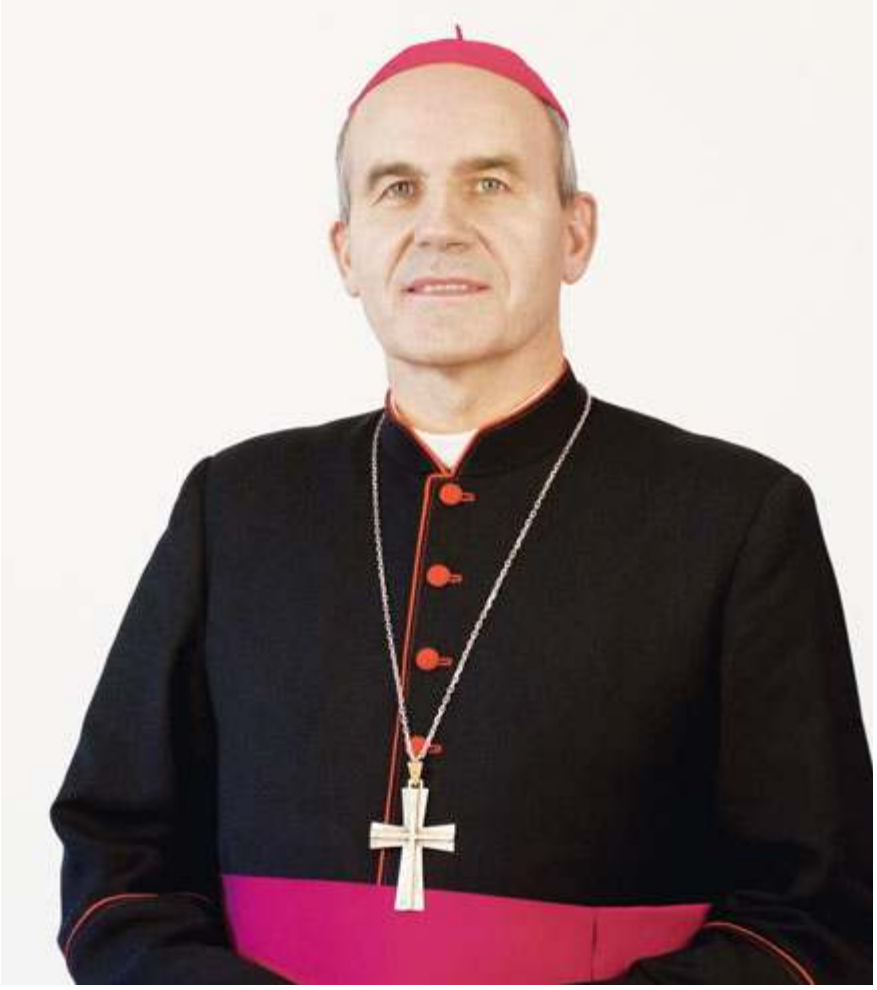

fot. arch. kurii białostockiej

Tajemnica Serca Jezusa

Z bp. **Henrykiem Ciereszką** rozmawia Irena Świerdzewska

Znamy obrazy Jezusa Chrystusa z ukazanym odsłoniętym Sercem. Co symbolizują? Nie chodzi tu przecież o wymiar cielesny…

Są to obrazy znane jako obrazy Serca Jezusowego, Serca Bożego, powiązane z kultem Serca Jezusowego. Pan Jezus, objawiając się św. Małgorzacie Marii Alacoque we Francji w XVII w., wskazał na swoje Serce, aby wezwać do rozważania i czczenia tajemnicy miłości, okazanej ludziom przez Boga. Odsłonięte Serce Jezusa to symbol, znak, zobrazowanie tej miłości do jej poznania oraz przyjęcia, a także zachęta do odpowiedzi naszą miłością do Boga.

Serce Jezusa, Serce Boga-Człowieka, jest – jak u każdego człowieka – fizycznym organem odpowiedzialnym za podtrzymywanie życia, ale jest też rozpoznawane jako sama istota, centrum istnienia ludzkiego. U Chrystusa jest ponad wszystko Sercem Osoby Boskiej, to jest Słowa Wcielonego. Serce Jezusa nie jest czczone w jego wymiarze fizycznym, jako serce człowieka, ale że jest Sercem Boga-Człowieka, Wcielonego Syna Bożego, odbiera boską cześć, jaką otaczany jest Chrystus, Syn Boży, który stał się człowiekiem.

Dlaczego oddajemy cześć Sercu Jezusa?

Kult Serca Jezusowego wyrasta z przekazu Ewangelii św. Jana, w której jest ukazana scena przebicia boku Chrystusa na krzyżu (J 19, 33-34). Z przebitego serca Jezusa, z Jego boskiego Serca – tak odczytali Ojcowie Kościoła i cała tradycja chrześcijańska – wypłynęły zdroje łask zbawczych, dziś ogarniających nas w sakramentach świętych udzielanych w Kościele.

Można wyliczyć długą listę świętych otaczających wielką czcią Serce Jezusowe. Pośród nich szczególne miejsce zajmuje wspomniana już św. Małgorzata Maria Alacoque, zakonnica doznająca licznych objawień Jezusa o Jego Sercu, o wielkości miłości Jego Serca, czyli Jego boskiej miłości, ale też i ludzkiej, jako Boga-Człowieka. Zatem Serce Jezusa jawi się jako centrum i źródło miłości Osoby Syna Bożego, Jezusa Chrystusa, Boga-Człowieka. Czcząc Serce Jezusa, wychwala się miłość Boga do człowieka, którą Serce Jezusa ujawnia.

Według nauki Kościoła przedmiotem kultu Serca Jezusowego jest żywe ludzkie Serce Jezusa, ale nierozdzielnie złączone z Bóstwem Drugiej Osoby Boskiej. Jest to Serce, które było przebite na krzyżu, a dzisiaj pozostaje razem z Bóstwem Chrystusa w Eucharystii. Kult Serca Jezusowego to oddawanie czci i wychwalanie Boga za Jego nieskończoną miłość do ludzi, która objawiona została w Chrystusie ukrzyżowanym i zmartwychwstałym, a Jego przebite z miłości do ludzi Serce bardziej uzmysławia i uświadamia tę miłość. W istocie swej jest kultem miłości, którą nas Bóg umiłował, na którą też mamy odpowiedzieć naszą miłością do Boga i ludzi.

Wielokrotnie o tajemnicy Serca Jezusa mówił św. Jan Paweł II. Czym ona jest?

Na jednej z audiencji generalnych św. Jan Paweł II wyznał, że tajemnica Chrystusowego Serca przemawiała do niego od młodych lat. Już jako papież wydawał dokumenty poświęcone kultowi Serca Jezusowego, w nauczaniu swym wielokrotnie nawiązywał do czci Serca Jezusowego. W Sercu Jezusa Słowa Wcielonego upatrywał najdoskonalszy znak miłości Boga, początek dzieła naszego zbawienia, a w kulcie – niezgłębione bogactwo łask i darów, zapraszających do miłowania Boga i ludzi. Nauczał, że z Serca Syna Bożego, przebitego na krzyżu, wytrysnęło wiekuiste źródło życia, niosące nadzieję każdemu człowiekowi, tym samym z Serca ukrzyżowanego Chrystusa zrodziła się nowa ludzkość, odkupiona od grzechu. Dlatego człowiek współczesny potrzebuje Serca Chrystusa, aby poznawać Boga i samego siebie i aby móc budować cywilizację miłości. Odwiedzając miejsce objawień danych św. Marii Małgorzacie, wyznał, że przy Sercu Jezusowym serce człowieka uczy się poznawać, jaki jest prawdziwy sens jego życia i jego przeznaczenia, przy

Bp Henryk Ciereszko (1955) – dr hab. nauk teologicznych, biskup pomocniczy, administrator archidiecezji białostockiej. Był wicepostulatorem w procesie beatyfikacyjnym ks. Michała Sopoćki, którego postać opisał w kilku publikacjach książkowych. Od 2011 r. jest członkiem zwyczajnym Międzynarodowej Akademii Miłosierdzia przy sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Krakowie-Łagiewnikach.

Sercu Jezusowym serce człowieka nabiera zdolności miłowania.

Zatem wpatrywanie się w miłość Serca Jezusowego, kontemplacja miłości Serca Jezusowego jest drogą do jej odkrywania w naszym życiu. Ta zaś miłość Serca Jezusowego przejawiała się w nauce Jezusa, Jego przypowieściach, Jego dziełach, Jego postępowaniu. Można odnaleźć w Ewangelii tyle słów, scen, zdarzeń, które ujawniają miłość tegoż Serca.

Sobór Watykański II w Konstytucji „Gaudium et spes" mówi, że Wcielony Syn Boży kochał ludzkim sercem. Jak to należy rozumieć?

Wcielony Syn Boży, będąc prawdziwym człowiekiem, jak jest nauczane w konstytucji soborowej, miał wszystkie przymioty i władze właściwe człowiekowi. Stąd i Jego Serce, jak każde ludzkie serce, objawiało siebie poprzez miłość do innych, ale miłość w najwyższym, przekraczającym wszelkie ludzkie wymiary stopniu, bo była to miłość człowieka doskonałego, nowego Adama. To Jego ludzkie serce było niczym nie skażone, nie tak jak w naszym, każdego z nas ludzi przypadku. Stąd miłość Jezusowego serca, Jego ludzkiego serca, jest wzorem niedościgłym dla nas. A że było to jednocześnie Boskie Serce Boga-Człowieka, miłość objawiana przez Jezusa w Jego człowieczeństwie nabierała szczególnej wzniosłości, głębi, wrażliwości, żaru, delikatności, ale i mocy. Tak Boskie Serce uwznioślało wszystko, co było człowieczeństwem w Chrystusie.

Czym jest „przytulenie się do Serca Bożego", „szukanie pociechy w Sercu Jezusa" – jak pisała św. Faustyna?

Gdy czytamy „Dzienniczek", jawi się nam obraz św. Faustyny przy całym ogromie łask, darów, obdarowania miłością i miłosierdziem, także jako osoby mocno doświadczanej cierpieniem, przeciwnościami. Stąd otrzymuje pocieszenia, oznaki szczególnego umiłowania, by mogła podjąć czy znieść bolesne doświadczenia, cierpienia. Jezus mówi do siostry: „Teraz połóż głowę na piersiach moich, na sercu moim i zaczerpnij z niego siły i mocy na wszystkie cierpienia, bo gdzie indziej nie znajdziesz ulgi, pomocy ani pociechy" (Dz. 36). A siostra zapisze: „Tulę się do Serca Boga jak niemowlę do piersi matki. Patrzę na wszystko innym wzrokiem" (Dz. 104). Myślę, że te dwa krótkie zapisy z „Dzienniczka" mówią same za siebie, czym jest „przytulenie się" do Boskiego Serca Jezusowego i co przynosi dla nas.

Przekazy „Dzienniczka" mówiące o Sercu Bożym mogą wiele nas nauczyć, jak przybliżać się do niego. Ale przede wszystkim wczytywanie się w słowa i czyny Jezusa, w przypowieści Jezusa (np. o miłosiernym Samarytaninie, o synu marnotrawnym, zagubionej owcy, faryzeuszu i celniku) zawarte w Ewangeliach, kontemplowanie objawianej tam miłości Serca Jezusowego – to droga do odkrywania tej miłości, otwierania się na nią, czyli odnajdywania się w miłości Serca Jezusowego, odnajdywania pociechy w Sercu Jezusa, „ukrywania się" w Nim.

Kult Serca Jezusowego wyrasta z przekazu Ewangelii św. Jana, w której jest ukazana scena przebicia boku Chrystusa na krzyżu.

Na ile ludzka uczuciowość może wpływać na poznanie Serca Boga?

Serce człowieka to centrum naszej osoby, nas samych, istota, głębia i pełnia duchowa nas samych – jego poznanie niewątpliwie toruje drogę do głębszego wniknięcia w niewysłowione misterium Najświętszego Serca Jezusowego. Wiedząc, jakie miejsce znajduje serce w człowieku, łatwiej zrozumieć, co objawia Najświętsze Serce, „w którym mieszka cała pełnia Bóstwa", które jest Sercem Boga-Człowieka, które przez Wcielenie Syna Bożego staje się i objawieniem Boga, i objawieniem Jego miłości do człowieka.

Właściwe rozumienie sfery serca, ludzkiej uczuciowości, pozwala nam żyć pełnią życia, pozwala pełniej otwierać się na tajemnice i oddziaływanie Serca Jezusowego. U człowieka prawdziwie uczuciowego, właściwie przeżywającego uczucia, jego serce jest centrum i organem wrażliwości uczuciowej, wolnej od wszelkich nieprawidłowych zachowań. Jednak nasze pobożne uczucia mogą nas mylić. Na przykład kiedy modlitwa staje się środkiem do ich wywołania, gdy wzmagają się emocje, nawet miłe i przyjemne, przynoszące swoistą euforię, czy poczucie mojej wyjątkowości, szczególnego obdarowania. W tym jest dużo elementu ludzkiego. A tymczasem każde prawdziwe przeżycie uczuciowe o charakterze religijnym ma w sobie coś z „atmosfery Bożej", jakiejś tajemniczej chwały świata Bożego. Zawiera postawę głębokiej czci, a nie płytkiego delektowania się emocjami. Stąd subiektywnie przeżywane pozytywne emocje niekoniecznie muszą być oznaką trwania przy Sercu Jezusa. Św. Faustyna cierpiała i była w Sercu Jezusa.

Jak więc należy oddawać cześć Najświętszemu Sercu Jezusa?

Cześć Najświętszego Serca Jezusa, kult tegoż Serca, kojarzy się nam najczęściej z praktyką pierwszych piątków miesiąca, spowiedzią, Komunią św., Litanią do Serca Pana Jezusa, aktem wynagrodzenia Sercu Jezusowemu. Te praktyki mają nas prowadzić do coraz pełniejszego odkrywania miłości Boga objawionej w Jego Synu, Jezusie Chrystusie, objawionej w Jego Boskim Sercu, do naszej odpowiedzi na tę miłość miłością do Boga, poświadczaną miłością do człowieka w naszych postawach i czynach. Także praktykowanie nabożeństwa według wskazań zawartych w objawieniach danych św. Małgorzacie Marii, z wymiarem ekspiacyjnym, obietnicami łask, służą rozwijaniu tejże miłości do Boga, jako naszej odpowiedzi na okazaną nam miłość. Kult Serca Bożego to najprawdziwsza nasza religijność i autentyczne życie chrześcijańskie, z miłością Boga i bliźniego, to nasza droga do Boga, do zbawienia w Nim, czyli doświadczania na wieki miłości Boga w zjednoczeniu z Nim.

Czy kult Serca Jezusowego wiąże się z kultem Bożego miłosierdzia?

Wiemy, że Bóg objawił siebie jako miłość, która wobec nas, dotkniętych złem i grzechem, bezradnych w tym doświadczeniu, objawiła się jako miłosierdzie. Ta prawda wypływa z Bożego objawienia zawartego na kartach Pisma Świętego. Ale Bóg przypomniał jeszcze o tej prawdzie w objawieniach danych św. Małgorzacie Marii i św. Faustynie. Stąd wyrosły kult Serca Jezusowego i kult miłosierdzia Bożego, w formach tam przekazanych i dziś przez nas praktykowanych. Bł. Michał Sopoćko widział w kulcie miłosierdzia Bożego dopełnienie kultu Serca Bożego. W obu chodzi o oddanie czci Bogu w Jego miłości, która jest miłosierdziem w zwróceniu się Boga do człowieka. Oba są zaproszeniem do czynnej miłości, wyrażanej szczególnie w dziełach miłosierdzia. Bóg jest samą miłością, wobec nas miłością miłosierną. Gdy otwieramy się na tę miłość i pozwalamy się ogarnąć miłosierdziem, odpowiadamy miłością oraz naśladujemy Boga w Jego miłosierdziu, to oddajemy cześć miłości Serca Bożego i wychwalamy miłosierdzie Boże.

fot. Tadeusz Łyczakowski

Ratunek dla Polski

Iwona Budziak

11 czerwca w obecności Konferencji Episkopatu Polski w krakowskiej bazylice Najświętszego Serca Pana Jezusa zostanie odnowiony po stu latach akt poświęcenia Polski Najświętszemu Sercu Pana Jezusa.

Ceremonii, która odbywać się będzie w uroczystość Najświętszego Serca Jezusowego, przewodniczyć będzie abp Stanisław Gądecki, przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski. Z tej okazji episkopat przygotował specjalny list, który wraz z aktem poświęcenia zostanie odczytany we wszystkich polskich parafiach.

Byliśmy w awangardzie

Bez wątpienia możemy uważać się za prekursorów kultu Najświętszego Serca Jezusa. Zanim francuskiej wizytce św. Małgorzacie Marii Alacoque Pan Jezus objawił (1673-1675) swoje tajemnice, zanim jej spowiednik jezuita św. Klaudiusz de la Colombiere usłyszał wezwanie, że wraz z nią Towarzystwo Jezusowe ma szerzyć Jego kult, polski jezuita Kasper Drużbicki napisał pierwszy na świecie modlitewnik z pięknymi litaniami i rozmyślaniami o Sercu Jezusa „Cel serc Serce Jezusa”.

W roku 1765, gdy papież oficjalnie uznał kult Najświętszego Serca Jezusa, dzięki zabiegom między innymi polskich biskupów i królów, dla Królestwa Polskiego ustanowił też liturgiczne Święto Serca Bożego – było to prawie sto lat wcześniej, nim zaczęło ono obowiązywać w całym Kościele.

– W odkrywaniu istoty Kultu Najświętszego Serca Pana Jezusa ciągle jesteśmy w drodze – mówi o. Robert Więcek SJ, dyrektor Krajowego Sekretariatu Apostolstwa Modlitwy i Bazyliki NSPJ w Krakowie. – Formy tego kultu znamy doskonale: nabożeństwo czerwcowe, Godzina Święta, litania, pierwsze piątki miesiąca i tych dziewięć, które są pełną miłosierdzia obietnicą, że nawet największy grzesznik, jeśli je z wiarą odprawi, nie umrze bez pojednania z Bogiem; na zakończenie oktawy Bożego Ciała mamy uroczystość Serca Bożego. Ale wszystko, co w nim najważniejsze, zaczyna się od

fot. Tadeusz Łyczakowski

osobistego poświęcenia się Sercu Jezusa – podkreśla o. Więcek.

Cud rozmnożenia

Sekretariat Apostolstwa Modlitwy od 150 lat znajduje się przy ul. Kopernika w Krakowie. To tu jezuici wybudowali w 1870 r. niewielką kaplicę pod wezwaniem Najświętszego Serca Pana Jezusa. Przy niej ks. Stanisław Stojałowski założył pierwsze w Polsce Stowarzyszenie Apostolstwa Modlitwy i jego sekretariat. Stowarzyszenie przed II wojną światową miało 750 tys. członków! Ks. Stojałowski zaczął także wydawać pierwszy polski miesięcznik katolicki „Posłaniec Serca Jezusowego", który szybko osiągnął nakład 150 tys. egzemplarzy i ukazywał się aż do 2018 r.

Po tym, jak papież Leon XIII w 1899 r. oddał Kościół powszechny i cały rodzaj ludzki pod opiekę Najświętszego Serca Pana Jezusa, jezuici postanowili w miejscu ciasnej kapliczki „wznieść nową świątynię, która byłaby godnym wyrazem naszej czci do Boskiego Serca i zarazem przyczyniła się do jak największego rozwoju tego nabożeństwa po całym świecie" i była miejscem modlitwy o odzyskanie przez Polskę niepodległości.

Budowę rozpoczęto w 1909 r., zakończono w 1921 – już w wolnej Polsce. To było ogromne przedsięwzięcie, które udało się dzięki wsparciu dziesiątek tysięcy ofiarodawców. W archiwum zakonnym zachowało się osiem ksiąg z ich nazwiskami. Pochodzili z Galicji, Królestwa Polskiego, Śląska, Księstwa Poznańskiego i z USA. W oknach kościoła umieszczono mozaikowe herby miast, które najhojniej wsparły budowę, wśród nich były Stanisławów, Toruń, Przemyśl, Lwów, Poznań, Sandomierz, Warszawa, Gdańsk i Wilno.

Wotum narodu

Tak powstał jeden z najpiękniejszych kościołów Krakowa, dzieło życia wybitnego architekta z początku XX w. Franciszka Mączyńskiego. Zbudowany wzdłuż ulicy Kopernika, z nietypowym wejściem przez wysoką na 68 m wieżę, jedną z najwyższych w mieście, zachwyca. Nad drzwiami umieszczono figurę Chrystusa, który szeroko rozłożonymi ramionami zdaje się przygarniać wchodzących. Wnętrze kościoła wypełniają bizantyjsko złocone mozaiki, rzeźby i piękne polichromie.

Ratunek dla Polski jest tylko w Boskim Sercu.

Konsekracja świątyni 29 maja 1921 r. była wielkim świętem Kościoła w Polsce i czasem wspaniałej manifestacji wiary. Tak opisywał ją „Posłaniec Serca Jezusowego": „Od pierwszego uroczystego nabożeństwa czuć było wyraźnie potężny powiew łaski Bożej, który ciągnął serca do nowego kościoła, by je zbliżyć do Serca Zbawiciela. Przez wszystkie następne dni (…) gromadziły się liczne rzesze pobożnych; przychodziły z okolicy całe procesje z chorągwiami i obrazami świętymi; tysiące ludzi otaczały konfesjonały i garnęły się do stołu Pańskiego".

Generał zakonu Włodzimierz Ledóchowski życzył polskim jezuitom: „Niech ta nowa świątynia stanie się ogniskiem drogocennych łask dla całej Polski, niech płynie z niej nieustanny hymn chwały i dziękczynienie Boskiemu Sercu". Kościół Najświętszego Serca Pana Jezusa został ogłoszony wotum wdzięczności Sercu Bożemu za odzyskanie niepodległości. Była to niepodległość bardzo krucha, bo przecież ledwie rok wcześniej, w czasie wojny polsko-bolszewickiej, byliśmy bliscy jej utraty.

fot. Tadeusz Łyczakowski

Akt poświęcenia

27 lipca 1920 r. na Jasnej Górze prymas Polski Edmund Dalbor poświęcił naród i Kościół polski Sercu Jezusa. – Panie, ratuj nas, bo giniemy (…) oddal od nas grożące nam niebezpieczeństwo – błagał prymas. A niespełna trzy tygodnie później bitwa warszawska nazwana Cudem nad Wisłą zatrzymała Rosjan w drodze na podbój Europy.

Ten akt poświęcenia został ponowiony 3 czerwca 1921 r., na zakończenie obchodów konsekracji świątyni. Po procesji Serca Jezusowego, która wyszła z jezuickiego kościoła, w obecności całego episkopatu, duchowieństwa, sióstr zakonnych i ok. 140 tysięcy wiernych, na krakowskim Małym Rynku prymas ponowił akt, który wypowiedział rok wcześniej na Jasnej Górze.

– Oto stoi u stóp Twoich w osobie swych pasterzy i w osobie pobożnych tych tłumów wierny naród polski, aby w starej królów naszych stolicy obwołać Cię uroczyście najwyższym swym Panem (…) prosimy Cię, byś ten kościół w sercu Ojczyzny Sercu Twemu wzniesiony przyjął za tron królewski Twego wśród nas panowania – modlił się prymas.

Potrzeba nawrócenia

W lewej nawie bazyliki znajduje się sarkofag służebnicy Bożej Rozalii Celakówny, krakowskiej mistyczki. Mniej więcej w tym samym czasie, kiedy s. Faustyna Kowalska otrzymywała od Jezusa misję głoszenia Bożego Miłosierdzia, Rozalia otrzymała misję podjęcia starań, aby to, o co 3 czerwca 1921 r. w Krakowie modlił się prymas Polski, uznano za fakt – chodziło o panowanie Jezusa Chrystusa.

– Była apostołką osobistego poświęcenia się Najświętszemu Sercu Pana Jezusa, Jego Intronizacji w sercu człowieka – mówi ks. Robert Więcek. Dodaje, że to jest najważniejszy rys kultu Najświętszego Serca Pana Jezusa, w którym chodzi o nawrócenie, ewangeliczną kontemplację jako poznanie Jezusowego Serca i poświęcenie się Mu. Rozalia zapisała słowa Jezusa: „Ratunek dla Polski jest tylko w moim Boskim Sercu (…) jeżeli mnie uzna za swego Króla i Pana (…) To uznanie ma być potwierdzone porzuceniem grzechów i całkowitym zwrotem do Boga".

W skrócie

fot. PAP/Andrzej Grygiel

■ **Mamom szczególnie troskliwym.** Pod pomnikiem Matki Dziecka Niepełnosprawnego w Katowicach odbyła się uroczystość w hołdzie matkom dzieci niepełnosprawnych, zorganizowana przez Stowarzyszenie Wspierające OGA.

■ **Kryształy dla królowej.** W podziękowaniu za włączenie się w światowy maraton modlitewny o ustanie pandemii Jasna Góra otrzymała od papieża Franciszka kryształowy różaniec. Sanktuarium znalazło się na szlaku różańcowej modlitwy w łączności z Ojcem Świętym i sanktuariami świata 3 maja, w uroczystość Królowej Polski.

■ **Lico Matki Bożej.** Prewencyjne zabezpieczenie lica obrazu Matki Boskiej Rychwałdzkiej zaplanowano w najbliższym czasie w reakcji na niepokojące zmiany zauważone ostatnio na tym łaskami słynącym wizerunku maryjnym z sanktuarium w Rychwałdzie na Żywiecczyźnie.

■ **Muzeum męczeństwa dzieci.** Podpisano list intencyjny w sprawie współpracy na rzecz utworzenia muzeum upamiętniającego ofiary niemieckiego nazistowskiego obozu dla polskich dzieci w Łodzi – Kinder-KL Litzmannstadt 1942-1945 – przekazało KAI Biuro Rzecznika Praw Dziecka. List podpisali wicepremier, minister kultury, dziedzictwa narodowego i sportu prof. Piotr Gliński, rzecznik praw dziecka Mikołaj Pawlak oraz dyrektor oddziału w Łodzi dr hab. Dariusz Rogut.

■ **Sacrotruck na tropie papieża.** Na terenie diecezji ełckiej z inicjatywy bp. Jerzego Mazura powstały trzy wyjątkowe szlaki. Każdy z nich prowadzi inną trasą oraz skłania do refleksji nad różnymi przesłaniami. Kluczowy zamysł to podążanie śladami Jana Pawła II, który odbywał liczne wędrówki w tych rejonach, kreśląc na mapie trasy nazywane później szlakami papieskimi. Śladami papieża Polaka wyrusza Sacrotruck – interaktywne muzeum, mobilne centrum kultury oraz ośrodek szkoleń i warsztatów na czterech kołach.

JAK WZYWAĆ MARYJĘ?

Kongregacja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów potwierdziła polskie tłumaczenie dodatkowych nowych tekstów na święto Najświętszej Maryi Panny Matki Kościoła, które uzupełniają lub zastępują teksty istniejące w dotychczasowych formularzach. „Zmienione teksty to przede wszystkim fragmenty oficjum (Liturgii Godzin). W Jutrzni pojawia się nowa antyfona do Pieśni Zachariasza, w Nieszporach nowy hymn i antyfona do Pieśni Maryi, w Godzinie Czytań nowe II czytanie, zaczerpnięte z przemówienia św. Pawła VI, papieża, na zakończenie III sesji Soboru Watykańskiego, z własnym responsorium" – wyjaśnia bp Adam Bałabuch, przewodniczący Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Konferencji Episkopatu Polski. Przewodniczący Komisji Liturgicznej KEP w swoim komentarzu przedstawił także kwestię obowiązywalności nowych tekstów: „Do czasu pojawienia się tych tekstów w oficjalnych drukach duchowieństwo i wierni mogą ich używać w formie wydruków tymczasowych. Należy też uznać, że do czasu publikacji oficjalnych dodatków do ksiąg liturgicznych można na zasadzie okresu przejściowego korzystać z dotychczas opublikowanych tekstów dostępnych w istniejących księgach liturgicznych. Wejście nowych tekstów odbędzie się stopniowo, wraz z kolejnymi wznowieniami ksiąg liturgicznych, zgodnie zaś z przyjętym zwyczajem korzystanie w okresie przejściowym z obecnie wydrukowanych w księgach tekstów jest dozwolone".

fot. BP KEP

WZÓR NA DZIEŃ OJCA

fot. materiały prasowe

„Dlaczego chcecie, by patronem ojców był ktoś, kto de facto nie był ojcem?". „Dlaczego chcecie wpleść Dzień Ojca w jakiś kontekst religijny, a nie wybierzecie jakiegoś wybitnego Polaka czy ojca wielu dzieci…?". Na te pytania Centrum Życia i Rodziny, które postuluje przeniesienie Dnia Ojca na 19 marca, wspomnienie św. Józefa, odpowiada: „Po pierwsze, św. Józef nie był ojcem tylko w wymiarze biologicznym. Ale w każdym innym był – i to w stopniu doskonałym. Dlatego to on jest najlepszym wzorem do naśladowania dla tych, którzy nie znajdują sił do pełnienia tej funkcji lub od niej uciekają. Po drugie, obecność i wstawiennictwo świętych to nie bajka dla przedszkolaków. Nie chcemy zatem, by Dzień Ojca wiązał się z postacią historyczną, której zasługi można dziś jedynie podziwiać i starać się ją naśladować. Chcemy prawdziwego, żywego mężczyzny, który jest i wzorem, i którego w każdej chwili można poprosić o pomoc, i który nie zawiedzie. Tak, jak tego oczekujemy od naszych ojców". Apel do marszałek sejmu w tej sprawie podpisało już 2100 osób.

fot. PAP/Maciej Kulczyński

CO BEZ KOPALNI?

Przed siedzibą przedstawicielstwa Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego we Wrocławiu przeciwko zamknięciu kopalni protestowali pracownicy kopalni Turów. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej przychylił się do wniosku Czech i nakazał Polsce natychmiastowe wstrzymanie wydobycia w kopalni Turów do czasu merytorycznego rozstrzygnięcia.

POLSKA Z BIAŁORUSINAMI

fot. PAP/Albert Zawada

Zdjęcie białoruskiego aktywisty Witolda Aszuroka, który zmarł w kolonii karnej o zaostrzonym rygorze, wystawiono podczas akcji solidarnościowej Fundacji „Białoruski Dom" na rzecz represjonowanych Białorusinów, w tym przedstawicieli mniejszości polskiej, przed ambasadą Białorusi w Warszawie. Przed przedstawicielstwem Komisji Europejskiej w Warszawie odbyła się też pikieta solidarności z Ramanem Pratasiewiczem. Samolot relacji Ateny–Wilno linii Ryanair, którym leciał ten białoruski opozycjonista, został zmuszony do lądowania w Mińsku z powodu rzekomego ładunku wybuchowego na pokładzie. Po lądowaniu w stolicy Białorusi zatrzymano Ramana Pratasiewicza, byłego współredaktora kanału Nexta, uznanego przez władze białoruskie za ekstremistyczny.

fot. PAP/Andrzej Grygiel

PO AMERYKAŃSKU

Na placu Kwiatowym w Katowicach stanęła wystawa plenerowa „Polscy Amerykanie/Amerykańscy Polacy", prezentująca osiągnięcia Amerykanów polskiego pochodzenia oraz miejsca i wydarzenia związane z Polonią w Stanach Zjednoczonych. Wystawę można oglądać do 17 czerwca.

MIĘDZY LUBLINEM A WILNEM

Na placu Litewskim w Lublinie pojawiła się nowa instalacja artystyczna. Portal, który powstał w ramach współpracy między Lublinem a Wilnem, ma formę wirtualnych drzwi. Za pomocą kamer, ekranu i internetu możliwe jest przesyłanie obrazu między oboma miastami.

fot. PAP/Albert Zawada

W SKRÓCIE

■ **Ojciec Mateusz pomaga.** Ekipa serialu „Ojciec Mateusz" wspiera zbieranie pieniędzy dla chorego na rdzeniowy zanik mięśni Bartusia Przychodzkiego. Do tej pory różnym środowiskom udało się zebrać ponad 2 mln zł na lek, który kosztuje 9 mln zł.

■ **Polska w Sercu Jezusa.** W uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa (11 czerwca), a zarazem setną rocznicę poświęcenia naszej ojczyzny Sercu Jezusowemu, biskupi w imieniu Kościoła ponowią akt zawierzenia Polski Najświętszemu Sercu Jezusowemu. Uroczystego zawierzenia dokona abp Stanisław Gądecki, przewodniczący KEP, podczas Mszy świętej o godz. 18 w krakowskiej bazylice Serca Jezusowego.

■ **Łagodnie z pedofilami.** Państwowa Komisja ds. Pedofilii przeanalizowała 669 tomów akt sądowych z 262 zakończonych procesów. Zwrócono uwagę na zbyt łagodne kary dla sprawców wykorzystywania seksualnego dzieci. „Kara w zasadzie nie spełnia żadnej funkcji prewencyjnej, wychowawczej ani resocjalizacyjnej. Osoba ta bardzo szybko stać się może ponownym zagrożeniem dla dzieci" – mówi w rozmowie z KAI Błażej Kmieciak, przewodniczący komisji. W lipcu zostanie opublikowany szczegółowy raport z dotychczasowej działalności komisji.

■ **Zapowiedzi Ministerstwa Zdrowia.** Finalizowana jest budowa platformy do teleporad medycznych w celu sprofesjonalizowania nocnej i świątecznej pomocy lekarskiej. Od lipca ruszy program profilaktyki dla osób powyżej 40 lat, przewidujący cały pakiet badań poprzedzonych ankietą wypełnianą poprzez Internetowe Konto Pacjenta bądź infolinię. W planach jest także wprowadzenie elektronicznej dokumentacji dostępnej dla wszystkich pacjentów.

■ **Spieszmy się z piecami.** Od 1 stycznia 2022 r. nie będzie można otrzymać dotacji na zakup pieca węglowego – zapowiedział minister klimatu i środowiska Michał Kurtyka. Pieniądze zostaną przesunięte na dofinansowanie termomodernizacji.

■ **Miejskie zapylanie.** W wydrążonym pniu drzewa w miejskiej barci przy Syrenich Stawach w Szczecinie zamieszkało ok. 2,5 tys. owadów.

fot. PAP/Marcin Bielecki

Jacek Karnowski

Mikromania

Co zrobić, gdy w obliczu narastającego zagrożenia międzynarodowego nasza opozycja zdaje się zmierzać w stronę nieprawdopodobnego zdziecinnienia? Na pewno trzeba o tym mówić, wołając o refleksję. Bo przecież zmiana władzy w systemie demokratycznym zawsze jest opcją, którą trzeba zakładać. I w związku z tym trzeba pytać, co się stanie, gdy nowe siły polityczne wezmą odpowiedzialność za bezpieczeństwo Polski.

Przykładów nie brakuje. Oto Kamila Gasiuk-Pihowicz, doświadczona już przecież posłanka, podsumowuje wizytę prezydenta Andrzeja Dudy w Turcji: „Tysiące prześladowanych przez władze osób. Sędziowie, prokuratorzy, nauczyciele od 5 lat tkwią zamknięci w tureckich więzieniach, a Duda jak gdyby nigdy nic jedzie z oficjalną wizytą do Erdogana… Kogo odwiedzi następnego? Putina? Kim Dzong Una?”. Opis jest rzeczywiście częściowo prawdziwy: prezydent Erdogan zmienia system polityczny brutalnie i gwałtownie, surowo rozprawiając się z opozycją. Czy oznacza to jednak, że Polska ma nie rozmawiać i nie współpracować z krajem kluczowym dla bezpieczeństwa całej Europy? Ma zostawić kontakty Niemcom, Francuzom, Rosjanom? Oczywisty absurd. Polityka zagraniczna była i będzie sferą, w której stosowanie optyki moralnej jest wyjątkowo rzadkim luksusem.

Zdziecinnienie dotyka także osoby już aktywne w polityce zagranicznej. Po tym jak prezydent Duda złożył wieniec w Mauzoleum Atatürka w Ankarze, europosłanka PO Danuta Huebner zarzuciła polskiej delegacji popełnienie błędu w prezentacji wieńca: „Kolejność barw na wieńcu wskazuje, że złożył go prezydent Indonezji, ewentualnie książę Monako” – mówiła. Chwilę później ambasador Polski w Turcji Jakub Kumoch wyjaśnił: „Każda wizyta państwowa w Turcji i każda inauguracja ambasadora zaczyna się od złożenia wieńca w mauzoleum założyciela Republiki, Mustafy Kemala Atatürka. Wieniec jest od dłuższego czasu taki sam: czerwień i biel to kolory flagi tureckiej”. Danuta Huebner przeprosiła prezydenta, ale niewiele to zmienia: ważne persony po stronie opozycyjnej zajmują się szarpaniem za nogawkę.

Stosowanie optyki moralnej w polityce zagranicznej jest wyjątkowo rzadkim luksusem.

Coraz częściej w sprawach polityki zagranicznej wypowiada się także Szymon Hołownia. Ostatnio podzielił się taką oto refleksją: „Gdybyśmy byli w Trójkącie Weimarskim dzisiaj rzeczywiście znaczącym głosem i gdyby ten Trójkąt Weimarski rzeczywiście funkcjonował, to być może mielibyśmy wpływ na Nord Stream 2, ale zgodnie z decyzją Kaczyńskiego wypięliśmy się na cały świat, uznaliśmy, że jesteśmy wyspą, która do współpracy nikogo nie potrzebuje, a jak do Brukseli, to tylko pieniądze. I dzisiaj mamy to, co chcemy. To śmiertelnie niebezpieczna polityka w takich warunkach geopolitycznych, co przypomniał nam teraz Łukaszenka”.

To absurdalna teza, ponieważ Trójkąt Weimarski nigdy nie stanowił istotnego ciała. Był zwoływany rzadko, nawet za prezydentury Bronisława Komorowskiego, i tylko po to, by władze w Warszawie mogły pochwalić się zdjęciami z przywódcami Francji i Niemiec. Pozycji podmiotowej w relacjach z tymi krajami nigdy nie mieliśmy. Zresztą, jeżeli jest się wyraźnie słabszym od mocarstw, to drogą do partnerstwa jest budowa sojuszu regionalnego, a nie udawanie, że jest się równym w ramach pozornych instytucji. Hołownia poszedł nawet dalej. „To, jak myśmy upokarzali Berlin, i to, jak myśmy upokarzali wszystkich partnerów w UE przez ostatnie lata, to nie ma absolutnie precedensu” – mówił, prezentując mikromanię na skalę dotąd niespotykaną.

Również drugi z najbardziej popularnych liderów opozycji, Rafał Trzaskowski, proponuje szybką kapitulację jako drogę do wielkości. Komentując wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie Turowa, powiedział, że trzeba zatrzymać pracę tej kluczowej kopalni i elektrowni: „Na tym polega system UE – jeżeli doprowadza się do tego, że sprawy są już w Trybunale i Trybunał wydaje orzeczenia, no to – jeżeli mamy poszanowanie dla unijnego prawa – nie ma innego wyjścia”. Dla prezydenta stolicy wstrzymanie pracy elektrowni, która daje nawet 7 proc. krajowej produkcji energii, to nie problem. Powtarzam pytanie: do czego prowadzi taka droga? Czy ludzie o takich nawykach, takiej konstrukcji psychicznej, mogą oprzeć się jakiejkolwiek poważniejszej presji? Odpowiedź jest oczywista. Paradoksalnie ci ludzie notowaliby pewnie mniej porażek w polityce zagranicznej niż obecne władze. Ten, kto nie podejmuje ryzyka, rzadziej przegrywa. Ale też nigdy nie wygrywa.

Autor jest redaktorem naczelnym tygodnika „Sieci”

Co Wolno Unii

Komisja Praw Kobiet i Równouprawnienia Parlamentu Europejskiego przyjęła raport na temat „zdrowia i praw seksualnych i reprodukcyjnych”. – Ten ideologiczny termin nie został nigdy zaakceptowany przez społeczność międzynarodową, jednak w raporcie jest przedstawiany jako wiążący i stanowiący element praw człowieka. Pod tym pojęciem próbuje się przeforsować prawną akceptację aborcji czy wprowadzenie wulgarnej edukacji seksualnej. Ponadto Parlament Europejski nie ma kompetencji do stanowienia na temat polityki zdrowotnej krajów członkowskich – skomentowała Anna Kubacka, analityk Centrum Prawa Międzynarodowego Ordo Iuris. W raporcie wielokrotnie „wzywa się” państwa członkowskie do zapewnienia dostępu do aborcji, mimo że kwestia stanowienia o legalności aborcji jest wyłączną kompetencją państw członkowskich.

Siostry są już zdrowe

Posługujące w Katowicach siostry zakonne ze Zgromadzenia Sióstr Misjonarek Miłości Matki Teresy z Kalkuty i osoby bezdomne, którymi się opiekowały, są zdrowe i zakończyły izolację.

Służby sanitarne z początkiem maja potwierdziły u tych osób obecność indyjskiej mutacji koronawirusa. Izolacją objęto 17 sióstr zakonnych i 10 osób bezdomnych, korzystających z prowadzonej przez nie noclegowni. Kwarantanną objęto 9 innych duchownych – księży i zakonników mających kontakt z tym ośrodkiem. Trzy osoby trafiły do szpitala, jedna z sióstr zmarła.

Rzeczniczka wojewody śląskiego Alina Kucharzewska poinformowała, że po blisko miesiącu w izolacji przeprowadzone testy wykazały, że 25 osób przebywających w domu zakonnym w Katowicach jest zdrowych./**PAP/dg**

REKLAMA

W programie: Budapeszt ■ Belgrad ■ Skopje ■ Saloniki ■ Góra Olimp ■ Litochoro (6-dniowy wypoczynek nad Morzem Egejskim) Ateny ■ Kanał Koryncki ■ Korynt Starożytny (1 dzień wypoczynku nad Morzem Jońskim) ■ Termopile ■ Meteory
Organizator: Parafia Narodzenia NMP w Mińsku Mazowieckim, ul. Kościelna 1, Sekcja Pielgrzymkowa.

Bliższe informacje i zapisy:
tel. +48 606 830 700 lub 483 635 024

Rycerze nie dezerterują!

tekst i zdjęcia Justyna Zacharek

Hasło „Kościół jest siłą tego Narodu" było motywem przewodnim XI Stanowej Konwencji Rycerzy Kolumba w Polsce, która odbyła się w Licheniu w dniach 21-22 maja.

– Przybyli do Matki Bożej Licheńskiej, by zaczerpnąć ducha macierzyńskiego, który potrzebny jest w każdej rodzinie i organizacji, która chciałaby (…) stworzyć silne więzi wzajemnego braterstwa, aby będąc na służbie Jednemu, mogli być ciągle na służbie wszystkim – mówił 21 maja, przewodnicząc wieczornej Mszy świętej, abp Stanisław zGądecki, przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski.

Braterski zakon

Uroczystą liturgię rozpoczęło procesyjne wprowadzenie do bazyliki relikwii św. Faustyny Kowalskiej, św. Jana Pawła II oraz założyciela Rycerzy Kolumba, bł. ks. Michaela McGivneya. Obecnie w Polsce trwa peregrynacja relikwii błogosławionego księdza założyciela. W wygłoszonej 21 maja w Licheniu homilii ks. dr Paweł Rytel-Andrianik, dyrektor Biura ds. Komunikacji Zagranicznej w Sekretariacie Konferencji Episkopatu Polski, zwracał uwagę na dar jego beatyfikacji. – To nie jest przypadek, że cud do jego beatyfikacji to jest uzdrowienie dziecka jeszcze nie narodzonego. Ile uratowaliście ludzi! Ile istnień ludzkich! To jest coś bardzo konkretnego – mówił, podkreślając, że Rycerze Kolumba kupują sprzęt do USG dla kobiet w ciąży. – Braterstwo, jedność, miłosierdzie i patriotyzm to cztery filary Rycerzy Kolumba. (…) Mężczyźni dziś często dezerterują. Dlatego tak ważne są katolickie organizacje mężczyzn, które się wzajemnie wspierają w duchu braterstwa. Nawet jeśliby ktoś zdezerterował, upadł, to Rycerze pomagają mu powstać – zauważył kapłan.

Zatroskani o życie i bliźniego

W Licheniu spotkało się ponad stu członków zakonu, m.in. kapelani rad lokalnych

z całej Polski oraz delegaci rad stanowych. Podsumowano ostatni rok działalności, wyznaczono nowe cele na kolejny rok bratni oraz wybrano członków Rady Stanowej. Wyróżniono i nagrodzono wyjątkowe dzieła rycerskie dwudziestu rad stanowych oraz ogłoszono Rodzinę Roku. – Rycerze Kolumba nie zastanawiają się, czy pomagać, ale jak pomagać – wyjaśnił delegat stanowy Krzysztof Zuba.

Nagrodę dla Rodziny Roku otrzymali Michał i Andżelika Steciakowie z Karsznic (diec. kielecka), zaangażowani w życie Kościoła, akcje społeczne, kulturalne i wolontaryjne. Małżeństwo, które uruchomiło fundację Wioska Aniołów, pomagającą dzieciom i seniorom, mierzyło się z problemem bezpłodności. Pragnąc założenia rodziny, rok temu adoptowało Piotrusia, którego biologiczni rodzice porzucili ze względu na zespół Downa, a w tym roku – Marysię. Chłopca, ze względu na niepełnosprawność, dziewięć wcześniejszych małżeństw w procesie adopcyjnym nie zdecydowało się nawet poznać. Małżonków, którzy na co dzień podejmują duży wysiłek związany z rehabilitacją syna i wychowaniem malutkich dzieci, nagrodzono za żywe świadectwo o tym, jak ważne i wartościowe jest życie każdego człowieka. – Mamy jeden apel: byśmy dali się prowadzić przez świętych, błogosławionych, Najświętszą Maryję Pannę do Jezusa – mówili małżonkowie, odbierając nagrodę.

Uczestnicy konwencji po liturgii mieli okazję uderzyć w pobłogosławiony we wrześniu 2020 r. przez papieża Franciszka dzwon „Głos Nienarodzonych". – Każdy zatroskany o obronę życia ma możliwość uderzyć w ten dzwon. To nie jest zwykłe uderzenie. To zobowiązanie do opowiadania się za życiem – wyjaśniali organizatorzy.

Wprowadzają wiarę w czyn

Rycerze Kolumba powstali z inicjatywy proboszcza, ks. Michaela McGivneya, gdy 2 października 1881 r. mała grupka mężczyzn spotkała się w piwnicy kościoła w New Haven, w stanie Connecticut.

– Członkowie od początku pomagali sobie w każdej potrzebie. Wytworzyli więź wynikającą nie tylko ze wspólnych prac charytatywnych – wyjaśniał w bazylice licheńskiej abp Gądecki, podkreślając, że do Polski zakon przybył na prośbę św. Jana Pawła II.

Z tej niewielkiej grupy powstała największa na świecie katolicka organizacja świecka o charakterze charytatywnym. Obecnie w zakonie na całym świecie zrzeszonych jest ponad 2 miliony mężczyzn, którzy służą Kościołowi, wprowadzając wiarę w czyn. Podejmują wspólne prace w dziedzinie charytatywnej, wychowawczej, religijnej, społecznej czy pomocy bliźnim w wypadku wojny czy katastrofy. Jednym z bardziej spektakularnych działań jest akcja wsparcia przesiedlenia setek rodzin mniejszości wyznaniowych w Iraku do domów, z których zostały wysiedlone przez ISIS latem 2014 r. Członkiem zakonu może zostać dorosły mężczyzna, praktykujący katolik, pozostający w duchowej łączności ze Stolicą Apostolską. Aktualnie w Polsce jest ok. 7 tysięcy rycerzy, w tym ok. 700 księży.

fot. Monika Odrobińska

Deklarowana i wyznawana

Z ks. **Piotrem Mazurkiewiczem**, profesorem nauk społecznych na UKSW, rozmawia Monika Odrobińska

Został miesiąc do wypełnienia spisu powszechnego, w tym zadeklarowania w nim swojej wiary. Po co instytucjom państwowym ta informacja?

Każdy spis powszechny służy odtworzeniu obrazu społeczeństwa, co jest potrzebne do jego zrozumienia. Przy podejmowaniu decyzji politycznych, gospodarczych czy dotyczących np. sfery obyczajowości władza powinna wiedzieć, jak żyją ludzie i w jakim kontekście kulturowym się porusza. To, co dotyczy życia rodzinnego – dzietność, liczba zawieranych związków małżeńskich, liczba dzieci poza związkami formalnymi itd. – może stanowić punkt wyjścia do podjęcia decyzji w zakresie polityki rodzinnej czy mieszkaniowej. Wiedza o religijności społeczeństwa raczej pomaga obserwować procesy długoterminowe. W krótszej perspektywie możliwa jest do zaobserwowania jedynie pewna dynamika zmian.

Państwo reguluje prawnie relacje z kilkunastoma religiami w Polsce. Niektóre z nich, mimo że tradycyjne, są jednak nieliczne. Stąd zmiany mogą być znaczące. Mogły się także pojawić nowe wyznania, których sytuacja prawna nie jest jeszcze uregulowana.

Czy słuszne są sprzeciwy wobec pytania o wyznanie w spisie?

W różnych państwach różne jest podejście do religii. We Francji nawet w badaniach socjologicznych nie stawia się pytania o religię, dlatego pomijana jest ona w obrazie społeczeństwa. Ale już w Niemczech, Austrii, Włoszech czy Hiszpanii, gdzie Kościoły utrzymują się z podatków zbieranych przez administrację państwową, podatnik jest wręcz zobowiązany do zadeklarowania przynależności wyznaniowej.

W Polsce mamy kulturę pośrednią między modelem francuskim i niemieckim. Religia jest u nas faktem publicznym, relacja państwo–Kościół jest uregulowana w konstytucji, a przyznawanie się do wiary stanowi część obyczajowości. Dlatego pytanie o nią w spisie powszechnym nie powinno dziwić. Istnieje możliwość odmowy odpowiedzi. Wrażliwość na ten negatywny aspekt wolności religijnej, przy świadomości, że ważniejszy jest aspekt pozytywny, a więc okazywania wiary, jest cechą naszej kultury religijnej.

Taka opcja wynika z zapisów konstytucyjnych, które wolność religijną definiują jako możliwość przyznawania się do wiary i praktykowania jej, ale także jako wolność od przymusu składania deklaracji czy zachowań religijnych.

Czy jednak coś Księdza Profesora zaskoczyło w pytaniu o wiarę?

Zastanawia, że wśród religii do wyboru spis podaje: katolicyzm, prawosławie, Świadków Jehowy, Kościół luterański, greckokatolicki, zielonoświątkowy i starokatolicki Mariawitów, brakuje zaś dwóch religii monoteistycznych: judaizmu i islamu. Owszem, liczebnie są one u nas marginalne, ale kulturowo obecne były „od zawsze" – weźmy choćby polskich Tatarów.

Ciekawi mnie także brak na liście buddyzmu, który coraz bardziej zaznacza swoją obecność u naszych zachodnich sąsiadów. Moglibyśmy się dowiedzieć, czy ten trend zauważalny jest także w Polsce.

Czy informacja o deklarowanej przynależności wyznaniowej może być przydatna także dla Kościoła?

Kościół co roku liczy *dominicantes* i *comunicantes*, czyli wiernych uczęszczających na Mszę św. i przystępujących do Komunii św. Prowadzi też statystyki dotyczące sakramentu chrztu, bierzmowania, małżeństwa, ale także apostazji. Dysponuje więc danymi, które pozwalają na wyrobienie sobie wyobrażenia o zmianach zachodzących w społeczności katolików.

Wyniki uzyskane w ramach różnych badań religijności, prowadzonych przez instytucje kościelne, świeckie, w tym państwowe, jak spis powszechny, można ze sobą zestawiać i obserwować, jak ze sobą korespondują. Jeśli dostrzegalne byłyby poważne rozbieżności, to wymagałyby one wyjaśnienia.

Biskupi ukraińscy apelują do mieszkających w Polsce wiernych prawosławnych o przyznawanie się do wiary w na-

szym spisie powszechnym. Co o tym myśleć?

Nie ma nic nadzwyczajnego w tym, że biskupi apelują o przyznawanie się do wiary i o podawanie w różnorakiej dokumentacji prawdziwych danych. Jeśli jednak taki apel wystosowują biskupi spoza polskiego episkopatu do osób mieszkających w Polsce, to może pojawić się wątpliwość, czy nie jest to próba ingerowania w polskie sprawy z zewnątrz. Być może apel ten skierowany jest do obywateli Ukrainy…

Ze strony katolickich hierarchów nie słychać takich zachęt, nawet jeśli chodzi o nasz własny spis powszechny, co też niepokoi…

Do stanowiska polskich biskupów powrócimy. Co do biskupów prawosławnych: zwiększenie oficjalnej liczby prawosławnych w Polsce być może mogłoby zaowocować pewnymi korzystnymi dla Kościoła prawosławnego decyzjami władz (np. zwiększeniem liczby kapelanów w szpitalach czy wojsku). Jednak wielu Ukraińców z polskim obywatelstwem to katolicy greccy lub rzymscy. Gdyby deklaracja wiernych prawosławnych miała się przekładać na wspomniane etaty, byłoby ich zaledwie kilka.

A czym może skutkować dla wiernych nieprzyznanie się do wiary w spisie powszechnym?

Zawsze znajdą się takie osoby, którym zależy na przyznawaniu się do wiary, i takie, którym zależy na przyznawaniu się do niewiary. W pojedynczych przypadkach może się wprawdzie zdarzyć, że ktoś pod wpływem emocji niezgodnie z prawdą zadeklaruje się jako niewierzący. Nie wyobraża sobie co prawda pójścia do proboszcza i dokonania formalnie aktu apostazji, ale postawienie krzyżyka w ankiecie – już tak. Zapewne nie zdaje sobie sprawy z tego, że de facto zachowuje się jak apostata. Nie spodziewałbym się wprawdzie jakiegoś „masowego" składania fałszywych oświadczeń w tej dziedzinie, ale musimy pamiętać, że nie ma także prawnego obowiązku złożenia informacji na temat swojej wiary.

Relacja państwo–Kościół jest uregulowana w konstytucji, a przyznawanie się do wiary stanowi część obyczajowości.

Osobiście zachęcałbym do podawania prawdziwych informacji na temat przynależności religijnej. Choć spis powszechny jest w tym wymiarze jedynie badaniem statystycznym, w kontekście pytania o religię można go traktować jako sposób publicznego wyznania wiary. Z pewnością bycia katolikiem nie da się sprowadzić do postawienia krzyżyka w odpowiedniej rubryce. Należy po prostu żyć po katolicku i się do tego przyznawać.

Wróćmy jednak do znaczenia naszej deklaracji wiary dla instytucji państwowych. Czy może ona wpływać na model relacji państwo–Kościół lub wręcz na inicjatywy ustawodawcze?

W spisie powszechnym nie chodzi o to, czy konkretny obywatel deklaruje się jako wierzący, ale o wiedzę, ile osób przynależy do poszczególnych wyznań czy religii: czy jest to 25 proc., czy 80 proc. Przecież statystyki dotyczące religijności w Polsce są publicznie znane. Gdyby na ich podstawie miano podejmować decyzje polityczne, nie byłoby potrzeby czekania na wyniki spisu. Nie o to więc tu chodzi.

Pytanie o wiarę w spisie powszechnym nie powinno dziwić.

Związek religii z polityką jest w Polsce bardzo specyficzny, gdyż skoro niemal wszyscy Polacy są wierzący, to znaczy, że chrześcijanie stanowią elektorat wszystkich partii przekraczających próg wyborczy. Myślę, że ten fakt ma również wpływ na ich programy wyborcze, np. osłabiając radykalizm partii lewicowych.

Nie wiązałbym natomiast wyników spisu powszechnego z konkretnymi inicjatywami ustawodawczymi. Także dlatego, że nie ma w Polsce jednej partii politycznej reprezentującej Kościół katolicki. Są natomiast we współczesnej polityce takie momenty życia, gdy powinna się w głosowaniu ujawnić, ponad podziałami partyjnymi, „wirtualna partia katolicka", broniąca fundamentalnych wartości etycznych.

A propos lewicy. Słychać z jej strony nawoływania do deklarowania w spisie braku przynależności wyznaniowej, co – w jej mniemaniu – doprowadzi wreszcie do obalenia „państwa wyznaniowego". Na ile poważnie traktować te apele?

Te apele mogą trafić do kilku, może kilkunastu procent Polaków. Nasze społeczeństwo sekularyzuje się systematycznie, ale nie wydaje mi się, aby nastąpiła jakaś nagła dramatyczna zmiana.

Lewica, co niestety obejmuje także Platformę Obywatelską, wylansowała ideę „państwa wyznaniowego", by mieć z kim walczyć. Jest to próba tłumaczenia rzeczywistości w schemacie znanym z epoki komunizmu, w którym jedna wielka organizacja sterowała wszystkim. Dziś w tym schemacie miejsce partii komunistycznej miałby zająć Kościół katolicki. Jest to bardzo prosty chwyt propagandowy.

W rzeczywistości konstytucja jasno określa model relacji państwo–Kościół oraz samo państwo jako świeckie. Jeśli więc lewica chce z nim walczyć, podejmuje walkę z konstytucją. Owszem, postulat znowelizowania konstytucji czasem się pojawia, ale z racji wymaganej w tym celu większości parlamentarnej nie ma większych szans powodzenia. Lewica zdaje sobie sprawę, że obecnego modelu tych relacji nie da się zmienić w przewidywalnej przyszłości, ale jednocześnie wie, że dęcie w tę tubę może wpłynąć na pogorszenie wizerunku Kościoła katolickiego.

Głosiciele „lewicowej Ewangelii" przekonują, że bycie ochrzczonym nie jest jednoznaczne z przynależnością do danej wspólnoty religijnej. Jak nie pójść na lep takiej argumentacji?

To argumentacja typowo ateistyczna, może przemówić co najwyżej do osób, które nie rozumieją teologii chrztu. Przynależności wyznaniowej nie można zrównywać z przynależnością do jakiejś instytucji czy stowarzyszenia, do którego łatwo wstąpić i z którego równie łatwo wystąpić. Wspólnota katolicka to nie związek filatelistyczny, to relacja z Bogiem – więź sakramentalna na całe życie. Sakramentu chrztu nie da się wymazać, gdyż pozostawia on na duszy nieusuwalną pieczęć. Nawet jeśli ktoś chce dokonać apostazji, faktycznie nie występuje z Kościoła, ale jedynie na marginesie jego aktu chrztu odnotowuje się, że zgłosił wolę wystąpienia z Kościoła. Zawsze jednak czyni to nieskutecznie.

Mam poczucie, że hierarchia kościelna ucieka od tematu deklarowania przynależności wyznaniowej w spisie powszechnym. Ma się czego bać?

Ja nie odnoszę takiego wrażenia. Raczej obserwujemy obojętność. Czy jest to trafna strategia, czy nie, okaże się niedługo. Gdyby się okazało, że uzyskane statystyki będą zaniżone, nawet gdyby rozmijało się to ze stanem faktycznym, powinno skłonić do zastanowienia się nad przyczynami takich rozbieżności. W Paryżu 25 lat temu poznałem gorliwego duszpasterza. Gdy obejmował parafię, była pełna ludzi. Gdy odchodził na emeryturę, mimo ofiarnej pracy kościół był pusty. Jeśli dostrzegamy niepokojące zjawiska odpowiednio wcześnie, możemy szukać rozwiązań i próbować wpłynąć na rzeczywistość. Zamykanie oczu i udawanie, że nic się nie dzieje, może sprawić, że pewnego dnia nasze wspólnoty będą wyglądały tak, jak parafia paryskiego proboszcza.

Ma powstać „paszport covidowy" w ramach Unii Europejskiej, dzięki czemu będzie można bez przeszkód pojechać na wakacje. Tyle że mamy początek czerwca, a dokładnych informacji brakuje.

Z „paszportem" na wakacje

Piotr Kościński

Trwają intensywne prace nad wdrożeniem zaświadczenia cyfrowego, które umożliwi podróż w UE – powiedziano nam w Biurze Komunikacji Ministerstwa Zdrowia. Na razie osoby zaszczepione mogą pobrać zaświadczenie z portalu pacjent.gov.pl – tyle że choć jest ono również po angielsku, wygląda nie jak dokument, ale jak wydruk czegoś, co bez problemu można napisać samemu. Natomiast po zrobieniu sobie odpłatnego testu otrzymuje się zaświadczenie, także w języku angielskim – tyle że nie za darmo.

Zarazem liczba chętnych do zaszczepienia się przeciw koronawirusowi wcale nie rośnie, co budzi obawy na przyszłość. Bo jeśli nie nabędziemy odporności populacyjnej, „paszporty covidowe" mogą zniknąć po nadejściu kolejnej fali pandemii.

Nie zielony, ale covidowy

Polska bierze udział w unijnym procesie tworzenia systemu „paszportów covidowych". Jest to kilka równoległych działań: proces legislacyjny na poziomie UE oraz proces związany z opracowaniem rozwiązania technicznego na poziomie Komisji Europejskiej oraz na poziomie państw członkowskich.

Jak poinformowano nas w Ministerstwie Zdrowia, w ramach IV trilogu politycznego, 20 maja trzy główne ciała UE – Komisja, Rada i Parlament – osiągnęły kompromis w zakresie kształtu rozporządzenia. Efektem tego kompromisu jest m.in. zmiana nazwy z Zielonych Zaświadczeń Cyfrowych (Digital Green Certificate) na EU Digital Covid Certificate (w swobodnym tłumaczeniu: Cyfrowy Certyfikat Covid UE). Strona polska ma podjąć decyzję w sprawie polskiej nazwy.

Cyfrowy Certyfikat Covid ma ułatwić obywatelom UE bezpieczne i swobodne podróżowanie podczas pandemii. Uruchomienie systemu wzajemnie uznawanych zaświadczeń w UE planowane jest na koniec czerwca. Co o nim wiemy już teraz?

Po pierwsze, będzie bezpłatny i akceptowany we wszystkich 27 państwach członkowskich oraz w Islandii, Norwegii, Szwajcarii i Liechtensteinie.

Po drugie, przybierze kształt elektroniczny (czyli do pobrania np. na smartfon), a na życzenie osoby zainteresowanej zostanie wydrukowany na papierze. Działać ma za pomocą kodu QR wydanego przez instytucję ochrony zdrowia, np. szpital czy centrum szczepień, i zawierać ma cyfrową pieczęć, która będzie chronić go przed fałszowaniem.

Po trzecie, będzie dostępny dla osób zaszczepionych, ozdrowieńców i posiadających negatywny test na koronawirusa.

W ciągu ostatnich kilku tygodni system był testowany przez siedemnaście państw członkowskich oraz Islandię. Według wiceminister zdrowia Anny Goławskiej polski system certyfikatów powinien być gotowy już z początkiem czerwca. Ale wiele rzeczy wciąż pozostaje niejasnych. Dotychczasowe informacje wskazywały, że droga do uzyskania „paszportu" nie będzie łatwa. Wymagać będzie kilku kroków – co najważniejsze, konieczne będzie złożenie wniosku o jego wydanie do tej instytucji, w której odbyło się szczepienie lub test na koronawirusa (na temat ozdrowieńców nic na razie nie wiadomo). Szpital, centrum szczepień czy placówka wykonująca testy wystąpi z wnioskiem do odpowiedniego urzędu państwowego, a po otrzymaniu „paszportu" wyda go zainteresowanemu. To wydaje się nadmiernie skomplikowane i czasochłonne. Na konkretne informacje trzeba jednak trochę poczekać.

Mniej chętnych na szczepienia

Ale zdobycie „paszportu" może być niełatwe i z innych powodów. Najnowszy sondaż CBOS wykazał, że niechętnych szczepieniom jest 25 proc. ankietowanych. 36 proc. badanych już się zaszczepiło, natomiast 33 proc. wciąż zamierza to uczynić. Z kolei według badania Centrum Badawczo-Rozwojowego BioStat prawie 22 proc. osób nie chce się zaszczepić. Uczestnicy obu badań wskazywali obawy przed skutkami ubocznymi (ponad połowa), a także brak wiary w skuteczność szczepionki (nieco mniej).

Polska wcale nie jest jakimś „siedliskiem antyszczepionkowców". Ale by zrozumieć, co się właściwie dzieje, warto przyjrzeć się dwom krajom, o wiele niż nasz bogatszym.

Jak wynika z najnowszego badania opinii publicznej przeprowadzonego w USA przez Kaiser Family Foundation, w Stanach Zjednoczonych zdecydowanie nie chce się szczepić ok. 19 proc. obywateli; spośród tych z wyższym wykształceniem to poniżej 10 proc. Co ciekawe, wśród niechętnych szczepieniom przeważają republikanie. Nieco wcześniejsze badania przeprowadzone przez CNN mówiły o 26 proc. przeciwników szczepień (czyli bardzo podobnie jak w Polsce).

Zupełnie inaczej jest w Wielkiej Brytanii, gdzie odsetek ludzi niechętnych szczepieniom jest rekordowo niski i wynosi zaledwie 6 proc. Dlaczego tak się dzieje? Obserwatorzy wskazują na znakomitą komunikację w sprawie szczepień między brytyjskim rządem i społeczeństwem.

Jedną ze spraw, które odróżniają Wielką Brytanię od Stanów Zjednoczonych i znacznej części świata, jest podejście do regulacji i komunikacji publicznej w odpowiedzi na złe wieści o szczepionkach. Takie podejście mogło pomóc w budowaniu większego zaufania publicznego do szczepionek.

I tak na przykład po pojawieniu się nielicznych przypadków śmierci, które przypisywano szczepionkom Johnson & Johnson i AstraZeneca, w Stanach Zjednoczonych natychmiast wstrzymano stosowanie tej pierwszej (drugą w ogóle nie szczepiono). Podobnie było zresztą w niektórych krajach UE w odniesieniu do AstraZeneki. Zaufanie do tych preparatów natychmiast spadło. A potem spadła liczba przyjmowanych szczepionek.

Wielka Brytania zaś nie wstrzymała szczepień. National Health Service (NHS, brytyjska służba zdrowia) zaleciła jedynie, aby osoby poniżej trzydziestego roku życia lub z predyspozycją do zakrzepów otrzymywały szczepionki Moderna lub Pfizer. Jeszcze inny powód wysokiej oceny szczepień w Zjednoczonym Królestwie: NHS doskonale wie, kto kwalifikuje się do szczepienia, i kontaktuje się ze wszystkimi telefonicznie, e-mailem lub SMS-em, aby poinformować

ich, że właśnie teraz powinni udać się do swojego punktu szczepień.

Efekt jest bardzo interesujący. W sondażu z lutego prawie 90 proc. Brytyjczyków wyraziło zadowolenie z wysiłków rządu zmierzających do pozyskania szczepionek; 80 proc. uważało, że rząd działał prawidłowo, zapewniając jak najszybszą dystrybucję szczepionek; 75 proc. uznało, że schemat ustalania kolejności szczepień był dobry. Dla porównania, w tym samym czasie w Stanach Zjednoczonych tylko 44 proc. respondentów było zadowolonych z procesu szczepień (choć od tego czasu odsetek ten wzrósł).

Zaufanie i jego brak

Być może zadziałał i inny czynnik – Brytyjczycy generalnie wierzą swoim instytucjom państwowym. Nawet jeśli krytykują rząd czy parlament, to zaufanie do państwa jest tam z pewnością wyższe niż w innych krajach.

W Polsce niestety jest inaczej. Można długo doszukiwać się przyczyn – jest to zapewne efekt zaborów, okupacji i okresu komunizmu. Nawet jeśli o potrzebie szczepienia się mówią głośno nie tylko przedstawiciele rządu, ale i niemal cała opozycja, to nie udało się znaleźć sposobu dotarcia do nieprzekonanych. Z sondażu United Surveys dla „Dziennika Gazety Prawnej" i radia RMF FM wynika, że program szczepień dobrze ocenia 53 proc., przeciwnego zdania jest 36 proc. badanych.

Źródłem zagrożenia epidemiologicznego może być dla nas to, co się dzieje za wschodnią granicą.

Według oficjalnych danych w Polsce koronawirusem zarażonych zostało blisko 3 miliony osób. Są eksperci dowodzący, że faktycznie jest to liczba dziewięcio- lub nawet dziesięciokrotnie większa. Ale można oprzeć się na badaniach Interdyscyplinarnego Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego Uniwersytetu Warszawskiego. Naukowcy Centrum szacują, że faktycznie zarażonych zostało od 4 do 6 razy więcej, a więc zapewne około 15 milionów osób. Dwie dawki szczepionki (lub jedną w przypadku preparatu Johnson & Johnson) przyjęło blisko 6 milionów, czyli 16 proc. Oznacza to, że odpornych jest około 21 milionów osób, a więc 56 proc. populacji. Tymczasem do osiągnięcia pełnej odporności zbiorowej potrzeba 70-80 proc.

Na dłuższą metę naszym problemem nie będą jednak kraje UE, ale sąsiedzi ze Wschodu. Na Białorusi zużyto do tej pory niecałe 700 tys. dawek szczepionek (rosyjskich i chińskich), w tym w pełni 278 tys., co oznacza, że w pełni odpornych jest niecałe 3 proc. populacji. Ale granica polsko-białoruska jest praktycznie zamknięta.

Znacznie gorzej jest na Ukrainie; tam podano łącznie ponad milion dawek, a dwie przyjęło 86 tys. osób, czyli zaledwie 0,2 proc. populacji! A ruch na wspólnej granicy był zazwyczaj spory. U naszego wschodniego sąsiada oficjalnie było 2,4 miliona przypadków zakażeń, czyli można liczyć, że uodpornionych jest 10 milionów osób, a więc 22 proc. ludności. I dramatycznie wyglądają najnowsze badania Kijowskiego Międzynarodowego Instytutu Socjologii: nie chce się szczepić aż 52 proc. ludności! To i tak lepiej niż w poprzednich badaniach, bo wówczas niechętnych szczepieniom było aż 62 proc. Ukraińców…

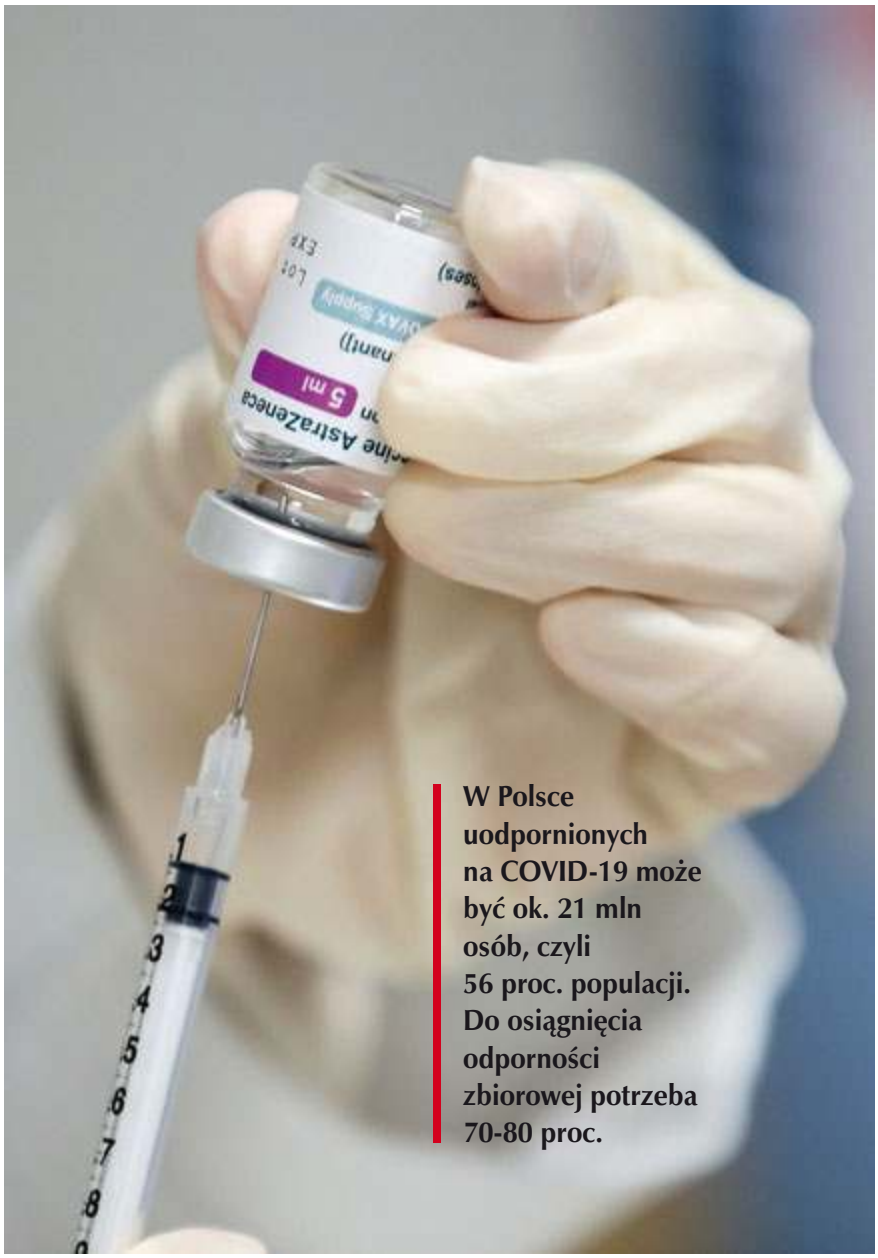

W Polsce uodpornionych na COVID-19 może być ok. 21 mln osób, czyli 56 proc. populacji. Do osiągnięcia odporności zbiorowej potrzeba 70-80 proc.

fot. PAP/EPA/Yonhap South Korea Out

Będą kolejne fale?

Trzecia fala koronawirusa opadła. Nie wiemy, co będzie podczas wakacji i po nich – a zwłaszcza czy nadejdzie czwarta fala. A jeśli nadejdzie, czy będzie bardzo niebezpieczna.

Niestety, Polska nie jest położona na wyspach, jak na przykład Nowa Zelandia – tam odnotowuje się 1-2 zachorowania dziennie, ale ten kraj ma zamknięte granice. Bez przeszkód mogą przekraczać je tylko przybysze z Australii, Wysp Cooka i Niue…

My musimy liczyć na to, że dzięki szczepieniom i (niestety) zachorowaniom odsetek uodpornionych wzrośnie do 70-80 proc. Inaczej na jesieni pożegnamy się z „paszportami covidowymi".

Marek Jurek

Szczęście i dobro

Po artykule o masowej herezji prohomoseksualnej wśród niemieckiego duchowieństwa napisała do mnie pani Iwona Czechowska, że (1) „nie chodzi o to, aby «błogosławić» związki homo[seksualne], ale o to, aby ich nie potępiać”, bo (2) „homoseksualizm nie jest wyborem, a cechą genetyczną”, więc (3) „tacy ludzie też mają prawo być szczęśliwi w życiu”. Tym bardziej że według pani Czechowskiej (4) „nikomu swoją orientacją nie szkodzą”. Pani Czechowskiej jestem wdzięczny za szczere, otwarte i zwięzłe sformułowanie tych tez, które zasługują zarówno na analizę, jak i na odpowiedź.

Postulat pierwszy, by „związków nie potępiać” zakłada ryzykowną tezę, że relacje seksualne nie podlegają ocenie etycznej, podczas gdy chodzi o nasze najbardziej podstawowe odniesienie do innych ludzi i do społeczeństwa. Są osoby, z którymi nie powinniśmy nawiązywać takich relacji – właśnie na tym polega etyka seksualna. Oczywiście dyspozycja „nie potępiać” chrześcijaninowi kojarzy się natychmiast ze słowami Zbawiciela, który „nie potępił” (por. J 8, 11) kobiety, która miała ponieść straszną karę za swój upadek. Chrystus jednak nie potępił jej samej, a nie jej związku – wręcz przeciwnie: kazał jej (czule, choć stanowczo) natychmiast tego związku zaniechać.

Na temat przesłanek homoseksualizmu (2) nie tylko są różne opinie, ale też oczywiście motywy tego typu skłonności są różne u różnych doświadczających ich osób. Jednak nawet tam, gdzie chodzi o głęboko uwewnętrznioną tendencję, ani nie usprawiedliwia ona wszystkiego, ani nie znosi wolności człowieka. Często bywamy (3) „nieszczęśliwi” z powodu niezaspokojenia pragnień, ale nie wszystkie należy zaspokajać (na przykład „orientacji” na cudzą żonę). Cała kultura uczy nas również, że często stajemy się nieszczęśliwi właśnie dlatego, że pragnienia zaspokajamy. Człowiek powinien dążyć przede wszystkim do dobra, „szczęście” nie usprawiedliwia wszystkiego. A poza tym szczęście nie sprowadza się do zadowolenia. Szczęście to przede wszystkim pokój sumienia. Nie tylko „w zgodzie ze sobą”, „ze swoim sumieniem”, ale kiedy sumienie właśnie, świadomość siebie, pozostaje w zgodzie z dobrem powszechnym.

Dobro to w konkretnym życiu kształtują wzory społeczne, a one bardzo rzadko, jeśli w ogóle, są neutralne. Pomagają ludziom żyć dobrze, odwodzą od tego albo (4) wręcz zachęcają do zła. Wzory społeczne są zasadniczym czynnikiem ludzkiego postępowania. Jeśli nawet jacyś ludzie o homoseksualnych skłonnościach czują się wobec nich bezradni, to kultura i prawo nie powinny ich w tej bezradności utwierdzać.

W porządku wolności kwestie te należą do sfery prywatnej, chronionej we współczesnym prawie bardzo szerokim immunitetem. U nas jest to art. 47 konstytucji. Ale od nieingerowania prawa w życie osobiste, także od delikatności wobec drugiego człowieka, do publicznej aprobaty prawnej (czy tym bardziej religijnej) zjawiska społecznego droga jest nie tylko daleka. Na tej drodze jest też przepaść, oddzielająca odpowiedzialność od nieodpowiedzialności – za świat i za ludzi.

Kto się boi spisu?

Jak w wywiadzie dla „Idziemy” mówi ks. prof. Piotr Mazurkiewicz, deklarację wiary w spisie powszechnym można potraktować jako sposób jej publicznego wyznania. To szansa nie do przecenienia w czasach, gdy religię próbuje się zepchnąć do kościelnej kruchty.

Mimo to zachęt do tego – nie tylko ze strony hierarchów kościelnych – nie słychać. Więcej: wypowiedzi na ten temat odmówiły zarówno Kościelny Inspektorat Ochrony Danych, jak i Biuro Prasowe Konferencji Episkopatu Polski. Biuro z pytaniami o stanowisko Kościoła wobec spisu powszechnego, o konsekwencję zarówno przyznawania, jak i nieprzyznawania się do wiary, odesłało nas do… organów państwowych przeprowadzających spis.

Proszący o anonimowość jeden z prominentnych duchownych radzi, by nie wplątywać się w tę „statystyczną grę”, bo może się okazać, że Polska jest katolicka nie w 96 proc., ale w 70 proc. Brzmi jak zaprzeczenie słów o prawdzie, która wyzwala. A że policzenie się przez katolików może przekładać się kiedyś na decyzje państwowe? Nasz rozmówca ma nadzieję, że o pilnowanie wartości chrześcijańskich w parlamencie zadbają sami chrześcijańscy posłowie. Legislacyjna walka z aborcją pokazała, na ile to realne.

W tym, czego nie zrobią duchowni, gorliwie wyręczają ich przeciwnicy Kościoła i „państwa wyznaniowego”. Zaraz po wyjściu na jaw pytania o wiarę lewicowi publicyści zaczęli namawiać, by nie wybierać opcji „nie chcę odpowiadać na to pytanie”, ale by jasno deklarować: „nie należę do żadnego wyznania”. Chodzi o „zaprzestanie nabijania Kościołowi statystyk” i pokazanie Polski jako kraju niejednolitego religijnie, co ma być istotne w debatach o relacji państwo–Kościół. Doradzają, by nie mylić faktu bycia ochrzczonym z pytaniem o wiarę, i brną w argumentację o „poczuciu przynależności”, podobnie jak relatywnie każą podchodzić do tożsamości płciowej.

fot. pixabay

Jednym tchem wymieniają deklarowanie w spisie życia z dala od Kościoła oraz: apostazję, wypisanie dziecka z religii, świętowanie świąt religijnych po świecku, rodzinne ceremonie zamiast chrztu, ślub cywilny, ślub humanistyczny, ślub par jednopłciowych, świecki pogrzeb. Słowem: świeckie państwo. Sęk w tym, że ono już jest. Lewicowe media donoszą, że formą kościelnego spisu powszechnego jest „kolęda”, której dane – wykaz domowników, stopień majętności, wykształcenie, zawód, typ związku – są wykorzystywane przeciw spisanym osobom. Pomijając schizofreniczny odbiór rzeczywistości przez te środowiska, mamy jak na dłoni cel ich apelu.

Tym, co niepokoi, nie są postulaty zwolenników „świeckiego państwa” i zatajania wyznania, ale brak odpowiedzi tych, którzy mieliby największe prawo przypominać słowa Jezusa: „kto się Mnie zaprze przed ludźmi, tego zaprę się i Ja przed moim Ojcem”.

Monika Odrobińska

Empatyczne słuchanie

ks. Stefan Moszoro-Dąbrowski

Każda osoba czuje głęboką tęsknotę za tym, by być zrozumianą, docenioną i dowartościowaną. Łatwo możemy dać bliźniemu trochę tego, co najbardziej ceni. Będzie to możliwe, jeżeli postaramy się poprawiać naszą komunikację z ludźmi, między innymi poprzez tak zwane „empatyczne słuchanie". Taki dialog wymaga wysiłku, by najważniejsza stała się druga osoba. Sednem takiego słuchania nie jest osądzanie sytuacji, doradzanie czy rozwiązywanie problemu, tym bardziej opowiadanie własnych historii. Celem jest to, by druga osoba „odczuła", że została nie tylko wysłuchana, ale i zrozumiana.

Empatyczne słuchanie nie jest techniką, ale postawą.

Takie słuchanie wymaga życzliwego spojrzenia i autentycznego zainteresowania. Patrzenia bez uprzedzeń, starając się wygasić naturalną tendencję, którą wszyscy mamy, do etykietowania innych z powodu tego, kim są lub co zrobili. Nawet jeśli przekonania osoby, której słuchamy, są dalekie od naszych własnych, możemy spróbować docenić, że jak każdy człowiek jest wyjątkowa i niepowtarzalna, odkryć w niej dobro i zrezygnować z pragnienia, by uczynić ją na własne podobieństwo.

Zainteresowanie słuchaniem drugiej osoby przejawia się również w tym, że mamy dla niej czas, nie dając poczucia, że spieszymy się, by zakończyć spotkanie. Staramy się skupić na słuchaniu, nie rozpraszając się. Okazuje się to w tym, że pozwalamy jej mówić, nie przerywając ani nie zmieniając tematu. Oczywiście nie zerkamy na telefon, sprawdzając, czy są jakieś powiadomienia. Krótko mówiąc, słuchamy z szacunkiem, ponieważ interesuje nas osoba, z którą rozmawiamy.

Empatyczne słuchanie nie jest techniką, ale postawą. Słuchamy tego, kogo kochamy. Możemy nic nie czuć do osoby, której słuchamy, możemy nawet odczuwać pewną niechęć, ale wiemy, że jest kochana przez Boga, i to daje nam niezbędną motywację do wychodzenia naprzeciw niej poprzez słuchanie. Pamiętając o tym założeniu. Istnieją narzędzia, które mogą nam pomóc w pokazaniu drugiej osobie, że uważnie słuchamy: zadawanie pytań wyjaśniających, prośba o przykłady tego, co chce nam przekazać.

Ostatnia faza polega na wsłuchiwaniu się w emocje drugiej osoby. Często pod słowami kryją się motywacje, uczucia, przekonania lub wartości, których czasami dana osoba nie jest w stanie wyartykułować. Aby wczuć się w sytuację, trzeba odpowiednio wykorzystać wyobraźnię i intuicję, żeby dowiedzieć się, co kryje się za słowami, których słuchamy.

Prawda ma znaczenie

Magdalena Wołochowicz

„Cóż to jest prawda?" (J 18, 38) – zapytał Piłat w rozmowie z Jezusem. To bardzo dobre pytanie.

Kiedy w niedzielę Zesłania Ducha Świętego wgłębiałam się w czytania na ten dzień, zwróciłam szczególnie uwagę na to, że Pan Jezus, zapowiadając zesłanie Ducha Świętego, nazywa Go Duchem Prawdy: „Gdy zaś przyjdzie On, Duch Prawdy, doprowadzi was do całej prawdy" (J 16, 13). Sam o sobie Jezus mówi, że nie tylko zna prawdę, ale jest Prawdą: „Ja jestem drogą i prawdą, i życiem. Nikt nie przychodzi do Ojca inaczej jak tylko przeze Mnie" (J 14, 6).

Prawda ma ogromne znaczenie.

Dzisiejszy świat próbuje nam wmówić, że każdy ma swoją prawdę, że jest ona relatywna, subiektywna. Że zależy od sytuacji albo naszych emocji.

Dzieje się dokładnie to, co zapowiada Biblia: „Przyjdzie bowiem chwila, kiedy zdrowej nauki nie będą znosili, ale według własnych pożądań – ponieważ ich uszy świerzbią – będą sobie mnożyli nauczycieli. Będą się odwracali od słuchania prawdy, a obrócą się ku zmyślonym opowiadaniom" (2 Tm 4, 3-4).

Prawda jednak nie jest względna. Prawdy nie można dostosować do siebie. Prawda nie zależy od tego, jak się czujemy.

Św. Paweł, pisząc do Tymoteusza, daje mu taką radę: „Dołóż starania, byś sam stanął przed Bogiem jako godny uznania pracownik, który nie przynosi wstydu, trzymając się prostej linii prawdy" (2 Tm 2, 15). Swojego ucznia zachęca, by trzymał się prostej linii prawdy – wtedy będzie uznany za godnego Bożego współpracownika.

Porusza mnie historia Päivi Räsänen, fińskiej posłanki, byłej minister spraw wewnętrznych fińskiego rządu, której zostały postawione zarzuty. Za co? Za wypowiedzenie prawdy.

Dzisiejszy świat próbuje nam wmówić, że każdy ma swoją prawdę, że jest ona relatywna, subiektywna.

Otóż ta dzielna kobieta zwróciła uwagę Kościołowi, do którego należy – Ewangelicko-Luterańskiemu Kościołowi Finlandii – że nie powinien popierać parady homoseksualnej. Na Twitterze zapytała, jak wpisuje się to w chrześcijańską doktrynę o homoseksualizmie, i zamieściła zdjęcie cytatu z Pisma Świętego z Listu do Rzymian, mówiącego o tym, że homoseksualizm jest grzechem.

Räsänen ani nie odnosiła się bezpośrednio do osób LGBT, ani ich nie potępiała. Raczej zaczęła bić na alarm do swoich braci w Chrystusie, sama „trzymając się prostej linii prawdy", że błądzą. Teraz grozi jej kara więzienia – więc bardzo potrzebuje naszych modlitw!

Dziś bardziej niż kiedykolwiek musimy stawać za prawdą. Potrzebujemy Bożej prawdy na temat sensu i celu naszego życia, naszej tożsamości, tego, w którą stronę idzie kultura masowa, i każdej sytuacji, w której się znajdziemy.

I mamy wszystko, co w tym temacie jest nam potrzebne. Mamy Ducha Świętego – Ducha Prawdy, który obiecuje nas prowadzić. Mamy Pana Jezusa – Prawdę objawioną. Mamy Słowo Boże – nasz drogowskaz do prawdy. Korzystajmy z tego! Nie ma lepszej drogi!

Zdrowie psychiczne

ODPOWIADA **ks. Marek Kruszewski**

W ramach Caritas parafialnej mam duży kontakt z chorymi. Coraz więcej obserwuję problemów natury psychicznej u podopiecznych. Często nie wiem, jak z nimi postępować…

Od początku istnienia Kościoła kwestie związane z opieką nad chorymi, starszymi i biednymi były sprawą kluczową. Pierwsze waśnie pomiędzy chrześcijanami dotyczyły dzieł miłosierdzia. Żaden chorujący nie powinien być zostawiony przez chrześcijan. Dziękuję za Pani pracę w Caritas.

Jak pomagać? Po pierwsze, to osoba, która choruje, ma obowiązek się leczyć. Kiedy obserwuje u siebie objawy choroby, winna prosić osoby bliskie, aby jej w miarę swoich możliwości pomogły. Koszty zwłoki w leczeniu bywają dotkliwe. Znanym przykładem są nowotwory, które wcześnie wykryte w większości można wyleczyć.

Podobnie nie należy zwlekać w przypadku chorób psychicznych, zwłaszcza zaburzeń schizofrenicznych. Rodzina, otoczenie, które zauważa jakieś dziwne zachowania człowieka, powinno dawać mu sygnały. Można na przykład zapytać: „Co się wydarzyło, że tak nieszablonowo zareagowałeś?”. Chory często nie dostrzega anomalii albo je wypiera. Kiedy dostanie kilka podobnych sygnałów o swoim dziwnym zachowaniu, być może sam skieruje się po pomoc do psychiatry czy terapeuty.

Oprócz wybitnych specjalistów większość z nas nie wie, jak się odnieść do zaburzeń psychiki. W internecie można znaleźć ogólne wskazówki, czego nie robić: „nie udzielaj rad, nie bagatelizuj, nie pouczaj, nie porównuj, nie oceniaj, nie osądzaj, nie zmuszaj…”. Poza sytuacją zagrożenia życia swojego albo innych osoba chora psychicznie ma prawo nie podjąć leczenia albo je odroczyć. Wtedy martwimy się, że coś się stanie. Nie mamy jednak możliwości strzec kogoś 24 godziny na dobę. Powierzmy te sytuacje opiece Boga.

Najlepiej, gdy decyzję o leczeniu podejmie osoba chora. W miarę możliwości trzeba jej mówić prawdę, jak to wygląda z naszej strony: „Widzę, że bardzo cierpisz”; „Wydaje mi się, że masz gorszy czas. Czy mogę ci pomóc?”.

Częstą sytuacją są ataki ze strony osoby chorej. Sumienie każdego człowieka jest w głębinach zdrowe, ale podczas choroby psychicznej nasz kontakt z sumieniem staje się zaburzony i utrudniony. Chory, nie radząc sobie z bólem, przerzuca go na innych. Ważne jest wtedy, żebyśmy my mocno pilnowali swojego sumienia. Nie dali się obciążyć albo wciągnąć w konfrontację. Osobiście staram się stosować zasadę lekkiego dystansu. Jeśli dam się napełnić czyimś bólem, przestaję choremu pomagać. Tonę z nim. Trzeba więc słuchać chorych, ale jeszcze bardziej słuchać swojego sumienia.

xmarekk@o2.pl
Autor jest proboszczem parafii św. Patryka w Warszawie

O soborze i Polsce

To jeden z najważniejszych tomów „Pro memoria”, gdyż dotyczy mało znanych zapisków kard. Stefana Wyszyńskiego z przebiegu I sesji Soboru Watykańskiego II oraz jego spotkań z papieżem Janem XXIII, dziś już ogłoszonym przez Kościół świętym.

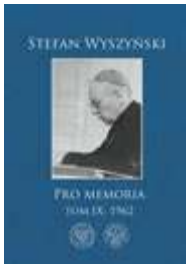

Udział w soborze to nie tylko uczestnictwo w obradach, ale także czas ożywionych kontaktów, rozmów z biskupami z wielu krajów. To już nawet z Rzymu starania o przyjazd kolejnych biskupów, którym władze nie chciały wydać paszportu, próbując jednocześnie ich skłócić.

Wiele miejsca kardynał poświęcił prześladowaniom Kościoła w czasach rządów Władysława Gomułki. Pobór alumnów do wojska, likwidowanie instytucji kościelnych, nawet tych prowadzących działalność opiekuńczo-charytatywną, zamykanie niższych seminariów duchownych i szkół katolickich czy absurdalne przepisy podatkowe godzące w instytucje kościelne – to niektóre z ówczesnych problemów. Dziewiąty już tom „Pro memoria” to przebogate źródło informacji dla wszystkich zajmujących się historią Kościoła powszechnego i Kościoła w Polsce./**wś**

Stefan Wyszyński „Pro memoria”, t. IX: 1962
red. ks. Antoni Poniński
Instytut Pamięci Narodowej, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
Archidiecezja Warszawska i Archidiecezja Gnieźnieńska, 400 s.

Pisarz i orator

W serii „Literatura i Pamięć” ukazała się książka prof. Krzysztofa Dybciaka „Pisarz, który został papieżem”. To monografia twórczości literackiej Karola Wojtyły – Jana Pawła II adresowana nie tylko do badaczy, lecz przede wszystkim do czytelników zainteresowanych osobą i dziedzictwem papieża z Polski.

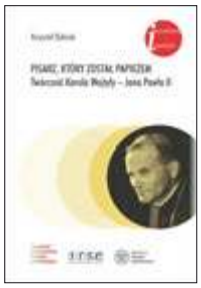

Autor jest historykiem i teoretykiem literatury, już wcześniej zajmował się twórczością Karola Wojtyły, publikując m.in. pierwszą na świecie monografię jego twórczości „Karol Wojtyła a literatura” (1991).

Obecnie wydana książka to głęboka refleksja nad życiem Karola Wojtyły, jego powołaniem i twórczością. „Jan Paweł II jest jednym z kilku Polaków, którzy wpłynęli na dzieje powszechne, a chyba jedynym, który dokonał tego działalnością werbalną, czyli swoim pisarstwem i oratorstwem” – podkreśla autor.

W aneksie czytelnik znajdzie fragmenty tekstów literackich Karola Wojtyły, list do Mieczysława Kotlarczyka pisany w okresie okupacji niemieckiej oraz historyczną homilię z placu Zwycięstwa./**wś**

Krzysztof Dybciak „Pisarz, który został papieżem. Twórczość Karola Wojtyły – Jana Pawła II”
Instytut Pamięci Narodowej, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, Program Wspierania Pamięci Narodowej
Warszawa 2020, 464 s.

Fronton Świątyni Opatrzności Bożej

Ołtarz główny i prezbiterium

Jedność w różnorodności

tekst i zdjęcia Patryk Lubryczyński

Parafia Opatrzności Bożej w Wilanowie ma zróżnicowaną ofertę duszpasterską – dla miłośników tradycyjnej pobożności i otwartych na nowe ruchy modlitewne w Kościele.

Proboszcz ks. Tadeusz Aleksandrowicz zauważa trend, że wielu parafian nie mieszka na stałe w Wilanowie. Rodziny z dziećmi w starszym wieku wyprowadzają się na obrzeża Warszawy. W czasie pracy i nauki online sporo osób wyjechało ze stolicy do rodzinnych miejscowości.

Ksiądz proboszcz Tadeusz Aleksandrowicz

– Parafia jest młoda i systematycznie rośnie, chrzcimy rocznie ponad dwieście pięćdziesięcioro dzieci. W okolicznych szkołach podstawowych jest nawet po kilkanaście pierwszych klas! Chcemy zebrać fundusze na powstanie boiska sportowego dla młodzieży parafialnej. Niestety, na razie zmagamy się głównie z przeszkodami administracyjnymi – wyjaśnia ksiądz proboszcz.

– W przyszłości zależy nam na wybudowaniu większego domu duszpasterskiego. Obecny jest zdecydowanie za mały na potrzeby parafii. Są tylko trzy sale, a nie ma pomieszczenia poza dolnym kościołem, gdzie można spotkać się z rodzicami dzieci pierwszokomunijnych – dzieli się obserwacją ks. Tadeusz. W tym roku do I Komunii św. przygotowywało się aż dwieście sześćdziesięcioro dzieci. Kiedy sześć lat temu ks. Aleksandrowicz obejmował posługę proboszcza, do sakramentu bierzmowania przystępowało około dwudziestu osób. W bieżącym roku jest to już sześćdziesięcioro młodych ludzi; ogółem liczba parafian przekracza dwadzieścia tysięcy.

Księdza proboszcza aktywnie wspierają inni duszpasterze. Ks. Jarosław Kotula i ks. Bartosz Kuczmarski opiekują się m.in. wspólnotą Drogi Neokatechumenalnej i Służbą Liturgiczną. Ks. Piotr Powałka zajmuje się formacją lektorów oraz prowadzi spotkania biblijne. Ks. Marcin Ziajkowicz wspiera wspólnotę Przymierze, jak również katechizuje w szkole. Ks. Piotr Celejewski angażuje się w formację wspólnoty św. Szarbela i jest odpowiedzialny za scholę dziecięcą Nutki Opatrzności. – Nasi księża koncentrują się na Słowie Bożym, podczas Eucharystii regularnie komentują Pismo Święte jeszcze przed odczytaniem wiernym czytań biblijnych. Są cenieni za posługę w konfesjonale, dzięki czemu w parafii spowiadają się rzesze wiernych – mówi zelator Tomasz Krzeszowski-Waloszek.

Spośród licznych grup ciekawym przypadkiem jest Żywy Różaniec, który przeczy stereotypowym wyobrażeniom. W grupie przeważają osoby pomiędzy 35. a 40. rokiem życia, najczęściej są to rodzice małych dzieci. Obecnie funkcjonuje osiem róż ze 120 czcicielami. – Staramy się nie nakładać zobowiązań, których nie dałoby się udźwignąć. Podkreślamy, że przez odmówienie jednej dziesiątki różańca partycypuje się w dobrach duchowych z odmówienia wszystkich tajemnic przez braci i siostry ze wspólnoty – opisuje przyczynę sukcesu licznej grupy zelator Róży św. Maksymiliana Tomasz Krzeszowski-Waloszek.

W świątyni organizowane są inicjatywy związane z adoracją Najświętszego Sakramentu. Po wieczornej Mszy świętej w pierwszy czwartek miesiąca odbywa się wspólnotowa modlitwa adoracyjna „Godzina Święta", a w pierwszy piątek miesiąca po Eucharystii istnieje szansa prywatnego adorowania Pana Jezusa w ciszy do późnych godzin wieczornych. Wspólnota Odnowy w Duchu Świętym „Przymierze" organizuje „Wieczór dla Jezusa". Jest to cykliczne comiesięczne czuwanie modlitewno-adoracyjne przed Najświętszym Sakramentem, połączone z modlitwą o uzdrowienie, które przyciąga wiernych również spoza Wilanowa. Ks. Aleksandrowicz przyznaje, że parafia jest powstającym sanktuarium. W każdy czwartek można włączyć się w nabożeństwo z litanią i hymnem do Opatrzności Bożej w intencji wszystkich parafian oraz darczyńców.

Kaplica Adoracji Najświętszego Sakramentu

Przed pandemią do wyboru parafian były dwie formy odwiedzin w domach przez księży. Pierwsza to możliwość osobistego zgłoszenia chęci przyjęcia kapłana w czasie corocznej „kolędy". Druga propozycja dotyczy wizyty duszpasterskiej, prowadzonej przez cały rok z wyjątkiem wakacji i ferii zimowych, na którą nie trzeba się zapisywać. Ale ze względu na pokaźną liczbę wiernych czeka się od trzech do czterech lat. W czasie epidemii duszpasterze błogosławią chętnym nowe mieszkania, z zachowaniem reżimu sanitarnego. Wizyta „kolędowa" odbywała się wyłącznie w świątyni.

Parafia Opatrzności Bożej w Wilanowie,
ul. Księdza Prymasa Augusta Hlonda 1,
02-972 Warszawa,
e-mail: parafia@centrumopatrznosci.pl,
tel. w sprawach parafialnych 784 670 433,
tel. w sprawie zwiedzania świątyni
883 343 040
(poniedziałek-piątek w godz. 9.00-16.00).

W SKRÓCIE

■ **Zawierzenie Sercu Jezusa.** Bp Romuald Kamiński będzie sprawował 13 czerwca o godz. 18.00 Mszę świętą w dniu diecezjalnego zawierzenia Najświętszemu Sercu Pana Jezusa w bazylice Najświętszego Serca Jezusowego przy ul. Kawęczyńskiej 53 w Warszawie.

■ **Święcenia prezbiteratu.** Podczas Mszy świętej 5 czerwca o godz. 10.00 w katedrze praskiej sześciu diakonów Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Warszawsko-Praskiej przyjmie święcenia prezbiteratu. Udzieli ich bp Romuald Kamiński.

■ **Duszpasterstwo Rodzin dziękuje.** W kaplicy kurialnej przy ul. Floriańskiej 3 w Warszawie 9 czerwca o godz. 18.00 odbędzie się Eucharystia dziękczynna na zakończenie roku pracy Duszpasterstwa Rodzin, której przewodniczyć będzie ordynariusz warszawsko-praski.

■ **Róża w Loretto.** Przy sanktuarium Matki Bożej Loretańskiej w Loretto powstaje róża Żywego Różańca. Jej patronką będzie Matka Boża Loretańska. Jeśli znajdą się chętne osoby, zostanie stworzona także róża bł. ks. Ignacego Kłopotowskiego. Uczestnicy pragną modlić się w papieskich intencjach Apostolstwa Modlitwy oraz własnych. Zapisy rozpoczną się 5 czerwca po Mszy świętej o godz. 11.00 lub u s. Wioletty, e-mail: centrum@loretto.pl, tel. 510 099 949.

■ **Wystawa w MAW.** W salach na parterze Muzeum Archidiecezji Warszawskiej przy ul. Dziekania 1 można podziwiać od 2 czerwca przez całe wakacje (do 5 września) wystawę „Pejzaż ojczysty" Czesława Rzepińskiego, malarza kolorysty, pedagoga, rektora krakowskiej ASP. Czeka około 50 obrazów ze zbiorów Krystyny i Wiesława Ochmanów oraz rodziny artysty.

■ **Ewangelizacyjna płyta.** Ukazała się właśnie pierwsza płyta CD w języku polskim wspólnoty Rodzina Miriam Betlejem, która funkcjonuje w Józefowie k. Otwocka. Na krążku ewangelizatorów z Kanady, zatytułowanym „Bóg jest mym Ojcem, a Kościół jest mą Rodziną", znaleźć można pieśni o tematyce religijnej. Szczegółowe informacje o możliwości nabycia płyty pod nr. tel. 22 789 28 63, 724 919 018, e-mail pojednanie@famillemyriam.org.

■ **Szach-mat.** Młodzieżowa Rada Dzielnicy Pragi-Północ zaprasza młodzież powyżej 16. roku życia na rozgrywki szachowe. Zapisy do 7 czerwca. Turniej w formule online odbędzie się 12 czerwca. Informacje o inicjatywie na www.praga-pn.waw.pl.

■ **Ścieżki rowerowe.** Na Gocławiu zakończyły się prace przy wyznaczaniu pasów rowerowych na ul. Meissnera. Jednokierunkowe pasy rowerowe powstały po obu stronach ulicy jako element szerszego pakietu zmian.

fot. ks. Paweł Kłys

NOWI KAPŁANI

W katedrze św. Stanisława Kostki w Łodzi 29 maja sześciu diakonów – absolwentów Wyższego Seminarium Duchownego w Łodzi – przyjęło z rąk abp. Grzegorza Rysia święcenia kapłańskie. – Macie być wdzięczni Kościołowi, który jest waszą Matką i urodził was do wiary, a w tej wierze urodził was do wszystkiego, co dostajecie, ze święceniami włącznie. Nie mówię już o tym, że będziecie żyć z tego Kościoła przez całe życie, że będziecie żyć z jałmużny Kościoła, z ofiar ludzi wierzących – mówił do diakonów abp Ryś. Święcenia kapłańskie poprzedziły pięciodniowe rekolekcje we Wspólnocie Ognisko Miłości w Olszy k. Rogowa./**xpk**

ANIELSKI PIKNIK

Siostry loretanki zapraszają 12 czerwca na godz. 10.00 na Anielski Piknik Rodzinny przy sanktuarium Matki Bożej w Loretto k. Wyszkowa. Szczególne zaproszenie płynie do dzieci pierwszokomunijnych. W planie jest Msza święta, zabawy, konkursy, koncert i odpoczynek na świeżym powietrzu w pięknym lesie loretańskim. Zorganizowane grupy są proszone o kontakt: aniol@loretanki.pl lub pod nr. tel. 696 459 959.

fot. www.facebook.com

fot. powiat-legionowski.pl

KOLEJ DO ZEGRZA

Trwają prace związane z rewitalizacją linii kolejowej nr 28. Przygotowany został teren pod budowę nowych torów. Rewitalizacja obejmie blisko czterokilometrowy odcinek linii kolejowej między Wieliszewem a Zegrzem Południowym. PKP Polskie Linie Kolejowe SA planują uruchomienie połączenia w czwartym kwartale 2022 r. Będą je obsługiwały pociągi Szybkiej Kolei Miejskiej.

SZPITAL W LEGIONOWIE

Nowy legionowski szpital, przy ul. Zegrzyńskiej (róg ul. Strużańskiej), na początku przyszłego roku przyjmie pierwszych pacjentów. Trwają prace wykończeniowe wewnątrz budynku oraz dookoła obiektu. Szpital – filia Wojskowego Instytutu Medycznego w Warszawie – będzie posiadać 90 łóżek, trzy nowoczesne sale operacyjne oraz pracownie diagnostyki obrazowej i laboratoryjnej. Pacjenci uzyskają pomoc w zakresie chirurgii, kardiologii z pracownią hemodynamiki, ginekologii, okulistyki i chorób wewnętrznych. Zaplanowano izbę przyjęć z ośmiołóżkowym oddziałem obserwacyjnym, przeznaczonym dla pacjentów z nagłymi zachorowaniami.

fot. powiat-legionowski.pl

fot. PAP/Mateusz Marek

W HOŁDZIE ROTMISTRZOWI

Muzeum Żołnierzy Wyklętych i Więźniów Politycznych PRL przy ul. Rakowieckiej w Warszawie 25 maja oddało hołd rtm. Witoldowi Pileckiemu w 73. rocznicę jego śmierci. Wystąpił zespół „Forteca" z akustycznym koncertem „Chwała Bohaterom", z utworami poświęconymi Witoldowi Pileckiemu. Kapelan muzeum ks. Tomasz Trzaska odprawił Mszę świętą w intencji rotmistrza. Po Eucharystii, w godzinę śmierci rotmistrza, o 21.30, uczestnicy wspólnie z rodziną rotmistrza przy ścianie śmierci oddali hołd Witoldowi Pileckiemu.

SPÓR O PARKOWANIE

Wojewoda mazowiecki Konstanty Radziwiłł unieważnił uchwałę Rady Warszawy o poszerzeniu strefy płatnego parkowania na Ochocie i Żoliborzu. Stołeczny ratusz chce, by strefa płatnego parkowania powstała w tym miejscu, i rozważa zaskarżenie decyzji wojewody albo podjęcie nowej uchwały. Już wiadomo, że strefa płatnego parkowania na Ochocie i Żoliborzu nie zacznie obowiązywać, jak przewidywano, 6 września.

fot. PAP/Rafał Guz

KOLEJNE POSZUKIWANIA

Dawne więzienie mokotowskie przy ul. Rakowieckiej i jedna z kwater na Wojskowych Powązkach w Warszawie to kolejne miejsca, w których Instytut Pamięci Narodowej prowadzi poszukiwania ofiar totalitaryzmów. Wiceszef IPN prof. Krzysztof Szwagrzyk powiedział, że w przypadku byłej katowni komunistycznej bezpieki przy ul. Rakowieckiej to już przedostatni etap poszukiwań. Trwają też prace w Kwaterze „C" Cmentarza Wojskowego na Powązkach. Prof. Szwagrzyk spodziewa się odnalezienia konkretnych ofiar komunistycznego terroru.

fot. Marta Smolańska/IPN

W SKRÓCIE

■ **Perełki Warszawy.** Stołeczne Biuro Turystyki (SBT) we współpracy z Warszawską Organizacją Turystyczną ogłasza konkurs „Perełki Warszawy" na propozycje szlaków po mało znanych atrakcjach stolicy. Własne projekty spacerów po kilku miejscach w wybranej okolicy można zgłaszać do 20 czerwca. Najlepsze pomysły będą promowane przy wykorzystaniu oficjalnych narzędzi informacyjnych miasta. Informacje o konkursie oraz formularz zgłoszeniowy na stronie: www.go2warsaw.pl/perelki-warszawy.

■ **Zamek Królewski darczyńcom.** Muzeum Zamek Królewski w Warszawie przygotowało akcję „Zamek dziękuje swoim darczyńcom z czasów odbudowy". Wszyscy, którzy w latach 1971-1984 wpłacali pieniądze na konto komitetu odbudowy lub przekazywali dary na rzecz odbudowy zamku, otrzymywali specjalne listowne podziękowania. Każdy, kto przyjdzie do muzeum z kopią, oryginałem lub zdjęciem listu, może w kasie biletowej odebrać cztery bezpłatne bilety w ciągu czterech lat trwania Jubileuszu 50-lecia Odbudowy Zamku Królewskiego.

■ **Pomoc psychologiczna.** Warszawska dzielnica Śródmieście rozszerza wsparcie dla mieszkańców z myślami samobójczymi. Udzielana pomoc ma formę zarówno stałą, jak i doraźną. Aby z niej skorzystać, wystarczy zadzwonić pod numer 22 277 41 99 w godz. dyżurów: we wtorki 18.00-21.00, w czwartki 16.00-19.00 oraz w soboty 12.00-14.00 lub napisać maila na adres ratunku@um.warszawa.pl (odpowiedzi na maile udzielane są od pon. do pt. w godz. 8.00-16.00).

■ **Biegowe wtorki.** Cykl zawodów sportowych pod nazwą Biegowe Wtorki Lekkoatletyczne rozpoczął się na Stadionie „Podskarbińska" na Pradze-Południe. Dzieci i młodzież z roczników 2005-2014 mogą spróbować swoich sił w dyscyplinach biegowych. Zawody są przeprowadzane na dystansach indywidualnych 60 m, 100 m i 200 m oraz w sztafetach 4 × 100 m, 4 × 200 m, 4 × 400 m. Kolejne edycje cyklu 4, 8 i 11 czerwca oraz podsumowanie zawodów 19 czerwca. Rejestracja uczestników (indywidualnie i grupowo) odbywa się za pomocą formularza dostępnego na www.orlysportu.pl. Jest również możliwość zapisów na stadionie bezpośrednio przed zawodami.

■ **Bez koszenia.** Stołeczny ratusz zapowiedział ograniczenie koszenia trawników. Poza reprezentacyjnymi miejscami, jak np. park Saski, trawniki będą koszone zaledwie dwa razy w roku. Ratusz uzasadnia, że chodzi o zmniejszenie wydatków i pomoc w walce z suszą.

Apel sakramentek

fot. www.benedyktynki-sakramentki.org/wsparcie

Klasztorny kościół mniszek benedyktynek-sakramentek pod wezwaniem św. Kazimierza królewicza przy Rynku Nowego Miasta w Warszawie potrzebuje pilnych działań konserwatorsko-remontowych.

Prac wymaga elewacja latarni wieńczącej kopułę kościoła, w przeciwnym razie zniszczenia doprowadzą do głębokich strukturalnych spękań i destrukcji zapraw, tynku i muru pod nim. Ślusarka okienna jest mocno skorodowana i zniszczona, a poważna rysa korozyjna blachy miedzianej powoduje zamakanie wnętrza kościoła.

Świątynia od 333 lat wpisuje się w panoramę stolicy i dzieli jej losy. Jest najstarszym w Polsce miejscem, gdzie nieprzerwanie, dzień i noc, trwa adoracja Najświętszego Sakramentu.

– Jesteśmy mniszkami klauzurowymi, kontemplacyjnymi, i chociaż własną pracą staramy się zaradzić potrzebom wspólnoty, to takie przedsięwzięcie przekracza nasze możliwości zarobkowe. Otrzymane od Ministerstwa Kultury i Wojewódzkiego Konserwatora dotacje wystarczą na pokrycie tylko części kosztów. Dlatego zwracamy się z ogromną prośbą o wsparcie choćby niewielką kwotą remontu naszego kościoła. Aby mógł nadal być miejscem modlitwy i spotkania z Bogiem dla wszystkich – zachęca matka Blandyna Michniewicz OSB, przeorysza klasztoru mniszek benedyktynek-sakramentek w Warszawie. Dodaje, że nieprzeprowadzenie prac remontowo-konserwatorskich zniweczy efekty remontów z ubiegłych lat. Jeśli mniszki nie wykonają całości prac przewidzianych programem, to będą musiały zwrócić – częściowo lub w całej sumie – już przyznane dotacje.

fot. www.benedyktynki-sakramentki.org/wsparcie

Informacje o wsparciu sióstr można znaleźć na stronie www.benedyktynki-sakramentki.org/wsparcie.

fot. materiały prasowe Starostwa Powiatowego w Wołominie

Wołomiński szpital

W Wołominie odbyła się uroczystość podpisania i wmurowania aktu erekcyjnego rozbudowy Szpitala Matki Bożej Nieustającej Pomocy. Jest to największa inwestycja realizowana przez władze powiatu wołomińskiego w obecnej kadencji, której wykonanie nie byłoby możliwe bez zewnętrznego wsparcia finansowego. W lutym br. starosta Adam Lubiak podpisał z wojewodą mazowieckim Konstantym Radziwiłłem umowę o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie projektu w kwocie ponad 37 mln zł. Wykonawca rozpoczął prace budowlane na początku 2021 r., a zakończenie inwestycji zaplanowane jest na rok 2023. – Dotychczas zrealizowaliśmy stan surowy budynku B do pierwszego piętra, w którym znajdą się przychodnie i gabinety specjalistyczne oraz administracja szpitala. Na przełomie czerwca i lipca mają rozpocząć się roboty wykończeniowe obiektu, a także wykonywanie płyty fundamentowej budynku A, w którym docelowo usytuowany będzie m.in. szpitalny oddział ratunkowy z pełną diagnostyką obrazową i endoskopową, blok z czterema nowoczesnymi salami operacyjnymi, OIOM oraz centralna sterylizatornia.

Do słów papieża

Pod patronatem bp. Michała Janochy odbędzie się II Międzynarodowy Konkurs i Wystawa Sztuki Współczesnej „Quadriennale Betesda". Tematem tegorocznej edycji są słowa wypowiedziane przez św. Jana Pawła II w Warszawie „Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi". Konkurs organizuje Fundacja Betesda, a współorganizuje Muzeum Jana Pawła II i Prymasa Wyszyńskiego. „Quadriennale Betesda" odbywa się co cztery lata, a uczestnikami są artyści z Polski i zagranicy, niezależnie od wyznań i poglądów. W tym roku organizatorzy zapraszają do udziału także amatorów. Uczestnicy mogą nawiązywać w pracach do każdego kontekstu papieskiej wypowiedzi: Co w nich samych wymaga odnowy? Jak Duch Święty działa w życiu doczesnym i ich życiu? Jak Duch Święty zmienia świat wokół nich? Kim jest Duch Święty i jak działał w życiu Jana Pawła II?

W pierwszym etapie jury wybierze prace, które zostaną zakwalifikowane na wystawy zbiorowe, które odbędą się w Warszawie od października do grudnia 2021 r. w dawnej Galerii Porczyńskich. W etapie drugim jury wybierze zwycięzców w poszczególnych kategoriach, a także zwycięzcę nagrody głównej w kategorii profesjonalista i zwycięzcę nagrody głównej w kategorii nieprofesjonalista.

Uczestnicy amatorzy poniżej osiemnastego roku życia muszą mieć zgodę rodziców. Informacje na temat konkursu będą publikowane na stronach: www.betesdaart.com, www.salvationart.pl, www.mt514.pl, www.dobremiejsce. Artyści mogą zgłaszać prace do 31 lipca br.

fot. ks. Paweł Klys

Msza Krzyżma

Tak się spina Msza Święta Krzyżma – my kapłani odnawiamy swoje przymierze, ale ta liturgia jest liturgią, która ma w perspektywie cały lud Boga: tych, którzy będą chrzczeni, tych, co będą święceni, tych, co są chorzy! Patrzymy daleko poza tę katedrę i prosimy Pana, by nas uczynił nowym zaczynem w nowym Bożym ludzie! – powiedział abp Grzegorz Ryś 27 maja do kapłanów w łódzkiej bazylice archikatedralnej.

W święto Jezusa Chrystusa Najwyższego i Wiecznego Kapłana, w obecności księży biskupów, duchowieństwa diecezjalnego i zakonnego, kleryków, sióstr zakonnych i wiernych świeckich, pobłogosławił oleje święte.

Tegoroczna Msza Krzyżma – celebrowana zwyczajowo w Wielki Czwartek – z powodu pandemii została w diecezji przeniesiona na późniejszy termin. Duchowni ponowili swoje zobowiązania wobec Chrystusa i Kościoła złożone w dniu święceń kapłańskich.

Łódzki pasterz pytał: – Co chcecie odnawiać? Nie zobowiązania, ale przymierze! Nie zasady prawne, ale więź z Bogiem – z Ojcem przez Syna w Duchu Świętym. Pan nas zaprasza do odnowienia przymierza! Wiele od tego zależy, bo nowe przymierze potem się przekłada na nową społeczność, na nową wspólnotę ludzi. – Wszystko, co wypowiadamy, to nie są prywatne zobowiązania, prywatny sposób na życie. Czy żyjemy naszymi zobowiązaniami i w jakim duchu i dlaczego, jest życiodajne dla ludu Bożego – podkreślił metropolita łódzki./**xpk**

Matce żołnierza

W Dzień Matki upamiętniono śp. Jadwigę Zarugiewiczową – symboliczną Matkę Nieznanego Żołnierza. – Oddajemy hołd tej niezwykłej kobiecie, polskiej Ormiance, a w jej osobie oddajemy hołd wszystkim matkom, które straciły swoje dzieci w walkach o niepodległą Rzeczpospolitą – powiedział Jan Józef Kasprzyk, szef UdSKiOR, który zorganizował uroczystości. Na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach na grobie zmarłej złożono wieńce, modlitwę odmówili duszpasterz Apostolskiego Kościoła Ormiańskiego ks. archimandryta Taron Ghulikyan, kapelan środowisk kombatanckich ks. prał. kmdr Janusz Bąk oraz duszpasterz Ormian w Polsce ks. Józef Naumowicz.

fot. www.kombatanci.gov.pl

REKLAMA

Beata Pawlińska-Wiak, dyrektor II Oddziału ZUS w Warszawie, przypomina najważniejsze informacje dla osób, które chcą przejść na rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Renta z ZUS

Beata Pawlińska-Wiak, dyrektor II Oddziału ZUS w Warszawie

Czasami zdrowie docenia się dopiero wtedy, gdy choroba lub jakieś zdarzenie losowe nas go pozbawi. Zdarzają się sytuacje na tyle poważne, że uniemożliwiają zarabianie pieniędzy, czyli inaczej mówiąc, czynią niezdolnym do pracy. To jeden z powodów, dla których warto być ubezpieczonym i mieć szansę na świadczenie z ZUS.

Przy niezdolności do pracy, która w niedalekiej przyszłości rokuje powrót do zdrowia, każdy ubezpieczony ma prawo do zasiłku chorobowego oraz świadczenia rehabilitacyjnego. Co jednak, jeśli choroba lub schorzenie uniemożliwia aktywność zawodową na dłużej? Wtedy warto skorzystać z renty z tytułu niezdolności do pracy.

Staż ubezpieczenia

– Aby uzyskać rentę, należy zostać uznanym przez lekarza orzecznika ZUS lub komisję lekarską za częściowo lub całkowicie niezdolnego do pracy, a także posiadać odpowiedni staż pracy uprawniający do renty – wyjaśnia Beata Pawlińska-Wiak, dyrektor II Oddziału ZUS w Warszawie.

Wymagany staż zależy od wieku. Osobie, która nie ukończyła 20 lat, wystarczy 1 rok stażu ubezpieczeniowego, ale 30-latek musi już uzbierać co najmniej 5 lat, a przepisy wymagają, by ten okres przypadał w ciągu ostatnich 10 lat przed złożeniem wniosku lub powstaniem niezdolności do pracy.

Istnieją jednak wyjątki. Jeśli bowiem chory został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy i posiada długi staż pracy, to nie musi już np. spełniać warunku posiadania 5-letniego stażu pracy w ostatnim 10-leciu. Otrzyma rentę, jeśli udowodni 25 lat (kobiety) lub 30 lat (mężczyźni) okresów składkowych.

Krótszy staż pracy mogą również udowodnić osoby, które zostały zgłoszone do ubezpieczenia społecznego przed ukończeniem 18 lat albo w ciągu 6 miesięcy po ukończeniu nauki w szkole ponadpodstawowej lub w szkole wyższej oraz udowodniły do dnia powstania niezdolności do pracy 6-miesięczny okres składkowy i nieskładkowy (z przerwami lub bez).

Jeśli lekarz orzecznik ZUS lub komisja lekarska stwierdzi, że osoba stała się niezdolna do pracy z powodu wypadku w drodze do pracy lub z niej, to renta będzie jej przysługiwać nawet wtedy, kiedy nie spełni wymaganego stażu pracy określonego w art. 58 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

– Ważnym warunkiem, który trzeba wziąć po uwagę, jest także moment powstania niezdolności do pracy – przypomina dyrektor Pawlińska-Wiak. Powinna powstać nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania okresów składkowych lub nieskładkowych. Warunku tego ponownie nie muszą udowadniać kobiety z 25-letnim stażem pracy oraz mężczyźni z 30-letnim – dodaje.

Uwaga. Osoby pobierające emeryturę z ZUS lub spełniające warunki do jej uzyskania nie mogą ubiegać się o rentę.

Jakie dokumenty złożyć?

1. Wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy (formularz ERN).
2. Zaświadczenie o stanie zdrowia (formularz OL-9) wypełnione przez lekarza prowadzącego.
3. Dokumentację medyczną, czyli: historię choroby, karty informacyjne z leczenia szpitalnego, dokumentację z przebytej rehabilitacji leczniczej lub zawodowej.
4. Wywiad zawodowy (formularz OL-10), który powinien wypełnić ostatni pracodawca, zleceniodawca lub inny płatnik składek.
5. Informację o okresach składkowych (formularz ERP-6).
6. Dokumenty potwierdzające staż, które nie zostały złożone do ZUS (np. świadectwa pracy, legitymacja ubezpieczeniowa, zaświadczenie z uczelni, książeczka wojskowa), akty urodzenia dzieci (plus oświadczenie o sprawowaniu nad nimi osobistej opieki), zaświadczenie o pobranych zasiłkach dla osób bezrobotnych, listy płac, umowy o pracę, pisma o przeszeregowaniu lub awansie. Mogą być to oryginały lub kopie poświadczone notarialnie.

Dostarczając zaświadczenie o stanie zdrowia, należy pamiętać, aby było ono aktualne, czyli wystawione nie później niż miesiąc przed złożeniem wniosku. Informacja o okresach składkowych to z kolei informacja np. o okresach pracy. Na formularzu umieszcza się również informacje o okresach nieskładkowych, np. studiów lub sprawowania opieki nad dzieckiem. Jeśli jednak mamy ustalony kapitał początkowy, nie musimy wypisywać swojego stażu sprzed 1 stycznia 1999 r. Wystarczy wskazać, że dokumenty dotyczące tego okresu zostały już wtedy złożone do ZUS.

Jak złożyć wniosek?

Wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy (formularz ERN) można złożyć za pomocą PUE (Platformy Usług Elektronicznych). Jednak załączniki, np. druk OL-9, dokumentację medyczną lub świadectwa pracy, trzeba dostarczyć w formie papierowej. Wniosek można również wysłać pocztą lub złożyć osobiście w placówce ZUS.

W razie pytań pracownicy ZUS służą pomocą i radą. Można kontaktować się z ekspertami w placówkach ZUS, pod numerem telefonu 22 560 16 00 oraz za pośrednictwem e-wizyty.

Piotr Olewiński
Regionalny Rzecznik Prasowy ZUS
województwa mazowieckiego

fot. www.cathopic.com/dmitriconejo

Podziel się… modlitwą!

Agnieszka M. Domańska

Platformy internetowe weszły na dobre w naszą codzienność. Za ich pomocą oglądamy filmy, angażujemy się w zbiórki charytatywne, sprzedajemy i kupujemy. A gdzie możemy dzielić się naszą wiarą i modlitwą?

Rekordy popularności biją dzisiaj portale społecznościowe, a coraz więcej informacji o wydarzeniach z kraju i ze świata czerpiemy z serwisów internetowych. Trwająca od roku pandemia sprawiła, że w przestrzeni wirtualnej znajdziemy też znacznie więcej propozycji, które mogą być wsparciem w sprawach wiary. Jedną z nich jest platforma getmercy.org, uruchomiona przez Fundację Misericors 5 października 2020 r., w liturgiczne wspomnienie św. Siostry Faustyny Kowalskiej. Jej zadaniem jest budowanie społeczności osób, które będą modlić się za siebie nawzajem i pościć w osobistych intencjach, a także dzielić się realizowanymi uczynkami miłosierdzia.

– Cały czas trwa pandemia i wielu z nas dzisiaj bardzo potrzebuje otuchy i dobrego słowa, zrozumienia, wsparcia i modlitwy. Po prostu potrzebujemy miłosierdzia. Szczególnie w czasach, gdy dzielenie się tym, co jest w naszych sercach, może sprawiać nam trudność. Za pośrednictwem Get Mercy każdy ma możliwość podzielenia się jakimś swoim problemem, intencją, a inne osoby poprzez deklarację modlitwy mogą wspierać go duchowo i dodawać mu otuchy. W ten sposób buduje się społeczność, wspólnota – nie tylko wirtualna, ale przede wszystkim duchowa – wyjaśnia Paweł Poleński, prezes Fundacji Misericors i jeden z pomysłodawców inicjatywy.

Mapa miłosierdzia

Tuż po otwarciu witryny getmercy.org widzimy wirtualną mapę, na której możemy odnaleźć sanktuaria związane z kultem Bożego Miłosierdzia z całej Polski oraz wybrane na wszystkich kontynentach. – Wiemy, że wiele stron parafii czy sanktuariów umożliwia przesyłanie intencji modlitewnych. My chcemy stworzyć przestrzeń integrującą, do której będziemy mogli zaprosić parafie i sanktuaria, a także różne grupy i wspólnoty, żeby w prosty i ciekawy sposób łączyć ludzi i tę modlitwę rozdzielać i rozsiewać – tłumaczy Paweł Poleński.

Dzięki opcji lokalizacji na mapie łatwo się dowiemy, gdzie znajduje się najbliższe sanktuarium. Każde sanktuarium opatrzone jest wizytówką informacyjną, a po zapoznaniu się z nią możemy dodać swoją intencję modlitwy lub przenieść się na stronę internetową sanktuarium. Mapa, która jest wciąż aktualizowana, będzie też dużą pomocą przy planowaniu przyszłych pielgrzymek. – Cały projekt ruszył dopiero kilka miesięcy temu, ale rozwijamy go krok po kroku. Sanktuaria w Polsce otrzymały informację o powstaniu naszej platformy, a my chcemy odwiedzić każde z nich i nawiązać konkretną współpracę. Dążymy do tego, aby do końca 2021 roku stworzyć mapę dziedzictwa kulturowego, która obejmie wszystkie „miejsca Miłosierdzia” – dodaje współtwórca projektu.

fot. www.getmercy.org

Jednym kliknięciem

Jednak najważniejszym zadaniem platformy jest umożliwienie dzielenia się modlitwą. Dlatego każdy może dodać swoją prośbę o modlitwę w konkretnej intencji i przypisać ją do konkretnego sanktuarium. Z kolei gdy chcemy wesprzeć kogoś modlitwą i ofiarować post w wybranej intencji, wystarczy jedno kliknięcie. Od początku istnienia Get Mercy stopniowo pojawia się coraz więcej nowych próśb o modlitwę. Nie brakuje również osób, które mają pragnienie, by obejmować swoją modlitwą innych.

– W styczniu tego roku zainicjowaliśmy „maraton eucharystyczny” Get Mercy. Intencje internautów są powierzane Panu Bogu w Eucharystii – do Wielkanocy zaprzyjaźnieni kapłani odprawili ich już dziesięć. Chcemy to dzieło kontynuować, aby w każdym miesiącu została odprawiona przynajmniej jedna Msza św. w intencji całej społeczności Get Mercy i wszystkich złożonych próśb – zaznacza Paweł Poleński.

Inną propozycją jest dzielenie się dobrymi uczynkami – tutaj możemy nie tylko pokazać własną inicjatywę, ale też zaczerpnąć z pomysłów opisanych przez innych. Z kolei dzięki zakładce „Słowo Boże na dziś” zapoznamy się z fragmentem Ewangelii na dany dzień, możemy wysłuchać również komentarza i zainspirować się cytatami mistrzów życia duchowego.

Choć to dopiero pierwsze kroki związane z projektem, twórcy ambitnie podchodzą do przyszłości – chcą otworzyć się na inne kraje, począwszy od anglo- i hiszpańskojęzycznych, łącząc platformę z zagranicznymi sanktuariami, oraz stopniowo dodawać do niej nowe komponenty, związane m.in. z transmisjami na żywo i technologią AR, która łączy obrazy rejestrowane przez kamerę z grafiką komputerową. Warto wspomnieć, że już w grudniu 2020 r. powstała na Get Mercy, we współpracy z Fundacją Orszak Trzech Króli, mapa i wyszukiwarka Orszaków 2021, które ze względu na pandemię miały wyjątkową formę.

Projekt Get Mercy jest jednym z działań Fundacji Misericors, która powstała w 2015 r., u progu Roku Miłosierdzia, z inicjatywy przedsiębiorcy Pawła Poleńskiego i ks. Rafała Wilkołka (arch. krakowska). Głoszenie przesłania o Bożym Miłosierdziu za pomocą nowych technologii jest głównym celem fundacji, a jej dewizą – „Codzienna aplikacja miłosierdzia”.

Legendarny zbiór Sokolnickiego

fot. muzhp.pl

Po ponad 75 latach do Polski wraca tzw. zbiór Michała Sokolnickiego – mienie, archiwalia i biblioteka ostatniego ambasadora II Rzeczypospolitej w Ankarze. To prawdopodobnie najbardziej pełny i najlepiej zachowany zespół pamiątek polskiej dyplomacji czasów dwudziestolecia i II wojny światowej.

Umowę zakupu pamiątek i archiwaliów po ambasadorze Michale Sokolnickim podpisał dyrektor Muzeum Historii Polski Robert Kostro. Odzyskanie zbioru poprzedziły wieloletnie rozmowy z udziałem polskiego Ministerstwa Kultury, ambasady oraz instytucji podległych MKDNiS.

– Pozyskanie tak obszernego, w dużej mierze nietkniętego zbioru wpisuje się w działania polskiego rządu, Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu, którego jednym z priorytetów jest odzyskiwanie artefaktów, pamiątek i dokumentów ważnych dla naszej historii, dla naszej wspólnoty politycznej. Dziękuję Turcji i jej władzom za pomoc, a dotychczasowemu posiadaczowi – za przechowanie fragmentu naszych dziejów – powiedział wicepremier Gliński.

– Zbiór trafi do Muzeum Historii Polski. W skład tego unikalnego zespołu wchodzi m.in. obszerne archiwum ambasady RP z czasów II wojny, licząca ponad 3000 książek biblioteka, w tym starodruki z XVI i XVIII w., a także przedmioty osobistego użytku ambasadora Sokolnickiego, jednego z najbliższych współpracowników Józefa Piłsudskiego – podkreślił dyrektor MHP Robert Kostro.

Michał Sokolnicki (1880-1967) był historykiem, politykiem i dyplomatą. Urodzony w rodzinie ziemiańskiej, studiował w Paryżu w elitarnej Szkole Nauk Politycznych (Sciences Po) oraz na Uniwersytecie Lwowskim (u Szymona Askenazego). Był działaczem Polskiej Partii Socjalistycznej, a przed I wojną światową przystąpił do „Strzelca". Został prywatnym sekretarzem Józefa Piłsudskiego. W czasie I wojny światowej był m.in. sekretarzem Naczelnego Komitetu Narodowego. W 1919 r. uczestniczył w delegacji na konferencję pokojową w Paryżu. Później pracował w dyplomacji, pełniąc m.in. funkcje ambasadora w Danii i w Turcji (od 1936 r.). Na tej ostatniej placówce spędził okres II wojny światowej. We wrześniu 1945 r., po uznaniu przez Turcję kierowanego przez komunistów Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej w Warszawie, Sokolnicki był zmuszony opuścić ambasadę. Pozostał na emigracji w Turcji, gdzie wykładał na Uniwersytecie w Ankarze. Po wojnie współpracował z instytucjami emigracyjnymi, m.in. z Instytutem Piłsudskiego w Nowym Jorku, Polskim Instytutem Naukowym oraz z paryską „Kulturą"./**PAP/dg**

Rok Norwidowski

Przed 138 laty, 23 maja 1883 r., zmarł Cyprian Kamil Norwid – wszechstronny artysta, poeta, prozaik, dramatopisarz, eseista, grafik, rzeźbiarz, malarz i filozof. W uznaniu jego zasług dla polskiej kultury oraz z okazji przypadającej w tym roku 200. rocznicy urodzin czwartego wieszcza Sejm RP ogłosił rok 2021 Rokiem Cypriana Kamila Norwida.

Instytucje podległe Ministerstwu Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu przygotowały z tej okazji kilkadziesiąt wydarzeń, które odbywać się będą w Polsce i za granicą.

MKDNiS przekazało, że „pośród licznych wystaw, wystaw plenerowych, pokazów i spektakli adresowanych do różnych grup wiekowych" są m.in.: premiera opery „Wanda" do tekstu C.K. Norwida, przygotowana przez Polskie Wydawnictwo Muzyczne wspólnie z Operą Krakowską, Zamkiem Królewskim na Wawelu oraz Programem 2 Polskiego Radia.

Trwają także prace konserwatorskie tzw. grobu norwidowskiego na cmentarzu polskiej emigracji w Montmorency pod Paryżem, prowadzone przez Narodowy Instytut Dziedzictwa Kulturowego za Granicą Polonika.

Zaplanowano również wystawę „Norwid w rysunkach" w Narodowym Centrum Kultury, spacery historyczne po Warszawie śladami C.K. Norwida organizowane przez Muzeum Historii Polski, warsztaty dla nauczycieli „Artyści Wielkiej Emigracji" organizowane przez Muzeum Narodowe w Warszawie oraz cykl spotkań z czytaniami performatywnymi tekstów dramatycznych poety „Norwid w teatrze świata", a także konkurs na najlepszą realizację sztuki lub adaptacji tekstów C.K. Norwida podczas konkursu na inscenizację dawnych dzieł literatury polskiej „Klasyka Żywa" – wydarzenia organizowane przez Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego.

Niektóre wydarzenia miały już swoją premierę, ale nadal są dostępne dla publiczności. Wśród nich – jak napisano w komunikacie resortu – na uwagę zasługują m.in.: prezentacja kolekcji poświęconej C.K. Norwidowi, zawierającej zbiór rękopisów, pierwodruków oraz rysunków pisarza, przygotowana przez Bibliotekę Narodową; pokaz i produkcja krótkometrażowego filmu „Vade-mecum" w reżyserii Braci

fot. Wikipedia

Quay – wybitnych twórców animacji filmowych (film oraz dyskusja towarzysząca premierze dostępna pod adresem: https://www.youtube.com/watch? v=ItQPy9QJLlk&ab_channel=InstytutKsi%C4%85%C5%BCki) oraz mural „Cyprian Kamil Norwid", który powstał z inicjatywy Narodowego Centrum Kultury w Warszawie przy stacji Metro Centrum./**PAP/dg**

fot. TVP

Kim zostanie Cruella…

Mirosław Winiarczyk

Po otwarciu kin wszedł na ekrany nowy film wyprodukowany przez firmę założoną przez Walta Disneya. „Cruella” jest fabularnym utworem, inspirowanym głośną powieścią Dodie Smith i opartymi na niej popularnymi filmami, w tym Disneyowskim animowanym obrazem „101 dalmatyńczyków” z 1961 r., wyświetlanym z powodzeniem w Polsce.

Pamiętam ten wzruszający utwór z lat szkolnych. Były to jednak czasy, gdy filmy Disneya propagowały pozytywne, tradycyjne wartości – dobro i przyjaźń. Widzieliśmy to w wielu animowanych baśniach, opartych na literaturze klasycznej („Królewna Śnieżka”, „Alicja w krainie czarów”, „Bambi” i inne), a także w utworach fabularnych i dokumentach o przyrodzie.

Dzisiaj wytwórnia Disneya odcina się od przeszłości, przechodząc na lewicowe pozycje politycznej poprawności, promując na wielu polach ideologię LGBT i rewizjonizm moralny. Jaskrawym przykładem tego moralnego terroru stał się po otwarciu Disneylandu sprzeciw działaczek feministycznych wobec propagowania filmu „Królewna Śnieżka” – z powodu tego, że królewicz pocałował tam śpiącą księżniczkę, aby ją obudzić!

Film „Cruella” jest najlepszym dowodem wspomnianego wyżej rewizjonizmu. Ten błyskotliwie i dynamicznie zrealizowany utwór, efektowny pod względem wizualnym i świetnie zagrany, cechuje się bowiem poważną zamianą wartości, jakie zawarte były w dawnych filmach Disneya.

Akcja filmu rozgrywa się na przełomie lat 60. i 70. XX w., gdy w Wielkiej Brytanii szalała rewolucja obyczajowa. Nastoletnia Estella wyróżnia się dziwną, buntowniczą osobowością. Matka ukrywa przed nią jej pochodzenie. Po tragicznej śmierci matki dziewczyna musi dawać sobie radę sama. Wkrótce w Londynie zaprzyjaźnia się z dwójką złodziei, ale ciągnie ją do świata mody. Przypadkiem zostaje dostrzeżona przez ekscentryczną i despotyczną dyktatorkę mody Baronessę, która dostrzega talent Estelli.

Bohaterka filmu postanawia zrobić karierę za wszelką cenę, stopniowo odkrywając tajemnice i bezwzględność Baronessy. Szybko przeobraża się w równie bezwzględną i mściwą „Cruellę”, niejako swą drugą osobowość… Dynamicznie ukazany w filmie pojedynek między „Cruellą” a jej szefową przeobraża się na ekranie w pewnego rodzaju afirmację zemsty. Dziewczyna nie ukrywa, że w odkrywaniu tajemnic swego pochodzenia fascynuje ją zło, walka, mściwość i zemsta.

Na tym właśnie polega zmiana wartości w produkcjach firmy Disneya. Dawniejsze propagowanie dobra zamienia się tu w afirmację zła. Nie wiemy, jakie będą dalsze losy Cruelli. Czy jako kolejna królowa londyńskiej mody zostanie nową odmianą Baronessy, czy kimś innym? Nie wierzymy jednak, że dziewczyna nawróci się na dobro…

„Cruella”; film fabularny; USA 2021; reżyseria: Craig Gillespie; aktorzy: Emma Stone, Emma Thompson, Joel Fry, Paul Walter Hauser, Mark Strong i inni; dystrybucja: Disney Poland

Skradziono pamiątki po Marii Stuart

Złote i srebrne przedmioty o łącznej wartości ponad miliona funtów, w tym złoty różaniec, który trzymała w ręku podczas egzekucji w 1587 r. królowa Szkotów Maria Stuart, skradziono z zamku Arundel w południowej Anglii.

Do włamania doszło zaledwie trzy dni po tym, jak zamek został ponownie udostępniony dla zwiedzających po trwającej od początku roku przerwie związanej z restrykcjami koronawirusowymi. Jak podała policja, złodzieje weszli przez okno i rozbili szklaną gablotę, aby zabrać przedmioty. Mimo że uaktywnili alarm, zdążyli zbiec z łupami.

fot. Wikipedia

Oprócz różańca wśród skradzionych przedmiotów najcenniejszy historycznie jest zestaw złotych pucharów podarowany przez Marię Stuart z okazji swojej koronacji hrabiemu Marshallowi. „Skradzione przedmioty mają znaczną wartość materialną, ale jako unikatowe artefakty z kolekcji księcia Norfolk mają nieporównywalnie większe, bezcenne znaczenie historyczne” – oświadczyła fundacja zarządzająca zamkiem Arundel.

„Kiedy Maria uciekła ze Szkocji do Anglii, większość jej rzeczy została rozkradziona i podzielona. Potem, gdy została stracona, prawie wszystko, co miała, zostało zabrane i spalone, ponieważ ludzie obawiali się, że stanie się katolicką męczennicą. Mieliśmy więc bardzo niewiele pamiątek po Marii, królowej Szkotów – a teraz już ich nie ma” – powiedziała cytowana przez stację BBC prof. Kate Williams z Uniwersytetu w Reading.

Maria Stuart urodziła się w pałacu Linlithgow w 1542 r., a królową została kilka dni po swoich narodzinach, gdy zmarł jej ojciec. Jednak w 1548 r. Maria została zabrana do Francji, a Szkocją rządzili regenci. Powróciła w 1561 r., by rozpocząć rządy jako królowa Szkotów, lecz po sześciu burzliwych latach została zmuszona do abdykacji w wieku 24 lat. Po nieudanej próbie odzyskania tronu Maria uciekła do Anglii, szukając ochrony u swojej kuzynki Elżbiety I. Ponieważ Maria w przeszłości rościła pretensje do angielskiego tronu, a przez wielu angielskich katolików była uznawana za prawowitą władczynię, Elżbieta uważała ją za zagrożenie i przetrzymywała w niewoli przez 18 lat. Ostatecznie Maria Stuart została stracona na zamku Fotheringhay w 1587 r., w wieku 44 lat. Jej syn Jakub został królem Szkocji i Anglii./**PAP/dg**

KONKURS

Choćbyśmy się starali, nie uchronimy dzieci przed niechcianymi zdarzeniami i emocjami. Możemy za to wyposażyć je w umiejętność radzenia sobie z nimi. Pięknie wydana książeczka Dagmar Geisler „Czy ten smutek kiedyś minie?” (Jedność) prowadzi dzieci przez sytuacje, które mogą wywołać przykre uczucie: od zdrady koleżeńskiej po śmierć bliskiej osoby. Dalej pomaga zlokalizować smutek w ciele i opowiedzieć o nim oraz uświadomić, czego możemy wtedy potrzebować. Wreszcie pokrzepia: smutek z czasem maleje, w końcu mija, a najważniejsze, by zachować zmarłą osobę w sercu i w modlitwie.

Wśród czytelników, którzy 7 czerwca między godz. 13 a 13.15 zadzwonią pod nr (22) 512 00 95 i odpowiedzą na pytanie: **Jaki tytuł nosi wiersz Anny Kamieńskiej – odpowiedź na dedykowany jej utwór „Spieszmy się” ks. Jana Twardowskiego?** – rozlosujemy 3 egzemplarze książki „Czy ten smutek kiedyś minie?”.

Odpowiedź na pytanie konkursowe nr 22: Hostię, która upadła na ziemię, należy umieścić w waskulum (vasculum). Zwycięzcom gratulujemy!

Skłócona o politykę, gospodarkę i prawa regionów Hiszpania obiera wyraźny kurs na prawo. Koronakryzys i masowy napływ nielegalnych imigrantów do Ceuty nie sprzyjają ani centrolewicowemu rządowi Pedro Sancheza, ani koalicjantowi socjalistów – lewicowemu Podemos.

Hiszpania skręca w prawo

Marcin Zatyka

Majowe wybory we wspólnocie autonomicznej Madrytu, zakończone wygraną Partii Ludowej (PP) i dobrym wynikiem konserwatywnego Vox, a także przeprowadzane w skali kraju sondaże potwierdzają rosnące w hiszpańskim społeczeństwie poparcie dla ugrupowań prawicy. Umacnianiu obu sił politycznych towarzyszy spadek poparcia dla partii lewicowych oraz pogłębiające się spory pomiędzy ich politykami: o gospodarkę, nielegalną imigrację, politykę prorodzinną, wydatki z partyjnej kasy, a nawet o przywiązanie do „burżuazyjnych nawyków".

Młodzi, antylewicowi

Kiedy zatwierdzony na początku 2019 r. rząd Juana Manuela Moreno w Andaluzji przełamywał trwające 36 lat rządy Hiszpańskiej Socjalistycznej Partii Robotniczej (PSOE), liczni komentatorzy odnotowywali wydarzenie jako ewenement. Wskazywali, że prawica na bazie samej tylko Partii Ludowej nie jest w stanie zdobyć wystarczającego poparcia, aby utrzymać się przy władzy.

Ich przewidywania okazały się słuszne. Niebawem także w regionie Madrytu ludowcy stanęli przed dylematem, którego sojusznika wybrać: uznawany za skrajnie prawicowy Vox czy liberalną partię Obywatele (Cs). Wybór padł na tych drugich. Wprawdzie PP, kierowanej w skali kraju przez młodego, a zarazem nowego lidera Pablo Casado, udało się niebawem powtórzyć wyczyn z Andaluzji w Madrycie, ale współpraca z Obywatelami okazała się trudna, podszyta wzajemną nieufnością i ciągłymi tarciami.

Ostatecznie szefowa regionalnego gabinetu Isabel Diaz Ayuso z PP ogłosiła w marcu br. przedterminowe wybory. Kres współpracy obu ugrupowań w regionie Madrytu położył komunikat władz Cs o zawarciu porozumienia Obywateli z socjalistami w sprawie utworzenia rządu we wspólnocie autonomicznej Murcji, na południowym wschodzie.

Decyzja o rozwiązaniu parlamentu madryckiej aglomeracji okazała się strzałem w dziesiątkę, gdyż przedterminowe wybory nie tylko pozwoliły wyrzucić poza izbę nielojalnych Obywateli, ale też zapewniły w niej niemal większościowe poparcie dla nowego rządu Ayuso. Pewne zwycięstwo Partii Ludowej (PP) w aglomeracji Madrytu przypieczętowało też porażkę popularnego w ostatnich latach w Hiszpanii, w tym szczególnie w regionie stolicy, lewicowego Podemos, a także jej charyzmatycznego przywódcy Pablo Iglesiasa.

Tolerancja dla wybranych

Majowe wybory w regionie Madrytu były dla założyciela i lidera Podemos tak ważne, że aby kierować listą wyborczą, Iglesias zrzekł się funkcji wicepremiera Hiszpanii oraz ministra ds. praw socjalnych i Agendy 2030. Szumnie zapowiadany przez niego start w majowych wyborach okazał się jednak ostatnim etapem kariery politycznej tego zadeklarowanego sympatyka reżimów w Wenezueli i na Kubie.

Przywódca hiszpańskiej lewicy opłacał nianię dla swoich dzieci z budżetu partii.

Większość politologów oceniających dalekie piąte miejsce partii Podemos w głosowaniu w regionie Madrytu wskazuje, że „historyczna porażka" współrządzącego od 2020 r. Hiszpanią ugrupowania to efekt pełnej nienawiści retoryki wobec politycznych rywali, kłótni wewnątrzpartyjnych, a także rozmijającego się w słowach i czynach Pablo Iglesiasa.

Ten rozpoczynający swoją polityczną karierę w szeregach hiszpańskich komunistów polityk w ostatnich miesiącach porzucił swoje częste dotychczas apele o „powszechną tolerancję" w Hiszpanii. W jednym z wywiadów przed wyborami ogłosił się przeciwnikiem „tolerancji" dla osób z kręgów konserwatywnej partii Vox. Zasugerował też blokowanie przez aktywistów Podemos wieców politycznych ugrupowania kierowanego przez Santiago Abascala. W efekcie agresywnej retoryki Iglesiasa podczas mityngów i spotkań przedwyborczych Vox skrajnie lewicowi bojówkarze kilkakrotnie atakowali fizycznie swoich oponentów politycznych.

Kulminacją „tolerancji dla wybranych" szefa Podemos okazał się wiec wyborczy Vox w madryckiej dzielnicy Vallecas, gdzie rozjuszony tłum lewackich aktywistów nie tylko zakłócił spotkanie z Abascalem, rzucając w niego kamieniami, ale też poturbował ponad trzydziestu funkcjonariuszy policji pilnujących porządku podczas wydarzenia. Po kilku dniach śledczy badający okoliczności zamieszek potwierdzili, że wśród głównych prowodyrów konfrontacji byli dwaj osobiści ochroniarze Iglesiasa.

Kucyk i superniania

Porażka w wyborach w regionie Madrytu okazała się poważnym ciosem dla Iglesiasa; na tyle poważnym, że odciął się on od polityki niemal dosłownie. Nazajutrz po przegranym głosowaniu lider Podemos ogłosił rozbrat z partią i aktywnością polityczną, a kilka dni później ściął swój kucyk, najbardziej rozpoznawalny element wizerunku. A stawał się on coraz dłuższy wraz z sukcesami 42-letniego dziennikarza, który swoją przygodę z polityką zaczynał jako członek Komunistycznej Partii Hiszpanii (PCE).

W 2014 r. Iglesias założył Podemos, z ramienia którego w tym samym roku wywalczył mandat w wyborach do Parlamentu Europejskiego. Przełom 2019 i 2020 r. przyniósł mu największe osiągnięcia polityczne – porozumienie z socjalistami w kwestii utworzenia koalicyjnego rządu, a osobiście dwa urzędy: wicepremiera i ministra ds. socjalnych oraz Agendy 2030.

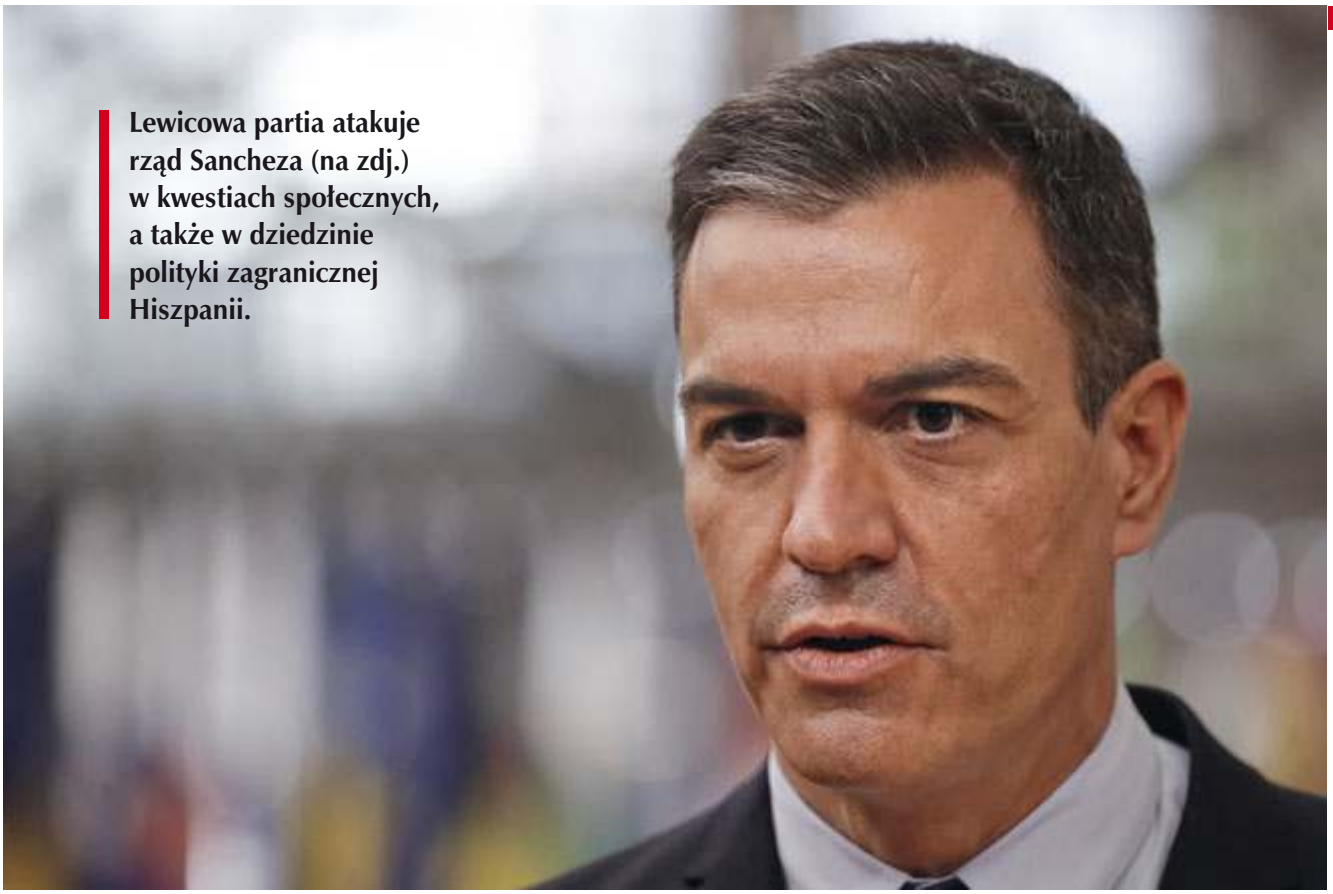

Lewicowa partia atakuje rząd Sancheza (na zdj.) w kwestiach społecznych, a także w dziedzinie polityki zagranicznej Hiszpanii.

fot. PAP/EPA/Olivier Hoslet / Pool

Na kilka miesięcy przed rozbratem z polityką Iglesias i jego żona Irene Montero, aktualna minister ds. równouprawnienia, narazili się na krytykę innych członków swojej partii. Kością niezgody okazała się m.in. luksusowa willa z ogrodem, która kosztowała „główną parę" Podemos ponad 600 tys. euro. Montero i jej małżonek nie zawahali się ich wydać, pomimo tego, że jeszcze kilka lat temu sam Iglesias skrytykował publicznie podobny wydatek poczyniony przez jednego z centroprawicowych polityków.

Ustępujący przywódca i jego żona narazili się też działaczom Podemos po wyjściu na jaw nielegalnego opłacania z partyjnej kasy Marii Teresy Arevalo. Od 2019 r. pobierała ona pieniądze z budżetu lewicowego ugrupowania jako opiekunka do dzieci Iglesiasa i Montero. Po porzuceniu pracy opiekunki, po fali wewnątrzpartyjnej krytyki, Arevalo nie rozstała się ze swoimi byłymi pracodawcami ani nie straciła ich zaufania. Od kilku miesięcy eksniania szefuje gabinetowi minister Montero w kierowanym przez nią ministerstwie ds. równouprawnienia.

Część mediów twierdzi, że „superniania" nie powinna jednak pełnić wysokich funkcji publicznych, gdyż nie posiada właściwych kwalifikacji i wiarygodności: ma jedynie średnie wykształcenie, a składane przez nią deklaracje finansowe są mało przekonujące. W swoim oświadczeniu majątkowym, które wypełniają członkowie Podemos, Arevalo napisała, że posiada jedynie majątek o wartości 3 euro oraz stare auto.

Spór o imigrantów

Na długo przed utratą wiarygodności w szeregach Podemos Iglesias stracił jednego ze swoich najbliższych współpracowników – Inigo Errejona. Między lewicowymi politykami iskrzyło od dłuższego czasu, aż wreszcie ten drugi postawił na nowe ugrupowanie – partię Mas Pais. Podczas majowych wyborów w regionie Madrytu okazała się ona „czarnym koniem" głosowania, zajmując trzecie miejsce i zdobywając dwukrotnie więcej głosów niż Podemos.

Pewne zwycięstwo Partii Ludowej w aglomeracji Madrytu przypieczętowało porażkę lewicowego Podemos.

Aby odróżnić się od swoich dawnych kolegów z ugrupowania Iglesiasa, nowa lewicowa partia mocno atakuje centrolewicowy rząd Sancheza w kwestiach społecznych, a także w dziedzinie polityki zagranicznej Hiszpanii. Tu kluczową kwestią od kilku dni okazuje się kryzys migracyjny w Ceucie, hiszpańskiej enklawie w Afryce Północnej, dokąd w połowie maja w ciągu zaledwie 72 godzin przybyło wpław z Maroka ponad 10 tys. nielegalnych imigrantów.

Właśnie Mas Pais był jednym z ugrupowań, które jako pierwsze wezwały socjalistów i Podemos do pilnych działań służących ochronie ludności hiszpańskiej w autonomicznym mieście. Partia Errejona jednym głosem z centroprawicową Partią Ludową i konserwatywnym Vox zaapelowała o szybkie działania rządu Hiszpanii w celu zahamowania fali nielegalnych przybyszów.

Prawdziwą klapą centrolewicowych władz Hiszpanii i ministerstwa do spraw społecznych, kierowanego dotychczas przez Iglesiasa, okazała się zorganizowana 23 maja z inicjatywy gabinetu Sancheza konferencja dotycząca programów społecznych rozwijanych przez władze tego kraju. Zaproszona do udziału w wydarzeniu lewicowa pisarka Ana Iris Simon wytknęła rządowi większą troskę o nielegalnych imigrantów niż o obywateli własnego kraju.

Wzywając do wspierania przez władze hiszpańskich rodzin, Simon zarzuciła gabinetowi Sancheza fałszywą argumentację, że masowe przyjmowanie imigrantów jest konieczne w związku z potrzebą zapewnienia osób, które będą pracowały na emerytury dla Hiszpanów. Działania te nazwała hipokryzją i „kapitalizmem, który wybiera importowanie macierzyństwa kosztem miejscowych rodzin". – Sprowadzając imigrantów, aby opłacali nasze emerytury, doprowadzimy do tego, że ich właśni rodzice zostaną pozbawieni tych, którzy będą pracować na ich emerytury – podsumowała Simon.

Czwarty raz do ojczyzny Jan Paweł II przybył w 1991 r. niczym prorok, by upominać się u rodaków o zachowanie Bożych przykazań i uczyć, jak przetrwać trudności, nawet w złą pogodę, która pierwszego dnia pielgrzymki w Koszalinie zaskoczyła wszystkich.

fot. arch. diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej

Dekalog I – Koszalin

Irena Świerdzewska

To była bodaj najtrudniejsza pielgrzymka Jana Pawła II do ojczyzny. Papież ze Stolicy Apostolskiej z bólem obserwował, jak rodacy odzyskaną po komunizmie wolność zagospodarowują bez Boga.

Pielgrzymka w dniach 1-9 czerwca 1991 r. odbywała się pod znamiennym hasłem „Bogu dziękujcie, Ducha nie gaście". Przed przylotem do Polski, 21 maja, Jan Paweł II napisał w liście do prymasa kard. Józefa Glempa, że „wezwanie to jest bardzo na czasie", ponieważ na obecnym etapie nieodzowna jest wielka, ogólnospołeczna modlitwa, „abyśmy umieli czynić dobry użytek z wolności i stopniowo odbudowali całe polskie życie w nowych warunkach, przezwyciężając kryzysy społeczno-ekonomiczne, ale także moralne". Każdego dnia pielgrzymki homilia poświęcona była więc kolejnym przykazaniom Dekalogu.

Powrót do korzeni

Trudno jednoznacznie stwierdzić, dlaczego w 1991 r. pielgrzymka do ojczyzny zaczęła się inaczej niż wszystkie inne – nie w stolicy, ale w Koszalinie.

Jan Paweł II przybywał do diecezji, gdzie czuł się dobrze. Ordynariuszem był bp Ignacy Jeż, którego papież znał z prac Konferencji Episkopatu Polski. Bp Jeż obiecał, że nie przejdzie na emeryturę, dopóki papież go w diecezji nie odwiedzi. Jan Paweł II miał również sentyment do Pojezierza Drawskiego. – Jako ks. Wojtyła przemierzał tutejsze szlaki kajakowe. Stąd pojechał do Rzymu na pierwsze konklawe w 1978 r. – mówi ks. dr Kazimierz Klawczyński, wicekanclerz kurii koszalińsko-kołobrzeskiej, wówczas kapelan bp. Jeża.

Początek IV pielgrzymki do Polski zaplanowano na 1 czerwca, w sobotę, w wigilię Zesłania Ducha Świętego, nawiązując do pamiętnej pierwszej papieskiej wizyty w 1979 r., kiedy to padły historyczne, przemieniające słowa: „Niech zstąpi Duch Twój! (…) I odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!".

Papieski samolot pojawił się nad Koszalinem o godz. 11.00. Silny wiatr i ulewny deszcz utrudniały lądowanie na lotnisku w pobliskim Zegrzu Pomorskim, gdzie wśród oczekujących byli prymas Polski kard. Józef Glemp, nuncjusz apostolski w Polsce abp Józef Kowalczyk, prezydent Lech Wałęsa, premier Jan Krzysztof Bielecki oraz gospodarze miejscowej diecezji. – „Niech zstąpi Duch Twój! (…) I odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!". Tak modliłem się podczas pierwszej pielgrzymki do Ojczyzny na placu Zwycięstwa w Warszawie – mówił podczas powitania Jan Paweł II. – Dziś powtarzam to wołanie u początku nowego okresu dziejów Polski: „Niech zstąpi Duch Twój! I odnowi ziemię". Niech odnowi! Bardzo potrzebuje odnowy ta ziemia: odnowy w mocy Ducha Prawdy, albowiem „Duch [sam] przychodzi z pomocą naszej słabości".

Kiedy Jan Paweł II rozpoczął homilię opartą na przykazaniu „Nie będziesz miał bogów cudzych przede mną", zapadła cisza i przestał padać deszcz.

Pierwszą homilię, opartą na pierwszym przykazaniu Dekalogu, papież miał wygłosić podczas Mszy świętej na placu przy kościele pod wezwaniem Ducha Świętego. Przedtem udał się, by poświęcić nowo wybudowane, pierwsze w diecezji seminarium duchowne. – To było dla nas ogromne przeżycie. Przemawiając do zgromadzonych w kaplicy 130 alumnów, papież podkreślił, by z tego seminarium wychodziły osoby mocne modlitwą – wspomina ks. dr Marian Subocz, wówczas rektor seminarium. Jeszcze jako kardynał krakowski Karol Wojtyła ofiarował bp. Jeżowi, marzącemu o diecezjalnym seminarium, relikwie św. Jana Kantego. Podczas pielgrzymki seminarium stało się papieskim domem, gdzie Ojciec Święty miał odpoczywać i nocować.

Po obiedzie orszak papieski udał się na Górę Chełmską, na szczycie której oczekiwała kilkusetosobowa grupa wiernych, głównie z Dzieła Szensztackiego. – Jan Paweł II miał najpierw poświęcić sanktuarium Matki Bożej Trzykroć Przedziwnej, a potem wejść do środka na modlitwę. Niespodziewanie zmienił plan – mówi ks. Kazimierz Klawczyński. – Najpierw wszedł do środka i oddał się długiej modlitwie brewiarzowej, klęcząc przed wizerunkiem Matki Bożej Trzykroć Przedziwnej. Taki sam wizerunek był w rodzinnym domu Wojtyłów w Wadowicach. Widok papieża zatopionego w modlitwie był niesamowitym przeżyciem, aż dreszcz przechodził po ciele – wspomina ks. Klawczyński. Święcąc w strugach deszczu sanktuarium i miejsce pod centrum formacji duchowej,

papież okazywał dobry humor, żartując: „Może Pan Bóg myślał, że zabraknie nam wody święconej”.

– Zdjęcie papieża z brewiarzem przed wizerunkiem Matki Bożej Trzykroć Przedziwnej obiegło niemal cały świat – wspomina ks. Henryk Romanik, proboszcz koszalińskiej katedry.

Kruche naczynie

Msza święta była centralnym punktem jednodniowej wizyty papieskiej w Koszalinie. Około 300 tys. ludzi rozlokowało się na placu przylegającym do kościoła Ducha Świętego, nazwanym od tego czasu „papieskim”. W kilkugodzinnym oczekiwaniu nie przeszkadzały strumienie deszczu, przemieniające ziemię w grzęzawisko.

– Zadaszenie nad papieskim ołtarzem miało przedstawiać morskie fale, a podest i schody z pachnącego sosnowego drewna nawiązywały do bogactwa lasów terenu naszej diecezji – opowiada ks. Henryk Romanik. Zapadła cisza, kiedy Jan Paweł II rozpoczął homilię opartą na przykazaniu „Nie będziesz miał bogów cudzych przede mną”. Przestał też padać deszcz.

– To pierwsze słowo Dekalogu, pierwsze przykazanie, od którego zależą wszystkie dalsze przykazania. (…) Całe prawo Boże – wypisane niegdyś na kamiennych tablicach, a równocześnie wypisane odwiecznie w sercach ludzkich. Także i ci, którzy nie znają Dekalogu, znają jego istotną treść – przypominał papież.

Jan Paweł II tłumaczył, że moralny fundament przymierza z Bogiem, jakim jest Dekalog, służyć ma dobru człowieka, a jego zburzenie oznacza także zniszczenie człowieka w każdym wymiarze: wspólnocie rodzinnej i szeroko pojętej społeczności.

– Nosimy więc w sobie skarb, niewypowiedziany skarb życia Bożego. (…) Jednakże, drodzy bracia i siostry, „ten skarb przechowujemy w naczyniach glinianych”. (…) Czasy, w których żyjemy, ludzkość współczesna, europejska cywilizacja i postęp, mają już za sobą owo szukanie Boga po omacku – upominał papież. Wskazywał, że stworzenie bez Stworzyciela zanika. Bez Boga pozostają ruiny ludzkiej moralności. – Każde prawdziwe dobro dla człowieka – a to jest sam rdzeń moralności – jest tylko wówczas możliwe, kiedy czuwa nad nim Ten Jeden, który „sam jest dobry”, jak kiedyś powiedział Chrystus do młodzieńca – mówił dobitnie papież.

Na koniec homilii zaapelował: „Stąd, znad Bałtyku, proszę was, wszyscy moi rodacy, synowie i córki wspólnej ojczyzny, abyście nie pozwolili rozbić tego naczynia, które zawiera Bożą prawdę i Boże prawo. Proszę, abyście nie pozwolili go zniszczyć. Abyście sklejali je z powrotem, jeśli popękało. (…) Oto Dekalog: dziesięć słów. Od tych dziesięciu prostych słów zależy przyszłość człowieka i społeczeństw. Przyszłość narodu, państwa, Europy, świata”.

fot. arch. diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej

– Tym kazaniem żyliśmy, papieskie słowa stały się programem duszpasterskim dla diecezji – mówi ks. Kazimierz Klawczyński.

– Papieska wizyta była dla nas historycznym wydarzeniem. Dużo starań włożonych było w jej przygotowanie. Toteż czuliśmy pewien dyskomfort, że papież goszczony jest u nas w tak trudnych warunkach pogodowych, ale Jan Paweł II i w tej sytuacji dodawał nam otuchy – wspomina ks. Henryk Romanik.

– Dziękujemy za ten wiatr od morza, który nas tutaj dosięgnął zaraz po przybyciu na lotnisko i pokazał, jaki bywa. Pragnę jeszcze podziękować pogodzie nadbałtyckiej. (…) Poszliśmy razem z księdzem biskupem Ignacym na Górę Chełmską i tam bardzo podziękowałem temu deszczowi, że padał, ale poprosiłem o pewne odroczenie. I trzeba przyznać, że okazał się bardzo słowny. Tak dalece, że w tej chwili możemy już powiedzieć: deszcz padał, ale teraz słońce świeci. Jest to dobra uwertura do mojego pielgrzymowania po Polsce – komentował optymistycznie aurę Jan Paweł II.

Na zakończenie dnia papież udał się na modlitwę różańcową do koszalińskiej katedry. Był w bardzo dobrym nastroju. Widok jednego z witraży katedry, która do 1945 r. była świątynią ewangelicką, skomentował: „Luter i Melanchton? Co oni tutaj robią?”. Znany z poczucia humoru bp Jeż odpowiedział: „Ojcze święty, zawsze biorą udział we Mszy świętej”, co rozbawiło papieża. W odmawianą po łacinie i transmitowaną przez Radio Watykańskie modlitwę włączył się cały świat.

Żołnierskie czuwanie

Epokowym wydarzeniem było spotkanie papieża z Wojskiem Polskim następnego dnia, 2 czerwca – w niedzielę Zesłania Ducha Świętego. Urosło do symbolu zmian, które nastąpiły w Polsce po 1989 r. Około 30 tys. żołnierzy mimo chłodu czuwało całą noc przed spotkaniem z papieżem, przy ołtarzu, którzy sami zbudowali na terenie lotniska w Zegrzu Pomorskim. Tu w słoneczny poranek przybył papież. Witany był przez ówczesnego biskupa polowego Sławoja Leszka Głódzia, żołnierze śpiewali „My chcemy Boga” oraz „Błękitne rozwińmy sztandary”.

– Po raz pierwszy dane mi jest podczas odwiedzin w Ojczyźnie przemawiać do żołnierzy na specjalnym spotkaniu – mówił wzruszony papież. Podkreślił, że wydarzenia 89 r. oznaczają nowy początek dla całego narodu. Wyraził radość z przywrócenia duszpasterstwa wojskowego, które „usuwa mur, jakim usiłowano oddzielić wojsko od społeczeństwa”.

– Czym było dla papieża koszalińskie spotkanie z żołnierzami, wyraził później wobec ludzi kultury w Teatrze Wielkim w Warszawie. Było nie tylko ogromnym przeżyciem, lecz także jakimś symbolicznym aktem pojednania z polskim mundurem, jakimś oczyszczeniem godności żołnierza, marynarza, policjanta, strażaka – przypomina ks. Henryk Romanik.

Samolot z odlatującym z Koszalina papieżem wykonał jeszcze krąg. Pilot chciał, by papież mógł z okna samolotu popatrzeć jeszcze na zieleń lasów i kwitnące rzepaki.

Niepozorne wejście przy Piazza Pia 3 niespecjalnie zwraca uwagę. Nie zdradza wyjątkowego miejsca, które kryje się za murami. A to właśnie tu od 1970 r. mieści się główna siedziba Radia Watykańskiego, gdzie powstają wszystkie programy językowe, w tym polski.

Anna Artymiak

90 lat Radia Watykańskiego

Radio Watykańskie jest jedyne w swoim rodzaju. Dziś skupia osoby reprezentujące 69 narodowości i posługujące się 41 językami w służbie papieża i Kościoła. Kto raz miał okazję pracować tu zawodowo lub chociażby odbyć staż, przyznaje, że ciężko jest znaleźć drugie takie miejsce. Ma ono swoją niepowtarzalną atmosferę.

Okrągłe rocznice poszczególnych sekcji są okazją do wspólnego świętowania: życzeń, wspomnień i wymiany informacji. Przed drzwiami ustawiany jest stoliczek z lokalnymi przysmakami. Żywa kultura stołu pomaga w zacieśnianiu więzi i współpracy. Te elementy narodowych kultur są podkreślone w biurach, m.in. przez akcentowanie własnych tradycji, np. Sekcja Chińska ma kotarę zamiast drzwi, a w Sekcji Brazylijskiej króluje figurka Matki Bożej z Aparecidy.

Wielonarodowość papieskiej rozgłośni jest nie tylko obrazem uniwersalności Kościoła katolickiego, ale też ogromnym bogactwem radia. Bo kto jak nie Polak najlepiej zrelacjonuje ludziom w Polsce wydarzenia papieskie i watykańskie? Kto jak nie Polak będzie najlepszym źródłem i najlepiej wyjaśni to, co dzieje się w Polsce?

Dziś, ze względu na pandemię, dynamiczna atmosfera została bardzo uśpiona. Do tej pory pełne życia i twórczego wiru korytarze i biura poszczególnych sekcji obecnie przypominają klimat rzymskiego wyludnionego sierpnia. Rygorystyczne zasady delokalizacji personelu w celu ochrony jego zdrowia nakazują dwóm trzecim pracować zdalnie, co w tutejszym żargonie określa się jako *smart-working*. Przychodzi zaledwie garstka. Nie ma stażystów.

Wizyta Franciszka

24 maja, jako czwarty papież – po Pawle VI (1963), Janie Pawle II (1980) i Benedykcie XVI (2006) – odwiedził to miejsce Ojciec Święty Franciszek. Okazją było 90-lecie papieskiej rozgłośni oraz 160-lecie dziennika watykańskiego „L'Osservatore Romano". Franciszek zobaczył nową organizację biur i pracy redakcji, która jest owocem podjętej przez niego reformy Kurii Rzymskiej. Dziś ten budynek stanowi siedzibę nie tylko papieskiej rozgłośni, z terenu Watykanu zostały przeniesione tu także redakcje „L'Osservatore Romano". Jest to więc budynek mediów watykańskich. Papież zwiedził trzy piętra, spotykając się z symboliczną ośmioosobową reprezentacją redakcji. Zapoznał się z całym procesem redakcyjnym i zostało mu zaprezentowane polskie wydanie „L'Osservatore Romano".

W Palazzo Pio przeszłość przeplata się z teraźniejszością. O dawnych dziejach mówią jeszcze częściowo umeblowanie i charakterystyczne brązowe drzwi. Ale w części budynek ma już nowe pomieszczenia, utrzymane w bieli, z przeszklonymi matowymi drzwiami. Zapewne zwykłego przechodnia uderzyłaby skromność pomieszczeń.

Radio Watykańskie podlega Dykasterii ds. Komunikacji, która ma pod sobą wszystkie media watykańskie. Gdy ruszał projekt Vatican News, związany z połączeniem mediów watykańskich, były obawy, że Radio Watykańskie przestanie istnieć. Choć papieska rozgłośnia stanowi element tej nowej multimedialnej rzeczywistości, to jednak zachowała swoją markę.

Ewangelia w eterze

90 lat, które kończy w tym roku Radio Watykańskie, to dziewięć dekad głoszenia Ewangelii w eterze i służby rzetelnej informacji na przestrzeni dramatów i wojen, któ-

re toczyły i nadal się toczą na świecie. Tę służbę prawdopodobnie chciał udaremnić Hitler, zrzucając na Watykan bomby, które jednak nie uszkodziły pierwszego małego budynku. Papieska rozgłośnia była umocnieniem również dla Polaków w czasie II wojny światowej, a kilkadziesiąt lat później także podczas stanu wojennego.

Powstanie Radia Watykańskiego zainaugurował Pius XI 12 lutego 1931 r. o godz. 16.49, wygłaszając po łacinie swoje pierwsze radiowe przemówienie *Omni Creaturae* „do wszystkich ludów i wszelkiego stworzenia". Początkowo radio miało stanowić jedynie kanał komunikacyjny pomiędzy Watykanem a Castel Gandolfo w trzech językach: łacińskim, włoskim i francuskim. Utworzenie radia na terenie rodzącego się Państwa-Miasta Watykan stanowiło jedno z postanowień Paktów Laterańskich, podpisanych w 1929 r. Prace nad jego konstrukcją prowadził sam założyciel radia Guglielmo Marconi.

Ogromny wkład w rozwój Radia Watykańskiego i Polskiej Sekcji (1938) miał ówczesny przełożony generalny jezuitów, Polak o. Włodzimierz Ledóchowski SJ. To w porozumieniu z nim Pius XI powierzył kierownictwo Radia Watykańskiego Towarzystwu Jezusowemu. Mówiąc o historii, należy także wspomnieć dwóch innych Polaków, którzy ostatnio mieli swój wkład w kierowanie rozgłośnią na stanowisku dyrektora programowego: zmarłego w tym roku o. Andrzeja Koprowskiego SJ oraz o. Andrzeja Majewskiego SJ.

fot. PAP/EPA/Vatican Media Handout

24 GODZINY NA DOBĘ

Z okazji 90-lecia rusza projekt 30 *webradio* – obok dotychczasowych programów zostaną uruchomione radia internetowe w 30 językach, w wakacje ma wystartować w języku polskim. Obok dotychczasowej ramówki będzie można słuchać muzyki ze zbiorów radia; na początku będzie to muzyka klasyczna, ale docelowo planuje się zamieszczenie całego dziedzictwa muzycznego radia – zbioru 34 tys. płyt z muzyką różnych gatunków. Redaktorzy będą mogli dorzucić w całości materiały, które zrobili, a na które w ograniczonym czasie antenowym nie ma miejsca, lub zaproponować dodatkowe materiały.

W Radiu Watykańskim pracują przedstawiciele 69 narodów, posługujący się 41 językami.

Praca w Radiu Watykańskim przy Piazza Pia 3 rusza o 6.30. W sumie papieska rozgłośnia nadaje więcej niż 24 godziny na dobę, obok całodobowego kanału włoskiego należy bowiem zsumować godziny pozostałych kanałów, co w całości daje 12 tysięcy godzin transmisyjnych na rok. Sygnał jest przekazywany drogą satelitarną, techniką DAB+, internetem i na falach krótkich.

Można śmiało rzec, że sercem transmisji jest codzienna Msza św. o godz. 7.00 po łacinie (ryt zwyczajny) w kaplicy radiowej. Jak przystało na radio, także i tu jest prawdziwa reżyserka. Dzięki tej transmisji wiele osób z państw, gdzie brakuje Mszy św., może jej wysłuchać. To z niej Franciszek podczas wizyty odmówił modlitwę na 55. Światowy Dzień Środków Społecznego Przekazu i Zdrowaś Maryjo.

Także o 7.00 rozpoczyna pracę Centro Editoriale Multimediale, w skrócie CEM, odpowiedzialne za koordynację pracy redakcyjnej. O 9.30 ma miejsce pierwsze spotkanie redakcyjne, w czasie którego planuje się wstępny zestaw tematów. Następnie wszyscy zabierają się do pracy. W międzyczasie następuje aktualizacja tematów, w zależności od wydarzeń w Watykanie i na świecie. Do tej pory czas pracy redakcji kończył się o 21.00, dziś jest to 17.00.

Do dyspozycji dziennikarzy są studia nagrań, w których realizowane są wywiady, a jedno jest szczególnie przystosowane do nagrań muzycznych. Częstymi gośćmi byli chociażby prymas Stefan Wyszyński czy kard. Karol Wojtyła, na pamiątkę późniejszego papieża jedno ze studiów nosi imię Karola Wojtyły. W tym studiu zasiadł Benedykt XVI podczas swojej wizyty w siedzibie radia 3 marca 2006 r. Franciszek pozdrowił słuchaczy ze Studia 9. Prace redakcji wspiera zespół 170 techników z różnych branż, odpowiedzialnych za dźwięk, obraz, bezpieczeństwo w sieci itd.

Stały rytm pracy jest zachwiany w czasie podróży papieskich, zwłaszcza tych na odległe kontynenty. Wtedy dziennikarze przychodzą do pracy nawet w nocy, by śledzić wydarzenia i przygotować materiał.

Obecnie wykorzystanych jest pięć pięter sześciokondygnacyjnego budynku. Ostatnie jest przygotowywane pod kolejne studia. Ale Palazzo Pio to nie tylko siedziba poszczególnych sekcji językowych. Mieszczą się tu biura dyrekcji. W ramach nowej struktury powstała Segreteria operativa editoriale, w skrócie SOE, która zajmuje się koordynacją sygnału audio i dzienników telewizyjnych. Znajduje się tu również archiwum, w którym przechowywane są wszystkie nagrania wypowiedzi papieskich. Jest też ciekawe miejsce zwane dyskoteką, które nie ma nic wspólnego z miejscem do tańca. Gdy dziennikarz pragnie zrealizować materiał, tu otrzymuje radę i muzykę do danego wydarzenia. Rzecz niezwykle pomocna w czasie podróży papieskich.

Działalność Radia Watykańskiego to nie tylko Palazzo Pio. Jest rozlokowana jeszcze w innych miejscach. Pierwszą siedzibą był mały budynek w Ogrodach Watykańskich, na cześć twórcy radia nazwany Palazzina Marconi, z pierwszą anteną, zwaną „palcem papieża". Tu pracował, konstruując Radio Watykańskie, do dziś zachował się jego pokój i biurko. W podziemiach jest centrum transmisji. W części małego budynku mieści się niewielkie Muzeum Radia Watykańskiego, gratka dla miłośników radia i historii Watykanu. Planuje się włączyć je w zwiedzanie w ramach Muzeów Watykańskich. Drugą ciekawostką jest laboratorium, w którym naprawiany jest stary sprzęt.

Kolejną siedzibą jest Palazzina Leona XIII, gdzie mają biura kamerzyści z dawnego CTV i fotografowie Servizio Fotografico de L'OR. Mieści się tu Sala Assunta, gdzie odbywają się koncerty i znajduje się wysokiej jakości studio nagrań. Tu m. in. odbył się w 2014 r. koncert z okazji 90. urodzin Georga Ratzingera, nieżyjącego już brata papieża seniora.

Centrum Transmisyjne w Santa Maria di Galeria jest ulokowane daleko poza Rzymem, stąd idzie sygnał krótkimi falami w rejony, gdzie nowoczesne rozwiązania są niedostępne. Z punktu widzenia ekonomicznego przedsięwzięcie się nie opłaca, jednak dla samej misji Radia Watykańskiego wciąż jest to bardzo ważny środek komunikacyjny. Miejsce to jako jedyny papież w 1991 r. odwiedził Jan Paweł II.

fot. archiwum

KOGO SŁUCHAMY?

W dzisiejszym świecie tak wiele jest wypowiadanych słów, ciężko je wszystkie przyjąć, przeanalizować, odszukać w nich prawdy lub kłamstwa. Globalny świat, choć niesie wiele możliwości, w wielu wymiarach życia jest olbrzymim zagrożeniem. Patrząc na współczesne życie, często oceniane przez nas jedynie z perspektywy ekranów telewizorów, sugestii, opinii i manipulacji, trudno jest oddzielić ziarno od plew. Współczesny człowiek zatrzymuje się na ocenie emocji i subiektywnego poglądu, zamiast doszukiwać się prawdy obiektywnej i nią kształtować rzeczywistość.

I choć nasze czasy zdecydowanie różnią się od czasów, w których żył Pan Jezus, to jednak duch świata pozostał ten sam. Tak bardzo inny, odwrotny od Ducha Bożego. Tak jak dwa tysiące lat temu ludzie byli w stanie dobro nazywać złem, tak i dzisiaj jesteśmy świadkami rzeczywistego przemodelowania już nie tylko definicji i pojęć, ale całego społeczeństwa. Próba ta dokonuje się nie tylko w relacji do wartości chrześcijańskich, ale bazując na pojęciach związanych z chrześcijaństwem, takich jak miłość, prawda, sprawiedliwość, miłosierdzie. Próbuje się dokonać odwrócenia porządku naturalnego, zapisanego w DNA natury i świata. Wystarczy zobaczyć w wielu miejscach świata udaną próbę zmiany definicji rodziny, małżeństwa, początku życia ludzkiego, godności umierania itp., by dostrzec, że duch świata walczy już nie tylko z chrześcijańskim obrazem człowieka, lecz także z naturalnym porządkiem praw, które ten świat tworzą. Czyż słowa Pana Jezusa z dzisiejszej ewangelii: „Każde królestwo wewnętrznie skłócone nie może się ostać” nie są rychłą zapowiedzią, co czeka świat, jeśli nie zatrzyma się w tej samoniszczącej próbie zbudowania „królestwa bożego” tylko na ziemi i tylko w doczesności?

Pan Jezus w słowach, które były trudne do przyjęcia i może nawet mało zrozumiałe dla ówczesnych słuchaczy, wskazuje, kto jest Jego prawdziwą rodziną. Stawiając pytanie retoryczne, ukazuje wyższość relacji duchowych nad relacjami ziemskimi. Mówi: „Któż jest moją matką i którzy są moimi braćmi” i dodaje: „Bo kto spełnia wolę Bożą, ten jest Mi bratem, siostrą i matką”. Słowa mocne, ale z punktu chrześcijańskiej tożsamości bardzo ważne i konieczne. Nie można budować szczęścia, dobra, miłości za cenę Prawdy, jaką jest sam Bóg. Ludzie dzisiaj często odchodzą od wspólnoty wierzących, bo nie zgadzają się z nauką Kościoła, jednocześnie nie zauważając, że tracą również żywą relację z Jezusem. Nie chodzi o ty, by pozostawić naszych najbliższych, by wyrzec się rodziny, ale by nigdy nie stracić świadomości, że nie mogę budować relacji z drugim człowiekiem za cenę relacji z Bogiem, że nie mogę akceptować zła i grzechu w życiu drugiego człowieka za cenę więzi z Chrystusem. Jezus w miłości do nas jest bezkompromisowy. Ta Miłość stawia i przed każdym z nas cel – umieszczony wysoko, ale niezbędny, by osiągnąć świętość.

Kogo zatem bardziej słuchamy? Mędrców i współczesnych głosicieli fałszywej prawdy czy Boga i świętych praw? Masz, drogi bracie i siostro, dzisiaj czas, by zapytać Pana Jezusa o to na modlitwie. Pamiętaj jednak wcześniej, by z czystym sercem przyjąć Go do swojego życia w Komunii świętej.

ks. Rafał Jabłkowski
Autor jest wikariuszem w parafii św. Szczepana w Warszawie-Lewandowie

DZIESIĄTA NIEDZIELA ZWYKŁA

6 czerwca 2021

Czytanie z Księgi Rodzaju
3, 9-15
Gdy Adam spożył z drzewa, Pan Bóg zawołał na niego i zapytał go: „Gdzie jesteś?”. On odpowiedział: „Usłyszałem Twój głos w ogrodzie, przestraszyłem się, bo jestem nagi, i ukryłem się”. Rzekł Bóg: „Któż ci powiedział, że jesteś nagi? Czy może zjadłeś z drzewa, z którego ci zakazałem jeść?” Mężczyzna odpowiedział: „Niewiasta, którą postawiłeś przy mnie, dała mi owoc z tego drzewa i zjadłem”. Wtedy Pan Bóg rzekł do niewiasty: „Dlaczego to uczyniłaś?”. Niewiasta odpowiedziała: „Wąż mnie zwiódł i zjadłam”. Wtedy Pan Bóg rzekł do węża: „Ponieważ to uczyniłeś, bądź przeklęty wśród wszystkich zwierząt domowych i dzikich; na brzuchu będziesz się czołgał i proch będziesz jadł po wszystkie dni twego istnienia. Wprowadzam nieprzyjaźń między ciebie a niewiastę, pomiędzy potomstwo twoje a potomstwo jej: ono ugodzi cię w głowę, a ty ugodzisz je w piętę”.

Psalm responsoryjny
130, 1b-8
Refren: Bóg Zbawicielem, pełnym miłosierdzia.
Z głębokości wołam do Ciebie, Panie,
Panie, wysłuchaj głosu mego.
Nachyl swe ucho
na głos mojego błagania.

Jeśli zachowasz pamięć o grzechach, Panie,
Panie, któż się ostoi?
Ale Ty udzielasz przebaczenia,
aby Ci służono z bojaźnią.

Pokładam nadzieję w Panu, †
dusza moja pokłada nadzieję w Jego słowie,
dusza moja oczekuje Pana.
Bardziej niż strażnicy poranka
niech Izrael wygląda Pana.

U Pana jest bowiem łaska,
u Niego obfite odkupienie.
On odkupi Izraela
ze wszystkich jego grzechów.

Czytanie z Drugiego Listu Świętego Pawła Apostoła do Koryntian
4, 13 – 5, 1
Bracia: Mamy tego samego ducha wiary, według którego napisano: „Uwierzyłem, dlatego przemówiłem”, my także wierzymy i dlatego mówimy, przekonani, że Ten, który wskrzesił Jezusa, z Jezusem przywróci życie także nam i stawi nas przed sobą razem z wami. Wszystko to bowiem dla was, ażeby łaska, obfitująca we wdzięczność wielu, pomnażała się Bogu na chwałę.
Dlatego to nie poddajemy się zwątpieniu, chociaż bowiem niszczeje nasz człowiek zewnętrzny, to jednak ten, który jest wewnątrz, odnawia się z dnia na dzień. Niewielkie bowiem utrapienia nasze obecnego czasu gotują bezmiar chwały przyszłego wieku dla nas, którzy się wpatrujemy nie w to, co widzialne, lecz w to, co niewidzialne. To bowiem, co widzialne, przemija, to zaś, co niewidzialne, trwa wiecznie.
Wiemy bowiem, że kiedy nawet zniszczeje nasz przybytek doczesnego zamieszkania, będziemy mieli mieszkanie od Boga, dom nie ręką uczyniony, lecz wiecznie trwały w niebie.

Aklamacja przed Ewangelią: Alleluja, alleluja, alleluja.
Teraz władca tego świata zostanie precz wyrzucony,
a Ja, gdy zostanę nad ziemię wywyższony,
przyciągnę wszystkich do siebie.

Słowa Ewangelii według Świętego Marka
3, 20-35
Jezus przyszedł z uczniami swoimi do domu, a tłum znów się zbierał, tak że nawet posilić się nie mogli. Gdy to posłyszeli Jego bliscy, wybrali się, żeby Go powstrzymać. Mówiono bowiem: „Odszedł od zmysłów".
A uczeni w Piśmie, którzy przyszli z Jerozolimy, mówili: „Ma Belzebuba i mocą władcy złych duchów wyrzuca złe duchy".
Wtedy przywołał ich do siebie i mówił im w przypowieściach: „Jak może Szatan wyrzucać Szatana? Jeśli jakieś królestwo jest wewnętrznie skłócone, takie królestwo nie może się ostać. I jeśli dom wewnętrznie jest skłócony, to taki dom nie będzie mógł się ostać. Jeśli więc Szatan powstał przeciw sobie i jest z sobą skłócony, to nie może się ostać, lecz koniec z nim. Nikt nie może wejść do domu mocarza i sprzęt mu zagrabić, jeśli mocarza wpierw nie zwiąże, i dopiero wtedy dom jego ograbi.
Zaprawdę, powiadam wam: Wszystkie grzechy i bluźnierstwa, których by się ludzie dopuścili, będą im odpuszczone. Kto by jednak zbluźnił przeciw Duchowi Świętemu, nigdy nie otrzyma odpuszczenia, lecz winien jest grzechu wiecznego". Mówili bowiem: „Ma ducha nieczystego".
Tymczasem nadeszła Jego Matka i bracia i stojąc na dworze, posłali po Niego, aby Go przywołać. A tłum ludzi siedział wokół Niego, gdy Mu powiedzieli: „Oto Twoja Matka i bracia na dworze szukają Ciebie". Odpowiedział im: „Któż jest moją matką i którzy są moimi braćmi?". I spoglądając na siedzących dokoła Niego, rzekł: „Oto moja matka i moi bracia. Bo kto pełni wolę Bożą, ten jest Mi bratem, siostrą i matką".

Kalendarium liturgiczne

Poniedziałek, 7 czerwca
Czytania mszalne: 2 Kor 1, 1-7; Ps 34, 2-9; Mt 5, 1-12

Wtorek, 8 czerwca
Wspomnienie św. Jadwigi Królowej
Czytania mszalne: 2 Kor 1, 18-22; Ps 119, 129-133. 135; Mt 5, 13-16

Środa, 9 czerwca
Dzień powszedni albo wspomnienie św. Efrema, diakona i doktora Kościoła
Czytania mszalne: 2 Kor 3, 4-11; Ps 99, 5-9; Mt 5, 17-19

Czwartek, 10 czerwca
Dzień powszedni albo wspomnienie bł. Bogumiła, biskupa
Czytania mszalne: 2 Kor 3, 15 – 4, 1. 3-6; Ps 85, 9-14; Mt 5, 20-26

Piątek, 11 czerwca
Uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa
Czytania mszalne: Oz 11, 1. 3-4. 8c-9; Ps: Iz 12, 2-6; Ef 3, 8-12. 14-19; J 19, 31-37

Sobota, 12 czerwca
Wspomnienie Niepokalanego Serca Najświętszej Maryi Panny albo wspomnienie błogosławionych męczenników Antoniego Juliana Nowowiejskiego, biskupa, i Towarzyszy
Czytania mszalne: Iz 61, 9-11; Ps: 1 Sm 2, 1. 4-8; Łk 2, 41-51

fot. PAP/EPA/Maurizio Brambatti

Z NAUCZANIA PAPIEŻA FRANCISZKA

MODLITWA MUSI BYĆ POKORNA

Kiedy się modlimy, musimy być pokorni, aby nasze słowa były rzeczywiście modlitwą, a nie pustosłowiem, które Bóg odrzuca. Możemy też modlić się z niewłaściwych powodów: na przykład, żeby pokonać wroga na wojnie, nie pytając siebie, co Bóg myśli o tej wojnie. Łatwo napisać na sztandarze „Bóg z nami". Wielu pragnie się upewnić, że Bóg jest z nimi, ale niewielu zadaje sobie trud sprawdzenia, czy rzeczywiście są z Bogiem. W modlitwie to Bóg musi nas nawrócić, a nie my powinniśmy nawracać Boga.
Bóg nie zawsze działa natychmiast, niekiedy Jego reakcja jest odroczona w czasie. Także modlitwa, którą Jezus kieruje do Ojca w Getsemani, zdaje się pozostawać niewysłuchana: „Ojcze, jeśli to możliwe, oddal ode Mnie to, co mnie czeka" – wydaje się, że Ojciec Go nie wysłuchał. Syn będzie musiał wypić kielich męki do końca. Ale Wielka Sobota nie jest ostatnim rozdziałem, ponieważ trzeciego dnia jest niedziela, następuje zmartwychwstanie: Zło jest panem przedostatniego dnia – dobrze to zapamiętajcie – zło nigdy nie jest panem ostatniego dnia, lecz przedostatniego: moment, gdy noc jest najciemniejsza, to właśnie tuż przed świtem. W przedostatnim dniu pojawia się pokusa myślenia, że zło zwyciężyło – widziałeś – ja zwyciężyłem! Zło jest panem przedostatniego dnia. Ostatniego dnia jest zmartwychwstanie, ale zło nigdy nie jest panem ostatniego dnia. Bóg jest Panem ostatniego dnia.

Z katechezy podczas audiencji ogólnej 26 maja 2021 r.

BĄDŹ WOLA TWOJA

Drodzy bracia i siostry, w życiu modlitwy może pojawić się pytanie: dlaczego Bóg nie wysłuchuje naszej modlitwy? Modlimy się, a jednak czasami nasze błagania wydają się nam niewysłuchane. Jeśli powód, dla którego się modliliśmy, był szlachetny, to niespełnienie się go wydaje się nam zniechęcające. Kiedy się modlimy, może grozić nam, iż to nie my będziemy służyli Bogu, lecz że będziemy oczekiwali, aby to On służył nam. Jest to modlitwa, która chce kierować wydarzeniami według naszego planu. Natomiast Jezus poucza nas poprzez modlitwę „Ojcze nasz", która jest modlitwą próśb, aby została zrealizowana nie nasza, lecz Jego wola: „Święć się imię Twoje, przyjdź Królestwo Twoje, bądź wola Twoja".

Słowa do polskich pielgrzymów podczas audiencji ogólnej 26 maja 2021 r.

Kiedy słyszymy słowo „litania”, nasuwa się nam na myśl długie, nudne, mozolne powtarzanie. Czy istotnie chodzi tylko o machinalne odtwarzanie tych samych słów i wezwań?

fot. pixabay.com

Pieśń o Sercu Boga

o. Robert Więcek SJ

Okazją do napisania tego artykułu jest jubileusz, który w tym roku obchodzimy w Kościele w Polsce: 100 lat od dnia, gdy biskupi 3 czerwca 1921 r. poświęcili naszą ojczyznę Sercu Bożemu. Wydarzyło się to 3 czerwca 1921 r. w Krakowie. Z bazyliki Serca Bożego wyruszyła uroczysta procesja, by na Małym Rynku, wobec ponad 140-tysięcznej grupy wiernych, Episkopat Polski dopełnił aktu zawierzenia.

Jubileusz to niepowtarzalna szansa dana nam przez Boga, abyśmy dmuchnęli w być może przysypany popiołem niezrozumienia żar gorejącego ogniska miłości, byśmy go zobaczyli i doświadczyli na nowo, raz jeszcze: głębiej i pełniej, i mocniej.

Spotkanie z Bogiem

Samo słowo „litania” pochodzi z greckiego słowa λιτανεία (błaganie), które u swego korzenia ma znaczenie prośby, modlitwy. Tłumaczyć to słowo możemy również jako „modlić się nieustannie”. Skoro modlitwa to wedle najprostszej definicji spotkanie z Bogiem, odmawiając litanię, wchodzimy w przestrzeń dialogu z Najwyższym i Wszechmocnym.

W tym szczególnym sposobie komunikowania się w niektórych litaniach zwracamy się bezpośrednio do Osób Boskich (Litania do Najświętszego Serca Pana Jezusa, do Imienia Jezus, do Ojca, do Ducha) lub też czynimy to poprzez wstawiennictwo świętych, na czele których stoi nasza Matka, Maryja (Litania loretańska, do św. Józefa, do Wszystkich Świętych).

Bez monotonii

Skąd rodzi się oskarżenie o monotonię w odmawianiu litanii, brak urozmaicenia lub niezmienność graniczącą z nudą? Czy stąd, że jest wypowiadana na jednym tonie, że melodia jest dosyć jednostajna? A wielość dźwięków nie rozprasza? Czy w wielu wypadkach nie zagłusza tego, co istotne?

Monotonia nie jest – w przypadku pracy – sprzyjającą okolicznością. Jest ona stanem niezmienności, w którym wykazujemy niski poziom aktywności. I w czasie wykonywania obowiązków możemy popaść w rutynę i osłabić czujność – bo nie jest karmione oko i ucho, bo nie ma bodźców zewnętrznych. Pomyślmy tylko o wielogodzinnej jeździe autostradą.

Św. Ignacy Loyola w jednej z maksym powtarza, że „ten robi najwięcej, kto robi dobrze jedną rzecz”. Ta jedna rzecz nie musi stać się monotonią. Nie sposób nie wspomnieć słów Pana Jezusa skierowanych do Marty, dotyczących najlepszej cząstki, a nie ogarniania wszystkich okoliczności, które wybrała jej siostra Maria.

Taka powtarzalność w litanii, wiążąca się z brakiem bodźców, zmniejsza aktywność człowieka, spowalnia czynności układu krążeniowego i oddechowego. Usypia? Jeśli się temu poddamy, to tak. Jest jednak pewne ale…

W nieustannym dialogu

Trzeba zwrócić uwagę na bezsprzeczny fakt, że litania jest dialogiem. Na konkretne wezwanie odpowiada się konkretnym wołaniem. Nie na zasadzie hasło – odzew, choć też w tych kategoriach moglibyśmy rozważać. Dialog przecież zasadza się na wypowiedzeniu słowa i daniu odpowiedzi na nie. Ktoś powie, że powtarza się monotonnie ten sam zwrot. Istotnie. A czy pamiętamy, że istotą modlitwy serca praktykowanej w Kościele wschodnim jest właśnie powtarzanie jednego zwrotu w nieskończoność? „Jezu, Synu Boga żywego, zmiłuj się nade mną”. W Kościele zachodnim funkcję modlitwy serca pełni różaniec i cały świat litanijnych wołań.

Każda litania ma swój rytm – dynamikę – tonację. Rzekłbym: dla każdego coś dobrego. Wszak każdy z nas ma własną, osobistą drogę do spotkania z Bogiem, a tego rodzaju modlitwy są do wyboru.

Jeszcze jedna uwaga. Dziś wielu mówi, że to sztuczne, że to nie jest spontaniczne. Przede wszystkim jednak trzeba sobie wyraźnie powiedzieć, że to, co spontaniczne, ma być najlepiej przygotowane. Spotkałem wielu ludzi, którzy mówili, że modlą się tylko i wyłącznie spontanicznie, a dziś wcale się już nie modlą. Jak mówi Pismo Święte: to należy czynić i tamtego nie zaniedbywać. Jeśli uważam, że litanie trzeba odstawić do lamusa, że są niewspółczesne, zwracam uwagę na to, że Pan Jezus uczy, iż trzeba i stare, i nowe trzymać w skarbcu serca i we właściwym czasie odpowiednio używać jednych i drugich.

Zawartość – treść

Co zatem zawarte jest w litaniach? Najprostsza i najgłębsza teologia – nauka o Bogu. Bo ucząc się o Matce Bożej i świętych, czy nie uczymy się o Bogu? Oni tylko i wyłącznie kierują nasze serca (myśli, słowa, odczucia, przeżycia, doświadczenia, obrazy) ku Bogu. Litania w całości jest formą objawienia danej tajemnicy (Serce Boże, Krew Przenajdroższa) czy danego świętego. Oto jedna ze wspanialszych form poznania, bo jest nam dane sycić się, i to za każdym razem inaczej – daj, Panie Boże, głębiej, pełniej, żywiej. Wejście w tę modlitwę to forma kontemplacji, czyli wyjścia z siebie – z tego współczesnego zawirowania, pogoni za milionem bodźców na sekundę; to forma ogołocenia się, by wejść w relację z Panem i Bogiem. By wejść w nią z otwartym sercem i dłońmi, by czerpać.

Skaliste i między cierniami

By pokazać tajemnicę danej litanii, warto skorzystać z biblijnej przypowieści o siewcy (Mt 13). Szczególnie zwróćmy

uwagę na dwa ziarna: „Posiane na miejsce skaliste oznacza tego, kto słucha słowa i natychmiast z radością je przyjmuje; ale nie ma w sobie korzenia, lecz jest niestały. Gdy przyjdzie ucisk lub prześladowanie z powodu słowa, zaraz się załamuje. Posiane między ciernie oznacza tego, kto słucha słowa, lecz troski doczesne i ułuda bogactwa zagłuszają słowo, tak że zostaje bezowocne" (Mt 13, 20-22).

Ziarno posiane na miejscu skalistym to chwilowy zachwyt, a potem już nic. Taki słomiany zapał, z którego nic konkretnego nie wyjdzie. Taka niestałość w powtarzaniu i syceniu się tymi wezwaniami. Nie ma trawienia (jak o słowie Bożym mówili Ojcowie Kościoła), a więc nie ma i siły płynącej z pokarmu.

Ziarno, które padło między ciernie. W tym duchu dzielę się owocami modlitwy dla odsunięcia owych cierni wszelkiego rodzaju, by nie zagłuszały, nie odcinały od źródła. Nie pozwólmy, by z jednej strony doczesność i troski z nią związane wzięły nas we władanie, a z drugiej pogoń za ułudą bogactwa oślepiła serca.

Wsłuchujmy się więc – najlepiej przed Najświętszym Sakramentem – w wołanie Bożego Serca, objawiającego Boga w całej pełni. Niekiedy będzie to nabożne odmówienie całości. Innym razem może być wzięcie jednego czy dwóch wezwań, by je trawić i sycić się nimi, by gorejące ognisko miłości wzięło i moje serce w swoje posiadanie. Można też wziąć je do codziennego rachunku sumienia.

Wiele może nam powiedzieć

Wiele lat temu kard. Ratzinger postawił pytanie: „Czy nabożeństwo do Serca Jezusa może nam jeszcze coś powiedzieć?". W odpowiedzi mówi o tym, że ten kult (którego częścią jest tekst litanii) był i jest odkryciem. Napisał: „to, co odnaleziono na nowo, było tym, co dawne i najbardziej zasadnicze: człowieczeństwo Boga w Jezusie Chrystusie. Odnaleziono na nowo cielesność człowieka Jezusa. Wszystko to wyraża słowo «Serce», które miało i ma być nie tylko symbolem, lecz zakotwiczeniem ducha w realności ciała (…) odkryło prostotę Jezusa i związało Kościół na nowo z tą Jego prostotą. Objawiło Chrystusa cierpiącego i samotnego i zapoczątkowało dialog człowieka z samotnością Jezusową i nakłoniło do współcierpienia z Nim". To nabożeństwo, a więc i zgłębianie litanii, odkrywa „lekkie jarzmo" Jezusa właśnie w przyjęciu Jego męki. Mieć serce takie jak On – w tym mieści się cała tajemnica. To, co było zakryte sporom „mądrych i przewidujących", objawione zostało „maluczkim" (por. Mt 11, 25). Serce wskazuje drogę.

No właśnie, „maluczkim". To oni i tylko oni są adresatami tej modlitwy, wiernego i cierpliwego, monotonnego powtarzania, w którym płynie pieśń Bożego Serca, nuty i drgnienia Jego nieskończonej miłości.

Litania jest dialogiem. Na konkretne wezwanie odpowiada się konkretnym wołaniem.

A ta litania ma prosty refren – naszą odpowiedź: „Zmiłuj się nad nami", czyli: „Kyrie, eleison". Tyle razy wypowiadane wyznanie wiary! Jakże głębokie i przemawiające, choć powtarzane mimowolnie. Trochę jak oddech. Sedno modlitwy serca płynie z tegoż serca: dziecięcego, zranionego grzechem, osłabionego. I przywołuje pomocy.

Skoro to modlitwa serca, możemy ją powtarzać, gdziekolwiek jesteśmy, w jakiejkolwiek sytuacji się znajdujemy. Czy po polsku, czy po grecku, czy w innym języku – treść ta sama. Adresat i nadawca są ci sami. A skoro to modlitwa serca, to jest jak tętno, puls, bicie tegoż serca, gdy wystraszone, gdy rozradowane, gdy smutne – za każdym razem bije inaczej. Jakże boska i jakże człowiecza ta pieśń serca. Jak Serce Jezusa.

Grażyna Rybak

Jak lekarstwo

Częstotliwość zachorowań na cukrzycę wzrosła tak bardzo, że cukrzyca uznawana jest obecnie za chorobę cywilizacyjną. Podobnie jest z otyłością, te dwie plagi występują łącznie. Na rozwój cukrzycy mają wpływ głównie predyspozycje genetyczne, co oznacza, że chorobę można odziedziczyć. Wiadomo też, że mechanizm rozwoju cukrzycy związany jest z insulinoopornością, czyli zmniejszoną wrażliwością tkanek na insulinę – naturalny hormon trzustkowy obniżający poziom cukru we krwi. Insulinooporność zaś można nabyć przez nadmierną masę ciała – otyłość. Ten problem jest bardzo powszechny u młodzieży, która lubi słodycze i lubi jeść w nocy. A potem często w celu odchudzania się liczy kalorie posiłków i nie tyle zmniejsza ilość kalorii w każdej z pięciu należnych porcji jedzenia, ile ogranicza liczbę spożywanych posiłków do jednego–trzech na dobę. Nic to nie da i nie jest prawidłowe, bo zmusza organizm do „gromadzenia zapasów" w długich przerwach między posiłkami.

Kolejnym błędem jest unikanie posiłku porannego (zwłaszcza dziewczęta). Brak śniadania w okresie, gdy organizm najlepiej trawi pokarm, zmusza go do zwolnienia metabolizmu oraz przesuwa czas spożycia ostatniego posiłku na godziny nocne. Dr Marriam Ali z amerykańskiego Uniwersytetu Północno-Zachodniego w Chicago, autorka badań nad otyłością i cukrzycą, ogłosiła, że śniadanie zjedzone przed 8.30 rano może przyczyniać się do redukcji ryzyka rozwoju cukrzycy typu II! Jej wniosek z badań, ogłoszony na konferencji naukowej ENDO 2021 organizowanej przez Endocrine Society, był jasny: „Zaobserwowaliśmy, że osoby, które zaczynały spożywać posiłki wcześniej w ciągu dnia, miały niższy poziom cukru we krwi oraz mniejszą insulinooporność bez względu na to, czy spożywały posiłki przez dziesięć godzin w ciągu dnia, czy też rozkładały posiłki na trzynaście godzin".

Zbadano ponad 10,5 tys. osób: jedzące śniadania i rezygnujące z nich oraz jedzące przez 10 lub 13 godzin w ciągu dnia. Osoby jedzące śniadanie przed 8.30 miały niższy poziom insulinooporności, niezależnie od tego, czy kolację jadły po 10 czy 13 godzinach od wstania. Oznacza to, że wczesne zjedzenie pierwszego posiłku ma większy wpływ na metabolizm cukrów niż czas jedzenia ostatniego posiłku. To zapobiega otyłości. Oczywiście nie oznacza to, że zjedzenie śniadania załatwi problem i potem można już jeść do późnej nocy. Śniadanie zmniejsza przecukrzenie organizmu oraz utrzymuje wrażliwość tkanek na insulinę, która reguluje poziom cukru. Z badań wynika, że jest bardzo ważne dla metabolizmu cukrów! Istotne znaczenie ma jednak także to, co spożywamy. Nawet bez szczegółowego wyliczania kalorii dla dzieci zaleca się zwiększenie ilości owoców, warzyw oraz ograniczenie zawartość tłuszczów trans i soli. Najzdrowszą i najniżej kaloryczną grupą produktów są warzywa. Powinno się zjadać różne warzywa do każdego posiłku, a nie bazować wyłącznie na ziemniakach. Warto ograniczyć produkty zbożowe, mięso wystarczy jeść dwa–trzy razy w tygodniu. Podobnie ryby, zawierające kwasy omega nienasycone. Sól nigdy nie jest korzystna.

Autorka jest lekarzem pediatrą

Norwid artysta – raz jeszcze

dr hab. Tomasz Korpysz

Na początek chciałbym przypomnieć przywoływaną już przed tygodniem autobiograficzną notkę poety z 1868 r.: *Cyprian Norwid robi dziś swoje utwory akwafortą – jutro je może robić pęzlem, a pojutrze dłutem, jak medalion ś.p. Krasińskiego. Jest rzeźbiarzem, malarzem, sztycharzem swoich dzieł… to się nazywało przez sześćset lat i nazywa się: być sztukmistrzem*.

Powyższa autocharakterystyka prezentuje, jak rozległe były plastyczne zainteresowania poety. Malował on obrazy olejne (do dziś zachowało się ich niespełna dziesięć), zajmował się litografią i rytownictwem (to właśnie grafiki przez wielu specjalistów uznawane są za najlepsze jego prace), a także – choć w ograniczonym zakresie – rzeźbą, stworzył kilka medali pamiątkowych oraz projekty pomników i nagrobków. Jednakże większość jego dzieł plastycznych to rysunki (często szkice i studia) oraz akwarele. Już w pracach młodzieńczych widoczne jest to, co będzie charakterystyczne dla całej twórczości Norwida: zmysł obserwacji i z jednej strony zamiłowanie do detalu i do szkiców, z drugiej zaś – częste przedstawianie scenek rodzajowych, nierzadko żartobliwych.

Istotniejsza jest jednak inna kwestia, tematyczna. Otóż badacze zarówno twórczości literackiej, jak i dokonań artystycznych Norwida zgodnie podkreślają, że całe jego dzieło skupione jest na człowieku, na – jak sam pisał – „rzeczy ludzkiej". W zbiorze jego prac próżno szukać pejzaży, niewiele jest też studiów architektonicznych (choć znaleźć można szkice dotyczące zwłaszcza sztuki starożytnej), dominuje za to tematyka rodzajowa – portrety, studia postaci, scenki, obrazki obyczajowe itp. Jak przy tym zwraca uwagę dr Edyta Chlebowska, najwybitniejsza badaczka spuścizny plastycznej Norwida, wśród tych prac częste są ujęcia, można by rzec: biegunowe. Z jednej strony idealizujące (dotyczy to zwłaszcza ważnych dla niego postaci historycznych, ale też choćby sylwetek starców-mędrców), z drugiej zaś satyryczne, karykaturalne (w tym przypadku ulubionymi bohaterami – czy „antybohaterami" – byli ograniczeni umysłowo, zaściankowi przedstawiciele polskiej szlachty). Norwid plastyk, podobnie jak Norwid artysta słowa, bardzo często sięgał też do tematyki biblijnej i religijnej – wiele spośród jego rysunków, grafik i oryginalnych, oszczędnie wykorzystujących barwy akwarel to prace przedstawiające postaci biblijne oraz sceny z życia Chrystusa i pierwszych chrześcijan.

Jak wiadomo, Norwid przez większość życia doświadczał problemów finansowych, co przekłada się także na zbiór jego prac plastycznych, z którym możemy dziś obcować. Wiele jego dzieł – wysyłanych na wystawy, do różnorodnych publikacji, sprzedawanych lub ofiarowywanych w zamian za pożyczki – zaginęło. Z ok. 2000 prac, o których wiadomo, że powstały, do dziś zachowało się ok. 1200. Najwięcej znajduje się obecnie w posiadaniu Muzeum Narodowego w Warszawie, Muzeum Narodowego w Krakowie oraz Biblioteki Narodowej.

Niestety, mimo Roku Norwida żadna z tych i innych placówek nie zorganizowała stosownej wystawy. Tym bardziej zachęcam do odwiedzenia pałacu w Chrzęsnem koło Tłuszcza, gdzie część swoich zbiorów (w tym także prace plastyczne) prezentuje Fundacja „Museion Norwid". A tym, którzy nie mogą wybrać się na Mazowsze, polecam zapoznanie się z katalogiem prac plastycznych Norwida przygotowywanym przez Edytę Chlebowską (dotychczas ukazały się cztery tomy), który będzie obejmował wszystkie zachowane dzieła, ale też reprodukcje tych zaginionych, które były już niegdyś publikowane. Pamiętajmy również o internecie: wiele prac Norwida znaleźć można w sieci, najwięcej w serwisie polona.pl, będącym biblioteką cyfrową, w której udostępniane są książki, czasopisma, druki ulotne, mapy, ale też właśnie dzieła plastyczne i rękopisy pochodzące ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz instytucji z nią współpracujących.

Obowiązki kierowców i pieszych

Edyta Pisarczyk-Kulon

Co do zasady na terenie zabudowanym dopuszczalna prędkość pojazdu lub zespołu pojazdów wynosi 50 km/h. Pieszy znajdujący się na przejściu dla pieszych ma pierwszeństwo przed pojazdem. Pieszy wchodzący na przejście dla pieszych ma pierwszeństwo przed pojazdem, z wyłączeniem tramwaju.

Nowe przepisy, które weszły w życie 1 czerwca br., przyznają pierwszeństwo pieszym, którzy przechodzą przez drogę. Nie mogą oni jednak zapominać o ostrożności związanej z ruchem pojazdów po jezdni.

Zgodnie z nowelizacją prędkość 50 km/h dotyczy pojazdów poruszających się po terenie zabudowanym przez całą dobę. Dotychczas była uzależniona od tego, w jakich godzinach poruszał się pojazd. Pomiędzy 23.00 a 5.00 prędkość ta wynosiła 60 km/h. Dopuszczalna prędkość pojazdu lub zespołu pojazdów w strefie zamieszkania jak dotychczas wynosi 20 km/h.

Pieszy wchodzący na jezdnię lub torowisko albo przechodzący przez jezdnię lub torowisko ma obowiązek zachować szczególną ostrożność i korzystać z przejścia dla pieszych. Od 1 czerwca przechodzenie przez jezdnię poza przejściem dla pieszych jest dozwolone, gdy odległość od przejścia przekracza 100 m. Jeżeli jednak skrzyżowanie znajduje się w odległości mniejszej niż 100 m od przejścia, przechodzenie jest dozwolone również na tym skrzyżowaniu. Przechodzenie przez jezdnię poza przejściem dla pieszych jest dozwolone tylko pod warunkiem, że nie spowoduje zagrożenia bezpieczeństwa ruchu lub utrudnienia ruchu pojazdów. Pieszy ma obowiązek ustąpić pierwszeństwa pojazdom i do przeciwległej krawędzi jezdni iść drogą najkrótszą, prostopadle do osi jezdni.

Pieszy nie może korzystać z telefonu lub innego urządzenia elektronicznego podczas wchodzenia lub przechodzenia przez jezdnię lub torowisko, w tym przez przejście dla pieszych – w sposób, który prowadzi do ograniczenia możliwości obserwacji sytuacji.

Kierujący pojazdem, zbliżając się do przejścia dla pieszych, ma obowiązek zachować szczególną ostrożność, zmniejszyć prędkość tak, aby nie narazić na niebezpieczeństwo pieszego znajdującego się na tym przejściu albo na nie wchodzącego, i ustąpić pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na tym przejściu albo wchodzącemu na to przejście.

Kierujący tramwajem, zbliżając się do przejścia dla pieszych, ma obowiązek zachować szczególną ostrożność, zmniejszyć prędkość tak, aby nie narazić na niebezpieczeństwo pieszego znajdującego się na tym przejściu, i ustąpić pierwszeństwa pieszemu znajdującemu się na tym przejściu.

Nowe przepisy regulują również zasady ruchu na drogach szybkiego ruchu. Kierowca podczas przejazdu autostradą i drogą ekspresową ma obowiązek zachować minimalny odstęp między pojazdem, którym kieruje, a pojazdem jadącym przed nim na tym samym pasie ruchu. Odstęp ten wyrażony w metrach określa się jako nie mniejszy niż połowa liczby określającej prędkość pojazdu, którym porusza się kierujący, wyrażonej w kilometrach na godzinę.

Autorka jest radcą prawnym

fot. PAP/Marcin Gadomski

O WARTOŚCIACH

Mariusz Jankowski

Na całym świecie trwają wyjątkowe tygodnie dla sportowców przygotowujących się do igrzysk olimpijskich. Bez wątpienia jest to najważniejszy czas ostatniego czterolecia, a w zasadzie (z powodu pandemicznych przesunięć) pięciolecia.

Przyglądając się tym przedbiegom, odliczając czas do prestiżowych zmagań, chciałem podzielić się z Państwem tym, co mam schowane gdzieś głęboko w sobie. A co związane jest z czterema olimpijskimi wartościami. I co sprawiło dawno temu, że jako młody chłopak zapragnąłem być blisko sportu.

Po pierwsze – dążenie do doskonałości. Jakże trudne i wymagające nieprawdopodobnych często wyrzeczeń. Wie to każdy, kto kiedykolwiek spróbował podnieść własne umiejętności sportowe. Jakiekolwiek. Ja doskonale pamiętam skok przez stół gimnastyczny (nazywany też skokiem przez konia). Miałem z nim niesamowite problemy. Trochę brakowało umiejętności, ale przede wszystkim brakowało odwagi. Do końca edukacji szkolnej unikałem tych ćwiczeń jak ognia. Nigdy nie spróbowałem wejść choćby na ścieżkę do doskonałości, o drodze nie wspominając. Dlatego tak szanuję wszystkich potrafiących przełamać własne słabości i niedoskonałości.

Po drugie – szacunek. Łatwo o nim zapomnieć w ferworze walki. Do dziś palą mnie ze wstydu policzki, gdy przypomnę sobie mecz A-klasy, w którym jako nastolatek dałem się sprowokować rywalowi i za brzydki faul zostałem ukarany pierwszą w życiu czerwoną kartką. Wstyd, po prostu wstyd, na szczęście przy tej okazji nie zrobiłem nikomu krzywdy. Dlatego mam wielki szacunek dla każdego sportowca pamiętającego o poszanowaniu rywala. Bez względu na okoliczności.

Po trzecie – przyjaźń. Sportowe areny to świetne miejsca do ich zawierania. Często jest tak, że pomagając koledze na boisku, otrzymujesz od niego zwrot w życiu codziennym. I taki przyjaciel zawsze pójdzie za tobą w ogień. A przecież nie brakuje historii, gdy przyjaciele musieli ze sobą walczyć, bo tak potoczyło się ich sportowe życie. Sport potrafi także budować przyjaźnie na trybunach, wśród kibiców. I to jest wartość, której po prostu nie da się wycenić.

Po czwarte – czysta gra, czyli fair play. Być może wartość dziś najistotniejsza. W czasach, gdy liczą się tylko najlepsi, gdy pamięta się tylko o zwycięzcach, zachować się godnie potrafią jedynie ci najwybitniejsi. Każdej takiej osobie należy się szacunek. Za postawę, za mądrość, ale też za odwagę. Żeby grać czysto, trzeba być odważnym. I wierzę, że na igrzyskach w Tokio o takich odważnych ludziach znów usłyszymy.

Autor jest dziennikarzem TVP

Niezapomniany pojedynek

Po trofeum Ligi Europy sięgnęli piłkarze Villareal, pokonując na Gdańskiej Arenie Manchester United. Choć faworytem meczu byli Brytyjczycy, nawet w dogrywce nie zdołali przełamać remisu 1:1. O wyniku zdecydował błąd bramkarza Manchesteru w serii rzutów karnych, których łącznie padło 21.

Mocny apel

fot. PAP/EPA/Kimimasa Mayama

O odwołanie Igrzysk Olimpijskich w Tokio zaapelował do premiera Japonii jeden ze sponsorów wydarzenia, japoński dziennik „Asahi Shimbun". Jak argumentują dziennikarze, priorytetem powinno być zdrowie publiczne, któremu igrzyska mogą zagrażać. W związku z olimpiadą w Tokio może pojawić się nawet 80 tys. osób – sportowców, dziennikarzy, wolontariuszy i personelu organizacyjnego.

Role się odwróciły?

fot. PAP/EPA/Tannen Maury

Zwycięstwo koszykarzy Milwaukee Bucks z Miami Heat (132:98) we własnej hali przyniosło gospodarzom prowadzenie 2:0 w 1. rundzie play off ligi NBA. Tym razem Bucks świetnie radzili sobie z rzutami z dystansu. W poprzednim sezonie to drużyna z Miami była górą – wyeliminowawszy Bucks w 2. rundzie, dotarli aż do finału.

Już trenują

fot. PAP/Grzegorz Momot

Wspólne treningi w Szczyrku mają za sobą polscy skoczkowie, którzy wzięli udział w zgrupowaniu kadry narodowej. Na kompleksie skoczni „Skalite" pojawili się m.in. Dawid Kubacki i Piotr Żyła. Kilka dni wcześniej w COS Cetniewo pierwsze wyjazdowe zgrupowanie odbyli reprezentanci kadry młodzieżowej.

Pierwszy kryzys

Linię mety siedemnastego odcinka Giro d'Italia z Canazei do Sega di Ala pierwszy przekroczył Irlandczyk Dan Martin (Israel Start-Up Nation). Na ostatnich kilometrach finałowej wspinaczki z poważnym kryzysem zmagał się Egan Bernal (Ineos Grenadiers), który mimo wszystko utrzymał pozycję lidera wyścigu.

fot. PAP/EPA/Luca Zennaro

Pestycydy

Barbara Wiśniowska

Łatwo powiedzieć, że pestycydy są szkodliwe. Od kiedy mam własny ogródek, zdałam sobie sprawę z tego, że bez nich niektóre wrażliwe rośliny by zginęły. Na moim agreście co roku wiosną siedzą zielone gąsieniczki, a nektarynkę atakuje kędzierzawość liści. Kilka gąsienic mogę jeszcze wyłapać i poczęstować nimi moją doniczkową rosiczkę, ale co mają powiedzieć właściciele ogromnych plantacji? Z nektarynkowego drzewka dawniej zrywałam chore liście, w tym roku zdrowy listek widzę tylko jeden na całym drzewie.

Jestem pewna, że prawie wszyscy rolnicy używają środków ochrony roślin. Bez tego, według oszacowań, plony byłyby mniejsze o 20-90 proc. Oczywistością jest, że każdy chce zarobić, ale jeszcze bardziej nie chce stracić dobytku i wydać swoich roślinek na śmierć. Zatem pestycydy w żywności są. Na tym kończę obwieszczać złe informacje, a zaczynam podawać dobre.

Według najnowszych raportów od lat 80. bardzo zmniejszyło się zużycie pestycydów, ponieważ stały się one skuteczniejsze. Te nowe są także w coraz większym stopniu biodegradowalne. Okres karencji podany na opakowaniu to czas, w którym środek się rozłoży; należy go przestrzegać. Coraz mniej używa się toksycznych pestycydów, których toksyczność porównywalna jest z e-papierosem (nigdy więcej nie chcę słyszeć palacza, który narzeka, że chemia w żywności nas truje), a coraz częściej używa się nietoksycznych, np. roztworów oleju do pryskania gąsienic, wywarów z czosnku lub pokrzywy. Ciekawe jest, że na niektóre szkodniki i choroby nie działają opryski ekologiczne.

Produkty spożywcze są wyrywkowo kontrolowane przez instytucje nadzoru. Według polskich raportów połowa produktów nie jest skażona pestycydami, a połowa zawiera ich niewielkie ilości, zgodne z dopuszczalną normą. Pozostaje tylko mieć nadzieję, że raporty nie są sfałszowane. Kolejna dobra wiadomość jest taka, że w większości przypadków wystarczy dokładnie umyć owoce i warzywa, by pozbyć się pestycydów. Dla większej pewności możemy uciec się do bardziej skutecznych sposobów mycia: w litrze wody rozpuścić łyżkę sody i w takim roztworze przez 30 minut moczyć produkty, zwłaszcza nowalijki, jabłka, brzoskwinie i nektarynki, które mogą kumulować więcej szkodliwych substancji.

fot. Barbara Wiśniowska

KOKTAJL Z SAŁATY

Składniki: 50 g sałaty ■ kiwi ■ gałązka selera naciowego ■ banan ■ 220 g mleka ryżowego

Sposób przygotowania: Wszystkie składniki miksujemy.

KRZYŻÓWKA Z HASŁEM Siostry Honoraty

POZIOMO

1 A – taniec brazylijski
1 G – barwny pieprzojad
2 E – rachunek bankowy
3 A – coś do pisania
3 G – ciastko z kremem
6 A – wstępna wersja
6 H – czynny sprzeciw
8 C – roślina lecznicza
9 A – gazon w ogrodzie
9 G – pochylenie ciała
10 E – kwitną w maju
11 A – rośnie na łące
11 G – znak zodiaku

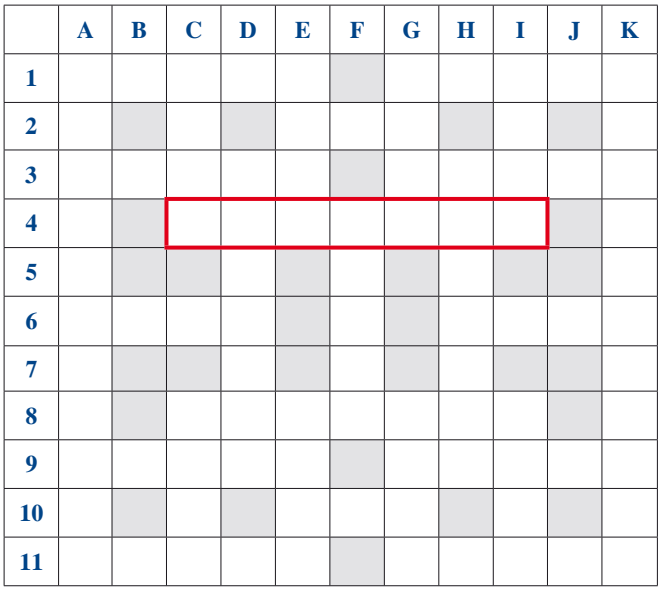

PIONOWO

A 1 – wielki sklep
C 1 – słodycz z ula
C 8 – roślina uprawna
D 3 – trzeźwy osąd
E 1 – wonny alkohol
E 8 – zespół szwedzki
F 4 – postać z nieba
G 1 – ogon sukni
G 8 – otwór w silosie
H 3 – członek kapituły
I 1 – strój szkocki
I 8 – tamuje krew
K 1 – siostra klauzurowa

Hasło do odczytania w zaznaczonym wierszu

Rozwiązania prosimy nadsyłać do 11 czerwca na adres redakcji „Idziemy". Wylosowanych autorów poprawnych odpowiedzi nagrodzimy książkami.

TVP 1

04.40 Klan (3822) – telenowela TVP; **05.10** Klan (3823) – telenowela TVP; **05.30** Klan (3824) – telenowela TVP; **06.00** Słownik polsko@polski; **06.25** wojsko-polskie.pl; **06.55** Słowo na niedzielę – Wolno czy nie wolno?; **07.00** Transmisja Mszy Świętej z sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach; **08.00** Tydzień; **08.30** Zakochaj się w Polsce; **09.05** Weterynarze z sercem; **09.35** Przyrodnik na tropie; **10.05** Krzyż i karabin – film dokumentalny, reż.: Michał Muzyczuk; **10.35** Usłysz – XXV Spotkania Młodych Lednica 2000; **11.00** Transmisja Mszy Świętej z Jasnej Góry; **11.55** Między ziemią a niebem; **12.00** Anioł Pański; **12.15** Między ziemią a niebem; **12.50** Pasterz – Pożegnanie; **13.20** BBC w Jedynce; **14.15** Z pamięci; **14.25** Okrasa łamie przepisy; **15.05** Komisarz Alex (147): Duch kapitana; **16.50** Łączy nas Euro; **17.00** Teleexpress; **17.20** Pogoda; **17.30** Ojciec Mateusz (328) **18.30** Jaka to melodia?; **19.25** Sport

19.30 Wiadomości
20.05 Pogoda
20.15 To był rok!
21.25 The Rising Hawk – film fabularny, USA 2019, reż.: John Wynn, wyk.: Robert Patrick, Tommy Flanagan, Poppy Drayton
23.20 Zakochana Jedynka – Miłość w Seattle – film obyczajowy, Wielka Brytania/Kanada/USA 2009, reż.: Brandon Camp, wyk.: Aaron Eckhart, Jennifer Aniston
01.15 Złodziej tożsamości. Historia prawdziwa – USA 2015, reż.: Rupert Goold, wyk.: Jonah Hill, James Franco, Felicity Jones
03.05 Cała prawda o kłamstwie – film dokumentalny, Niemcy 2019, reż.: Birgit Tanner
04.05 Jaka to melodia?
04.50 Z pamięci – felieton
04.55 Zakończenie dnia

TVP 2

05.20 Dla niesłyszących – Barwy szczęścia (2459) – serial obyczajowy TVP; **05.55** Dla niesłyszących – Barwy szczęścia (2460) – serial obyczajowy TVP; **06.25** Dla niesłyszących – Barwy szczęścia (2461) – serial obyczajowy TVP; **07.00** Dla niesłyszących – M jak miłość (1594) – serial TVP; **07.55** Pytanie na śniadanie – w tym: Pogoda Flesz; **11.35** Dookoła Bałtyku (5) – magazyn kulinarny; **12.05** Gwiazdy w południe – Siedmiu wspaniałych nadjeżdża – western, USA 1972, reż.: George McCowan, wyk.: Lee Van Cleef, Stefanie Powers, Michael Callan, Mariette Hartley, Luke Askew; **14.00** Familiada – teleturniej; **14.35** Koło fortuny – teleturniej; **15.15** Szansa na sukces. Opole 2021; **16.15** Na sygnale (320): Toksyczne relacje tygrysów – serial fabularyzowany TVP; **16.45** Lajk!; **17.00** Zainwestuj w marzenia; **17.15** Moje życie XXL; **18.00** Panorama; **18.20** Pogoda; **18.30** Moje życie XXL; **19.25** Rodzinka.pl (183): Życiowy błąd

20.00 Postaw na milion
21.00 Medicus – dramat historyczny, Niemcy 2013, reż.: Phillip Stoelzl, wyk.: Tom Payne, Stellan Skarsgard, Oliver Martinez
23.40 Kino bez granic – Toksyczna miłość – dramat, Wielka Brytania 2010, reż.: Karl Golden, wyk.: Hary Treadaway, Oona Chaplin, Christopher Fulford
01.30 Obietnica – dramat, Polska/Dania 2014, reż.: Anna Kazejak, wyk.: Eliza Rycembel, Mateusz Więcławek, Magdalena Popławska, Dawid Ogrodnik, Andrzej Chyra, Jowita Budnik
03.15 Historia kina w Popielawach – film obyczajowy, reż.: Jan Jakub Kolski
04.55 Zakończenie dnia

TVP INFO

05.55 Powitanie: Poranek; **06.00** Serwis Info Poranek – wiadomości z kraju i świata – w tym: Info Poranek, Pogoda, relacje korespondentów; **06.15** Wstaje dzień; **06.31** Serwis Info Poranek; **06.40** Wstaje dzień; **07.01** Serwis Info Poranek; **07.23** Pogoda Info; **07.31** Serwis Info Poranek; **07.51** Pogoda Info; **07.59** Serwis Info Poranek; **08.22** Pogoda Info; **08.30** W Kontrze; **09.15** Serwis Info Poranek; **09.41** Pogoda Info; **09.50** Woronicza 17; **10.59** Serwis Info Dzień weekend; **11.22** Pogoda Info; **11.29** Serwis Info Dzień weekend; **11.50** Salon dziennikarski; **12.30** Serwis Info Dzień weekend; **13.29** Serwis Info Dzień weekend; **13.59** Serwis Info Dzień weekend; **14.29** Serwis Info Dzień weekend; **14.52** Pogoda Info; **15.00** Debata Senior; **15.54** Pogoda Info; **16.00** Okiem Wiary; **16.29** Serwis Info Dzień weekend; **17.00** Teleexpress; **17.15** Teleexpress Extra; **17.30** Teleexpress na deser; **17.45** Serwis Info Dzień weekend; **18.00** Panorama; **18.10** Serwis Info Wieczór weekend; **18.25** Studio Zachód; **18.50** Info V4+; **19.05** Głębia ostrości

19.30 Wiadomości
19.58 Gość Wiadomości
20.13 Minęła 20
21.00 W pełnym świetle
21.30 Serwis Info Wieczór weekend
21.42 Pogoda Info
21.50 Strefa starcia
23.00 Info Wieczór
23.55 Serwis Info Wieczór weekend
00.03 Wiadomości
00.31 Gość Wiadomości
00.58 Pogoda Info
01.07 Woronicza 17
02.10 Minęła 20
03.00 Serwis dla Polonii
03.21 Pogoda Info
03.25 Filmy Dokumentalne TVP Info
04.20 Filmy Dokumentalne TVP Info
05.13 Agrobiznes
05.54 Zakończenie dnia

TV TRWAM

06.05 Cena nadziei; **07.25** 100 cudownych miejsc na świecie; **07.35** Ocalić od zapomnienia; **07.45** Kolory Świętości; **07.55** Poczet Wielkich Polaków; **08.00** Słowo Życia; **08.05** Polski Punkt Widzenia; **08.25** Święty na każdy dzień; **08.30** Z Parlamentu Europejskiego; **09.10** Spotkanie z M. Buczek; **09.15** Katecheza bpa Antoniego Długosza; **09.30** Msza Święta z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze; **10.35** Niedziela; **10.40** Cuda Jezusa; **11.35** Jesteśmy katolikami; **12.00** Anioł Pański; **12.20** Wieś – to też Polska; **13.30** Papież Polak do Rodaków; **13.45** Opowieść o św. Polikarpie; **15.20** Nieoczekiwana podróż; **15.55** Kolory Świętości; **16.00** Informacje dnia; **16.10** Koncert życzeń; **17.00** Zostań Żołnierzem RP; **17.15** Prawda a Historia; **17.30** Nowa Ewangelizacja; **17.55** Poczet Wielkich Polaków; **18.00** Anioł Pański; **18.05** Informacje dnia; **18.15** Rozmowy niedokończone

19.25 Święty na każdy dzień
19.30 Opowieści biblijne historie animowane z Nowego Testamentu
20.00 Informacje dnia
20.20 Różaniec – audycja modlitewna
20.50 Kolory Świętości
21.00 Apel Jasnogórski z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej na Jasnej Górze – transmisja
21.20 Informacje dnia
21.40 Retrospekcja
21.45 Brat naszego Boga
23.00 Jak my to widzimy – z daleka widać lepiej...
23.30 Tam, gdzie Bóg płacze
00.00 Programy powtórkowe

Film akcji TAXI 5

POLSAT – 22.10

Oficer policji, szalony mistrz kierownicy Sylvain Marot (Franck Gastambide) wbrew swojej woli zostaje przeniesiony do Marsylii. Na miejscu jego głównym zadaniem staje się rozbicie włoskiego gangu, dokonującego spektakularnych napadów za pomocą potężnego i niedoścignionego Ferrari. Partnerem w misji Marota zostaje życiowy nieudacznik, najgorszy kierowca w Marsylii Eddy Maklouf (Malik Bentalha), prywatnie siostrzeniec słynnego Daniela, właściciela legendarnej białej taxi.

Źródło: filmweb.pl

TVN

05.05 Uwaga! – program interwencyjno-śledczy; **05.25** Ukryta prawda; **06.25** Kuchenne rewolucje – program kulinarno-rozrywkowy; **07.25** Nowa Maja w ogrodzie; **07.55** Akademia ogrodnika; **08.00** Dzień Dobry TVN; **11.30** Budując marzenia; **12.05** Co za tydzień; **12.50** Rozenek cudnie chudnie; **13.30** Magnezja – kulisy produkcji; **14.05** Lego Masters; **15.40** Tarzan: Legenda – film przygodowy, Kanada/Wielka Brytania/USA 2016, reż.: David Yates, wyk.: Alexander Skarsgard, Samuel L. Jackson; **18.00** Totalne remonty Szelągowskiej; **19.00** Fakty; **19.25** Sport; **19.35** Pogoda; **19.45** Uwaga!; **20.00** Zabójcza broń – film sensacyjny, USA 1987, reż.: Richard Donner, wyk.: Mel Gibson; **22.15** Wataha u drzwi – film sensacyjny, USA 2017, reż.: John R. Leonetti; **23.55** Wilkołak – horror, USA 2010, reż.: Joe Johnston, wyk.: Benicio Del Toro; **02.05** Kuchenne rewolucje – program kulinarno-rozrywkowy; **03.10** Uwaga!; **03.30** Noc Magii

POLSAT

06.00 Nowy dzień z Polsat News; **09.00** 101 dalmatyńczyków – film familijny, USA 1996, reż.: Stephen Herek, wyk.: Glenn Close, Jeff Daniels, Joely Richardson, Joan Plowright, Hugh Laurie; **11.30** Epoka lodowcowa – USA 2000, reż.: Chris Wedge, Carlos Saldanha; **13.10** Jak rozpętałem II wojnę światową, cz. 1 – Ucieczka – komedia, Polska 1970, reż.: Tadeusz Chmielewski, wyk.: Marian Kociniak, Stanisław Mikulski, Emil Karewicz; **14.55** Spider-Man: Daleko od domu – USA 2019, reż.: Jon Watts; **17.40** Nasz Nowy Dom; **18.50** Wydarzenia; **19.20** Sport; **19.25** Pogoda; **19.30** Państwo w Państwie – program publicystyczny; **20.00** Kabaret na żywo – Klinika Skeczów Męczących; **22.10** Taxi 5 – Francja 2017, reż.: Franck Gastambide, wyk.: Malik Bentalha, Salvatore Esposito; **00.35** W cywilu – film akcji, USA 2006, reż.: John Bonito; **02.15** Assassin's Creed; **04.40** Disco Gramy; **05.25** Telezakupy TV Okazje

TVP 1

05.15 Przysięga (424) – serial obyczajowy, Turcja 2020; **06.05** Elif (992) – serial, Turcja 2018; **06.55** Policzmy się dla Polski; **07.00** Transmisja Mszy Świętej z sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze; **07.30** Okiem Wiary; **08.00** Wiadomości; **08.10** Pogoda poranna; **08.15** Kwadrans polityczny; **08.35** Ranczo (125): Polityczny zombie – serial obyczajowy TVP; **09.35** Komisarz Alex (89): Mroczna tajemnica – serial kryminalny TVP; **10.35** Ojciec Mateusz (228): Pożegnanie – serial kryminalny TVP; **11.25** Kasta – Pierścionek; **12.00** Wiadomości; **12.10** Agrobiznes; **12.30** Agropogoda; **12.35** To się opłaca; **12.55** BBC w Jedynce; **14.00** Elif (993) – serial, Turcja 2018; **15.00** Wiadomości; **15.10** Pogoda; **15.15** ALARM!; **15.35** Gra słów. Krzyżówka; **16.00** Przysięga (425); **16.50** Łączy nas Euro; **17.00** Teleexpress; **17.15** Jaka to melodia?; **17.55** Klan (3825); **18.20** Kasta – Jak w filmie; **18.55** Jeden z dziesięciu; **19.25** Sport

19.30 Wiadomości
20.05 Pogoda
20.10 ALARM!
20.30 Leśniczówka (406)
21.00 Teatr Telewizji – Sprawa Emila B. – spektakl teatralny, reż.: Małgorzata Imielska, wyk.: Maciej Kozłowski, Sławomira Łozińska, Ewa Serwa, Agata Piotrowska-Mastalerz, Bartłomiej Firlet, Mateusz Grydlik, Sławomir Grzebień, Paweł Iwanicki
22.20 Świat bez fikcji – Węgry – ukryty płomień – film dokumentalny, Polska 2020, reż.: Mariusz Pilis
23.25 Nie ma mowy! – film obyczajowy, Kanada/USA 2015
01.15 Miłość w Seattle – film obyczajowy, Wielka Brytania/Kanada/USA 2009, reż.: Brandon Camp
03.15 Róża – dramat
04.55 Zakończenie dnia

TVP 2

05.20 Na dobre i na złe (678): Serce i rozum – serial TVP; **06.15** Cichy legion – „Nie dam się złamać" ks. Zygmunt Kaczyński; **06.30** Cichy legion – Duchowy przywódca Polaków. Ks. Stanisław Adamski; **06.50** Familiada; **07.30** Pytanie na śniadanie – pobudka; **07.55** Pytanie na śniadanie – w tym: Panorama-flesz i Pogoda-flesz; **10.40** Panorama; **10.50** Pytanie na śniadanie; **11.30** Dziewczyny ze Lwowa (1): Raz kozie śmierć – serial obyczajowy TVP, Polska 2015; **12.25** Koło fortuny – teleturniej; **13.10** Na dobre i na złe (813): Bądź przy mnie blisko – serial TVP; **14.05** Na sygnale (304): Dzień Matki – serial fabularyzowany TVP; **14.35** Na sygnale (305): To powinienem być ja – serial fabularyzowany TVP; **15.05** Górscy ratownicy (81): Stracona okazja, cz. 1; **15.50** Zainwestuj w marzenia; **16.00** Koło fortuny; **16.35** Familiada; **17.15** Promyk nadziei (53); **18.00** Panorama; **18.20** Va Banque; **18.45** Kozacka miłość (127)

19.35 Barwy szczęścia (2461)
20.10 Barwy szczęścia (2462)
20.40 Policzmy się dla Polski
20.55 Krawcowa z Madrytu (6) – serial, Hiszpania 2014
21.50 Krawcowa z Madrytu (7)
22.45 The Good Doctor (55) – serial obyczajowy, USA 2019
23.40 Lato 1993 – film fabularny, Hiszpania 2017, reż.: Carla Simón, wyk.: Paula Robles, Bruna Cus, Laia Artigas, David Verdaguer
01.30 Warto kochać (60)
02.25 Toksyczna miłość – dramat, Wielka Brytania 2010, reż.: Karl Golden, wyk.: Hary Treadaway, Oona Chaplin, Christopher Fulford
04.10 Rodzinka.pl (182): Przeprowadzka – serial komediowy TVP
04.35 Zakończenie programu

TVP INFO

05.35 Powitanie – Poranek; **05.39** Serwis Info Poranek – wiadomości z kraju i świata – w tym: Info Poranek, Pogoda, relacje korespondentów; **05.59** Powitanie – Wstaje dzień; **06.01** Serwis Info Poranek; **06.30** Serwis Info Poranek; **07.00** Serwis Info Poranek; **07.12** Jedziemy; **07.50** Agrobiznes; **07.55** Agropogoda; **08.00** Jedziemy dalej; **08.15** Serwis Info Poranek; **08.18** Minęła 8; **09.00** Serwis Info Poranek; **09.11** Minęła 9; **10.00** Serwis Info Poranek; **10.59** Serwis Info Dzień; **12.00** Info Raport; **13.29** Serwis Info Dzień; **13.51** Pogoda Info; **13.59** Serwis Info Dzień; **14.29** Serwis Info Dzień; **14.49** Pogoda Info; **14.59** Dla niesłyszących: Serwis Info Dzień; **15.29** Info Dzień, w tym wiadomości z kraju i świata; **15.54** Pogoda Info; **15.59** Info Dzień; **17.00** Teleexpress; **17.15** Teleexpress Extra; **17.30** Dla niesłyszących: O co chodzi; **18.00** Panorama; **18.19** Serwis Info Wieczór; **18.37** O tym się mówi

19.30 Wiadomości
19.58 Gość Wiadomości
20.13 Minęła 20
21.00 Nie da się ukryć
21.25 Serwis Info Wieczór
21.41 Pogoda Info
21.50 W tyle wizji
22.25 Serwis Info Wieczór
22.30 W tyle wizji Extra
23.00 Info Wieczór
23.29 W akcji
23.55 Serwis Info Wieczór
00.03 Wiadomości
00.31 Gość Wiadomości
00.56 Pogoda Info
01.00 Minęła 20
01.55 W tyle wizji
02.30 Serwis Info Wieczór
02.35 W tyle wizji Extra
03.00 Serwis dla Polonii
03.16 Pogoda Info
03.20 Nie da się ukryć
03.42 Filmy Dokumentalne TVP Info
04.10 Taśmy bezpieki
04.44 Taśmy bezpieki
05.15 Agrobiznes

TV TRWAM

06.00 Cuda Jezusa; **06.55** Objawienie w Paray; **07.50** Kolory Świętości; **07.55** Poczet Wielkich Polaków; **08.00** Informacje dnia; **08.15** Wieś to też Polska; **09.25** Słowo Życia; **09.30** Opowieści biblijne historie animowane z Nowego Testamentu; **10.00** Informacje dnia; **10.15** Rozmowy niedokończone; **11.20** 100 cudownych miejsc na świecie; **11.30** Przyroda w Obiektywie; **11.45** Kolory Świętości; **11.55** Święty na każdy dzień; **12.00** Anioł Pański; **12.03** Informacje dnia; **12.20** Mojżesz – 10 przykazań; **13.05** Duszpasterz; **13.30** Msza Święta z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze; **14.20** Poprzednik. Opowieść o Janie Chrzcicielu; **15.15** Wystarczy mi jeden krok; **15.50** Ma się rozumieć; **16.00** Informacje dnia; **16.10** Sanktuaria polskie; **16.30** Zew natury; **16.55** Świadkowie; **17.30** Spotkanie Rodziny Radia Maryja w par. Niepokalanego Poczęcia NMP w Wigrach

19.25 Poczet Wielkich Polaków
19.30 Opowieści Starego Testamentu
20.00 Informacje dnia
20.20 Różaniec – audycja modlitewna
20.50 Myśląc Ojczyzna
21.00 Apel Jasnogórski z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze
21.20 Informacje dnia
21.40 Polski Punkt Widzenia
22.00 Mojżesz – 10 przykazań
22.45 Wyjście
23.50 100 cudownych miejsc na świecie
00.00 Programy powtórkowe

TVN

05.05 Uwaga! – program interwencyjno-śledczy; **05.20** Nowa Maja w ogrodzie; **05.50** Akademia ogrodnika; **06.00** Ukryta prawda – program obyczajowy; **07.00** Kuchenne rewolucje – program kulinarno-rozrywkowy; **08.00** Dzień Dobry TVN; **11.35** Miłe wieści; **11.45** Ukryta prawda – program obyczajowy; **12.50** Ukryta prawda; **13.50** Ukryta prawda; **14.55** Szpital; **16.00** LAB; **17.00** Kuchenne rewolucje; **18.00** Ukryta prawda – program obyczajowy; **19.00** Fakty; **19.25** Uwaga! Koronawirus; **19.35** Sport; **19.45** Pogoda; **19.55** Uwaga! – program interwencyjno-śledczy; **20.10** Doradca smaku; **20.15** Na Wspólnej (3234) – serial obyczajowy; **20.55** Milionerzy – teleturniej; **21.30** Totalne remonty Szelągowskiej; **22.35** Moje wielkie greckie wesele 2 – komedia, USA/Kanada 2016, reż.: Kirk Jones; **00.25** Co za tydzień; **01.15** Strzelec (7/8) – serial, USA; **02.15** Uwaga! – program interwencyjno-śledczy; **02.35** Noc Magii; **04.00** Szpital

POLSAT

06.00 Nowy dzień z Polsat News; **08.40** Malanowski i Partnerzy – wyk.: Bronisław Cieślak, Marek Krupski, Anna Lucińska, Magdalena Rembacz; **09.10** Malanowski i Partnerzy; **09.40** Sekrety rodziny – program obyczajowy; **10.40** Dlaczego ja? – program obyczajowy; **11.40** Gliniarze – wyk.: Arkadiusz Krygier; **12.50** Wydarzenia; **13.25** Interwencja; **13.40** Trudne sprawy – program obyczajowy; **14.40** Dlaczego ja? – program obyczajowy; **15.50** Wydarzenia; **16.10** Pogoda; **16.15** Interwencja; **16.45** Gliniarze; **17.45** Sekrety rodziny; **18.50** Wydarzenia; **19.25** Gość Wydarzeń; **19.45** Sport; **19.55** Pogoda; **20.00** MEGA HIT: Assassin's Creed – USA/Francja/Wielka Brytania/Hong Kong/Tajwan/Malta 2016, reż.: Justin Kurzel; **22.45** XXX: Reaktywacja – USA/Chiny 2017, reż.: D.J. Caruso; **01.00** Piraci z Karaibów: Zemsta Salazara – USA, reż.: Joachim Ronning, Espen Sandberg; **03.35** Tajemnice losu; **04.40** Disco Gramy; **05.25** Telezakupy TV Okazje

Film przygodowy ASSASSIN'S CREED **POLSAT – 20.00**

Ekranizacja serii bijących rekordy popularności gier komputerowych. Dzięki rewolucyjnej technice, która zapewnia dostęp do zapisanych w genach wspomnień, Callum Lynch (Michael Fassbender) może przeżywać przygody swego przodka, Aguilara z Hiszpanii okresu wielkiej inkwizycji. Odkrywa przy tym, że jest potomkiem członka tajnego stowarzyszenia Asasynów. Zdobywa niezwykłą wiedzę i umiejętności, które pozwalają mu stawić czoło potężnej organizacji Templariuszy we współczesnym świecie.

Źródło: filmweb.pl

TVP 1

05.15 Przysięga (425) – serial obyczajowy, Turcja 2020; **06.05** Elif (993) – serial, Turcja 2018; **06.55** Policzmy się dla Polski; **07.00** Transmisja Mszy Świętej z sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze; **07.30** Kościół z bliska; **08.00** Wiadomości; **08.10** Pogoda poranna; **08.15** Kwadrans polityczny; **08.40** Ranczo (126): Edukacyjne dylematy – serial obyczajowy TVP; **09.35** Komisarz Alex (90): Zakochana w mordercy – serial kryminalny TVP; **10.35** Ojciec Mateusz (229): Pasja – serial kryminalny TVP; **11.25** Kasta – Jak w filmie; **12.00** Wiadomości; **12.10** Agrobiznes; **12.30** Agropogoda; **12.35** Magazyn Rolniczy; **12.50** Natura w Jedynce; **14.00** Elif (994); **15.00** Wiadomości; **15.10** Pogoda; **15.15** ALARM!; **15.35** Gra słów. Krzyżówka; **16.00** Przysięga (426); **16.50** Łączy nas Euro; **17.00** Teleexpress; **17.15** Jaka to melodia?; **17.50** Piłka nożna – mecz towarzyski, Poznań: Polska – Islandia, Szwajcaria 2021
19.55 Wiadomości
20.30 Leśniczówka (407) – wyk.: Jolanta Fraszyńska, Marek Bukowski, Przemysław Bluszcz, Janusz Chabior
20.55 Film dokumentalny
21.40 Magazyn Ekspresu Reporterów
22.45 Ocaleni – reality show
23.50 Magazyn śledczy Anity Gargas
00.30 Pijany Mistrz – film fabularny, Hongkong 1978, reż.: Woo-Ping Yuen, wyk.: Jackie Chan, Siu Tin Yuen
02.30 USS Squalus zatonął – thriller, USA 2001
04.05 Magazyn Ekspresu Reporterów
05.00 Zakończenie dnia

TVP 2

04.55 Cafe piosenka – Marco Bocchino – talk-show; **05.25** Na dobre i na złe (679): Dobry interes – serial TVP; **06.25** Wędrowanie z Bogiem; **06.50** Familiada – teleturniej; **07.30** Pytanie na śniadanie – pobudka; **07.55** Pytanie na śniadanie – w tym: Panorama-flesz i Pogoda-flesz; **10.40** Panorama; **10.50** Pytanie na śniadanie; **11.30** Dziewczyny ze Lwowa (2): Wypadki chodzą po ludziach – serial obyczajowy TVP; **12.30** Koło fortuny – teleturniej; **13.15** Kozacka miłość (127) – serial kostiumowy, Rosja 2013; **14.05** Va Banque – teleturniej; **14.35** Na sygnale (306): Lepszy świat – serial fabularyzowany TVP; **15.10** Górscy ratownicy (82): Stracona okazja, cz. 2 – serial obyczajowy, Niemcy 2016; **16.00** Koło fortuny – teleturniej; **16.35** Familiada – teleturniej; **17.15** Promyk nadziei (54) – serial, Turcja 2019; **18.00** Panorama; **18.20** Va Banque; **18.45** Kozacka miłość (128) – serial kostiumowy, Rosja 2013
19.35 Barwy szczęścia (2462)
20.10 Barwy szczęścia (2463)
20.40 Policzmy się dla Polski
20.55 Krawcowa z Madrytu (8)
21.50 Krawcowa z Madrytu (9)
22.40 Zainwestuj w marzenia
22.45 The Good Doctor (56)
23.45 Ludzkie historie – Robolove – film dokumentalny, Austria 2019, reż.: Maria Arlamovsky
00.50 Gwiazdy – film fabularny, Polska 2017, reż.: Jan Kidawa-Błoński, wyk.: Mateusz Kościukiewicz
02.45 Lato 1993 – film fabularny, Hiszpania 2017, reż.: Carla Simón
04.30 Harry Potter: Historia magii – film dokumentalny, Wielka Brytania 2017, reż.: Jude Ho, Alex Harding
05.25 Zakończenie programu

TVP INFO

05.35 Powitanie – Poranek; **05.39** Serwis Info Poranek – wiadomości z kraju i świata – w tym: Info Poranek, Pogoda, relacje korespondentów; **05.59** Powitanie – Wstaje dzień; **06.01** Serwis Info Poranek; **06.30** Serwis Info Poranek; **07.00** Serwis Info Poranek; **07.12** Jedziemy; **07.50** Agrobiznes; **07.55** Agropogoda; **08.00** Jedziemy dalej; **08.15** Serwis Info Poranek; **08.18** Minęła 8; **09.00** Serwis Info Poranek; **09.11** Minęła 9; **10.00** Serwis Info Poranek; **10.59** Serwis Info Dzień; **12.00** Info Raport; **13.29** Serwis Info Dzień; **13.50** Pogoda Info; **13.59** Serwis Info Dzień; **14.29** Serwis Info Dzień; **14.49** Pogoda Info; **14.59** Dla niesłyszących: Serwis Info Dzień; **15.29** Info Dzień, w tym wiadomości z kraju i świata; **15.54** Pogoda Info; **17.00** Teleexpress; **17.15** Teleexpress Extra; **17.30** Dla niesłyszących: O co chodzi; **18.00** Panorama; **18.19** Serwis Info Wieczór; **18.37** O tym się mówi
19.30 Serwis Info Wieczór
19.55 Wiadomości
20.23 Gość Wiadomości
20.38 Minęła 20
21.25 Nie da się ukryć
21.50 W tyle wizji
22.25 Serwis Info Wieczór
22.30 W tyle wizji Extra
23.00 Info Wieczór
23.29 W akcji
23.55 Serwis Info Wieczór
00.03 Wiadomości
00.31 Gość Wiadomości
00.56 Pogoda Info
01.00 Minęła 20
01.55 W tyle wizji
02.30 Serwis Info Wieczór
02.35 W tyle wizji Extra
03.00 Serwis dla Polonii
03.16 Pogoda Info
03.20 Nie da się ukryć
03.43 Pogoda Info
03.46 Taśmy bezpieki
04.17 Taśmy bezpieki
04.50 wojsko-polskie.pl
05.18 Agrobiznes

TV TRWAM

05.50 Eksodus; **07.50** Kolory Świętości; **07.55** Poczet Wielkich Polaków; **08.00** Informacje dnia; **08.15** Polski Punkt Widzenia; **08.35** Słowo Życia; **08.40** Świadkowie; **09.10** Papież Polak do Rodaków; **09.25** Święty na każdy dzień; **09.30** W Solankowej Dolinie; **10.00** Informacje dnia; **10.15** Jak my to widzimy; **10.45** Zew natury; **11.05** Mocni w wierze; **11.35** Myśląc Ojczyzna; **11.45** Historia i architektura w rysunkach prof. Ryszarda Natusiewicza; **12.00** Anioł Pański; **12.03** Informacje dnia; **12.20** Mojżesz – 10 przykazań; **13.10** Co by było gdyby zwierzęta mówiły?; **13.20** Święty na każdy dzień; **13.30** Msza Święta z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze; **14.20** 100 cudownych miejsc na świecie; **14.30** Cudowne przejście przez Morze Czerwone; **15.30** Dinozaury z Krasiejowa; **15.50** Ma się rozumieć; **16.00** Informacje dnia; **16.10** Jestem mamą; **16.30** Kalejdoskop Młodych; **16.50** Refleksje nad psalmem 23; **17.00** 100 cudownych miejsc na świecie; **17.10** Prosto o gospodarce; **17.30** XX Rajd Katyński; **17.55** Poczet Wielkich Polaków; **18.00** Anioł Pański; **18.05** Informacje dnia; **18.15** Rozmowy niedokończone
19.25 Święty na każdy dzień
19.30 Każdy maluch to potrafi
19.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
20.00 Informacje dnia
20.20 Różaniec – audycja modlitewna
20.50 Myśląc Ojczyzna
21.00 Apel Jasnogórski z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze
21.20 Informacje dnia
21.40 Polski Punkt Widzenia
22.00 Mojżesz – 10 przykazań
23.00 Antarktyda – podróż na kraniec Ziemi
23.55 Kolory Świętości
00.00 Programy powtórkowe

Film akcji
JACK REACHER: NIGDY NIE WRACAJ
POLSAT – 22.45

Źródło: filmweb.pl

Kierująca jednostką dochodzeniową major Susan Turner (Cobie Smulders) zostaje niesłusznie oskarżona o zdradę kraju. Kobieta trafia za kratki. Jej wierny przyjaciel Jack Reacher (Tom Cruise) – zasłużony były członek jednostki – nie zawaha się przed niczym, żeby pomóc koleżance i udowodnić przed światem jej niewinność. Przy okazji mężczyzna wpada na ślad rządowego spisku, w który zamieszani są wysoko postawieni przedstawiciele armii. Kolejna odsłona przygód nieustraszonego Jacka Reachera – bohatera cyklu popularnych powieści, których autorem jest brytyjski pisarz Lee Child.

TVN

05.40 Uwaga! – program interwencyjno-śledczy; **06.00** Ukryta prawda – program obyczajowy; **07.00** Kuchenne rewolucje – program kulinarno-rozrywkowy; **08.00** Dzień Dobry TVN; **11.35** Doradca smaku; **11.45** Ukryta prawda – program obyczajowy; **12.50** Ukryta prawda – program obyczajowy; **13.50** Ukryta prawda; **14.55** Szpital – program obyczajowy; **16.00** LAB; **17.00** Kuchenne rewolucje – program kulinarno-rozrywkowy; **18.00** Ukryta prawda – program obyczajowy; **19.00** Fakty; **19.25** Uwaga! Koronawirus; **19.35** Sport; **19.45** Pogoda; **19.55** Uwaga!; **20.10** Doradca smaku; **20.15** Na Wspólnej (3235) – serial obyczajowy; **20.55** Milionerzy – teleturniej; **21.30** Zemsta cieciów – komedia, USA 2011, reż.: Brett Ratner, wyk.: Eddie Murphy, Ben Stiller, Casey Affleck, Alan Alda, Matthew Broderick; **23.40** Kuba Wojewódzki; **01.00** Porwani (6/12) – serial, USA; **01.40** Oszuści (1/10); **02.40** Uwaga!; **03.00** Noc Magii; **04.20** Szpital

POLSAT

06.00 Nowy dzień z Polsat News; **08.40** Malanowski i Partnerzy – wyk.: Bronisław Cieślak, Marek Krupski, Anna Lucińska, Magdalena Rembacz; **09.10** Malanowski i Partnerzy; **09.40** Sekrety rodziny – program obyczajowy; **10.40** Dlaczego ja? – program obyczajowy; **11.40** Gliniarze – wyk.: Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak, Ewelina Ruckgaber, Piotr Mróz; **12.50** Wydarzenia; **13.25** Interwencja; **13.40** Trudne sprawy – program obyczajowy; **14.40** Dlaczego ja? – program obyczajowy; **15.50** Wydarzenia; **16.10** Pogoda; **16.15** Interwencja; **16.45** Gliniarze; **17.45** Sekrety rodziny; **18.50** Wydarzenia; **19.25** Gość Wydarzeń; **19.45** Sport; **19.55** Pogoda; **20.05** Piraci z Karaibów: Zemsta Salazara – USA, reż.: Joachim Ronning; **22.45** Jack Reacher: Nigdy nie wracaj – USA/Chiny 2016, reż.: Edward Zwick; **01.15** W ciemności – Polska/Niemcy/Kanada 2011, reż.: Agnieszka Holland; **04.40** Disco Gramy; **05.25** Telezakupy TV Okazje

TVP 1

05.15 Przysięga (426) – serial obyczajowy, Turcja 2020; **06.05** Elif (994) – serial, Turcja 2018; **06.55** Policzmy się dla Polski; **07.00** Transmisja Mszy Świętej z sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze; **07.30** Rodzinny ekspres – Spotkanie Młodych Lednica; **08.00** Wiadomości; **08.10** Pogoda poranna; **08.15** Kwadrans polityczny; **08.35** Ranczo (127): Dominator – serial obyczajowy TVP; **09.35** Komisarz Alex (91): Wilcze jagody – serial kryminalny TVP; **10.35** Ojciec Mateusz (230): Randka – serial kryminalny TVP; **11.25** Kasta – Były chłopak; **12.00** Wiadomości; **12.10** Agrobiznes; **12.30** Agropogoda; **12.35** Rok w ogrodzie Extra; **12.50** Natura w Jedynce; **14.00** Elif (995); **15.00** Wiadomości; **15.10** Pogoda; **15.15** ALARM!; **15.35** Gra słów. Krzyżówka; **16.05** Przysięga (427); **16.50** Łączy nas Euro; **17.00** Teleexpress; **17.15** Jaka to melodia?; **17.55** Klan (3826); **18.20** Kasta – Spadek po ojcu; **18.55** Jeden z dziesięciu; **19.25** Sport

19.30 Wiadomości
20.05 Pogoda
20.10 ALARM! – magazyn interwencyjno-śledczy
20.30 Leśniczówka (408)
21.00 Wielki Test o Piłce Nożnej
22.30 Historia bez tajemnic – Jak istnieje Świat. O Romanie Ingardenie – film dokumentalny, Polska 2020, reż.: Sławomir Koehler
23.35 Wrota Bohaterów – film fabularny, Kanada/Francja/Chiny 2016, reż.: Matthias Hoene, wyk.: Mark Chao, Ni Ni
01.35 Polina – film obyczajowy, Francja 2016
03.25 wojsko-polskie.pl
03.50 Pogoda na piątek (7) – serial obyczajowy TVP
04.40 Notacje – Jan Olszewski Utracone Eldorado – cykl dokumentalny
04.55 Zakończenie dnia

TVP 2

05.25 Na dobre i na złe (680): Jestem jaki jestem – serial TVP; **06.20** Pożyteczni.pl; **06.50** Familiada – teleturniej; **07.30** Pytanie na śniadanie – pobudka; **07.55** Pytanie na śniadanie – w tym: Panorama-flesz i Pogoda-flesz; **10.40** Panorama; **10.50** Pytanie na śniadanie; **11.20** Policzmy się dla Polski; **11.30** Dziewczyny ze Lwowa (3): Donosy i kontrole – serial obyczajowy TVP; **12.30** Koło fortuny – teleturniej; **13.15** Kozacka miłość (128) – serial kostiumowy, Rosja 2013; **14.05** Va Banque – teleturniej; **14.35** Na sygnale (307): Nowy początek – serial fabularyzowany TVP; **15.10** Górscy ratownicy (83): Ślepota, cz. 1 – serial obyczajowy, Niemcy 2016; **16.00** Koło fortuny; **16.35** Familiada; **17.15** Promyk nadziei (55); **18.00** Panorama; **18.05** Va Banque; **18.30** Kozacka miłość (129); **19.15** Siatkówka mężczyzn – Liga Narodów: Polska – Bułgaria (studio); **19.20** Siatkówka mężczyzn – Liga Narodów: Polska – Bułgaria

21.40 Krawcowa z Madrytu (10) – serial, Hiszpania 2014
22.35 Krawcowa z Madrytu (11) – serial, Hiszpania 2014
23.35 Uśmiech Mony Lizy – film obyczajowy, USA 2003, reż.: Mike Newell, wyk.: Julia Roberts, Dominic West, Ginnifer Goodwin, Juliet Stevenson
01.45 Geniusz: Picasso (9) – USA 2018
02.45 Elżbieta Bowes Lyon. Królowa Matka – film dokumentalny, Wielka Brytania 2018, reż.: Kate Misrahi
03.40 Instynkt (6): Bilet do sławy – serial kryminalny TVP
04.30 Zakończenie dnia

TVP INFO

05.35 Powitanie: Poranek; **05.39** Serwis Info Poranek – wiadomości z kraju i świata – w tym: Info Poranek, Pogoda, relacje korespondentów; **05.59** Powitanie – Wstaje dzień; **06.01** Serwis Info Poranek; **06.30** Serwis Info Poranek; **07.00** Serwis Info Poranek; **07.12** Jedziemy; **07.49** Agrobiznes; **07.55** Agropogoda; **08.00** Jedziemy dalej; **08.15** Serwis Info Poranek; **08.18** Minęła 8; **09.00** Serwis Info Poranek; **09.11** Minęła 9; **10.00** Serwis Info Poranek; **10.59** Serwis Info Dzień; **11.51** Pogoda Info; **12.00** Info Raport; **13.29** Serwis Info Dzień; **13.51** Pogoda Info; **13.59** Serwis Info Dzień; **14.29** Serwis Info Dzień; **14.49** Pogoda Info; **14.59** Dla niesłyszących: Serwis Info Dzień; **15.29** Info Dzień, w tym wiadomości z kraju i świata; **15.54** Pogoda Info; **17.00** Teleexpress; **17.15** Teleexpress Extra; **17.30** Dla niesłyszących: O co chodzi; **18.00** Panorama; **18.19** Serwis Info Wieczór; **18.37** O tym się mówi

19.30 Wiadomości
19.58 Gość Wiadomości
20.13 Minęła 20
21.00 Nie da się ukryć
21.25 Serwis Info Wieczór
21.41 Pogoda Info
21.50 W tyle wizji
22.25 Serwis Info Wieczór
22.30 W tyle wizji Extra
23.00 Info Wieczór
23.29 W akcji
23.55 Serwis Info Wieczór
00.03 Wiadomości
00.31 Gość Wiadomości
00.56 Pogoda Info
01.00 Minęła 20
01.55 W tyle wizji
02.30 Serwis Info Wieczór
02.35 W tyle wizji Extra
03.00 Serwis dla Polonii
03.16 Pogoda Info
03.20 Nie da się ukryć
03.42 Taśmy bezpieki
04.12 Taśmy bezpieki
04.46 Filmy Dokumentalne
05.17 Agrobiznes

TV TRWAM

06.00 Ewangelia wg św. Jana; **07.20** Moje leczenie wodą; **07.50** Kolory Świętości; **07.55** Poczet Wielkich Polaków; **08.00** Informacje dnia; **08.15** Polski Punkt Widzenia; **08.40** Słowo Życia; **08.45** Każdy maluch to potrafi; **09.00** Kalejdoskop Młodych; **09.20** Kolory Świętości; **09.25** Sanktuaria polskie; **09.45** Święty na każdy dzień; **09.50** 100 cudownych miejsc na świecie; **10.00** Audiencja Generalna; **11.00** Narodowe Sanktuarium Maryjne w Subukia; **11.20** Kolory Świętości; **11.25** Jestem mamą; **11.40** Prosto o gospodarce; **12.00** Anioł Pański; **12.03** Informacje dnia; **12.20** Mojżesz – 10 przykazań; **13.15** Młodzi Światu; **13.30** Msza Święta z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze; **14.20** 100 cudownych miejsc na świecie; **14.30** Filmowe Życiorysy; **15.40** Lusaka Bauleni; **15.50** Ma się rozumieć; **16.00** Informacje dnia; **16.10** Na zdrowie; **16.30** Wyszyński – historia; **17.00** Po stronie prawdy; **17.30** Rykoszetem; **17.55** Poczet Wielkich Polaków; **18.00** Anioł Pański

18.05 Informacje dnia
18.15 Rozmowy niedokończone
19.25 Święty na każdy dzień
19.30 Brat Franciszek
20.00 Informacje dnia
20.20 Różaniec – audycja modlitewna
20.50 Myśląc Ojczyzna
21.00 Apel Jasnogórski z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze
21.20 Informacje dnia
21.40 Polski Punkt Widzenia
22.00 Mojżesz – 10 przykazań
22.50 Afoncio. Jan Kobylański
23.45 Młodzi Światu
23.55 Kolory Świętości
00.00 Programy powtórkowe

TVN

05.40 Uwaga! – program interwencyjno-śledczy; **06.00** Ukryta prawda – program obyczajowy; **07.00** Kuchenne rewolucje – program kulinarno-rozrywkowy; **08.00** Dzień Dobry TVN; **11.35** Doradca smaku; **11.45** Ukryta prawda; **12.50** Ukryta prawda – program obyczajowy; **13.50** Ukryta prawda; **14.55** Szpital – program obyczajowy; **16.00** LAB; **17.00** Kuchenne rewolucje – program kulinarno-rozrywkowy; **18.00** Ukryta prawda – program obyczajowy; **19.00** Fakty; **19.25** Uwaga! Koronawirus; **19.35** Sport; **19.45** Pogoda; **19.55** Uwaga! – program interwencyjno-śledczy; **20.10** Doradca smaku; **21.15** Na Wspólnej (3236) – serial obyczajowy, Polska; **20.55** Milionerzy – teleturniej; **21.30** Szukając sprawiedliwości – film sensacyjny, USA 1991, reż.: John Flynn, wyk.: Steven Seagal, William Forsythe; **23.25** Mściciel – western, USA 1973, reż.: Clint Eastwood, wyk.: Clint Eastwood, Verna Bloom; **01.40** Uwaga!; **02.00** Noc Magii; **03.25** Szpital

POLSAT

06.00 Nowy dzień z Polsat News; **08.40** Malanowski i Partnerzy; **09.10** Malanowski i Partnerzy – wyk.: Bronisław Cieślak, Marek Krupski, Anna Lucińska; **09.40** Sekrety rodziny; **10.40** Dlaczego ja? – program obyczajowy; **11.40** Gliniarze – wyk.: Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak, Ewelina Ruckgaber, Piotr Mróz; **12.50** Wydarzenia; **13.25** Interwencja; **13.40** Trudne sprawy; **14.40** Dlaczego ja?; **15.50** Wydarzenia; **16.10** Pogoda; **16.15** Interwencja; **16.45** Gliniarze; **17.45** Sekrety rodziny; **18.50** Wydarzenia; **19.25** Gość Wydarzeń; **19.45** Sport; **19.55** Pogoda; **20.05** Jak rozpętałem II wojnę światową, cz. 2: Za bronią – komedia, Polska 1970, reż.: Tadeusz Chmielewski, wyk.: Marian Kociniak, Stanisław Mikulski; **21.45** Podróż przedślubna – USA 1999, reż.: Hughes Bronwen; **00.05** Anioł Stróż – Francja 1995, reż.: Jean-Marie Poire; **02.35** Tajemnice losu; **04.40** Disco Gramy; **05.25** Telezakupy TV Okazje

Komedia

JAK ROZPĘTAŁEM II WOJNĘ ŚWIATOWĄ, CZ. 2

POLSAT – 20.05

Źródło: filmweb.pl

Druga część jednej z najsłynniejszych polskich komedii, z doskonałą kreacją Mariana Kociniaka. Wojenna zawierucha rzuca dzielnego wojaka Franka Dolasa (Marian Kociniak) aż do Afryki Północnej, gdzie jako „przymusowy ochotnik" zostaje wcielony do oddziału Legii Cudzoziemskiej, którym dowodzi kapitan Letoux (Jan Świderski). Następnie przez „pomyłkę" sierżant Kiedros (Wacław Kowalski) wyznacza mu funkcję tamtejszego kucharza. Wobec powszechnej niechęci ludności tubylczej Dolas wpada na swój kolejny genialny pomysł i świeżą żywność zdobywa, ogrywając miejscowych Arabów w grę „trzy karty", co prowadzi do wybuchu rozruchów. Legioniści po apelu generała de Gaulle'a przechodzą na stronę Wolnych Francuzów.

TVP 1

05.15 Przysięga (427) – serial obyczajowy, Turcja 2020; **06.05** Elif (995) – serial, Turcja 2018; **06.55** Policzmy się dla Polski; **07.00** Transmisja Mszy Świętej z sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze; **07.30** Doceniać życie; **08.00** Wiadomości; **08.10** Pogoda poranna; **08.15** Kwadrans polityczny; **08.40** Ranczo (128): Klauzula sumienia – serial obyczajowy TVP; **09.35** Komisarz Alex (152): Tajemnice świadka – serial kryminalny TVP; **10.35** Ojciec Mateusz (231): Dobry mąż – serial kryminalny TVP; **11.25** Kasta; **12.00** Wiadomości; **12.10** Agrobiznes; **12.30** Agropogoda; **12.35** To się opłaca; **12.50** Zainwestuj w marzenia; **12.55** Natura w Jedynce; **14.00** Elif (996); **15.00** Wiadomości; **15.10** Pogoda; **15.15** ALARM!; **15.35** Gra słów. Krzyżówka; **16.00** Przysięga (428); **16.50** Łączy nas Euro; **17.00** Teleexpress; **17.15** Jaka to melodia?; **17.55** Klan (3827); **18.20** Kasta – Czarny piątek; **18.55** Jeden z dziesięciu; **19.25** Sport

19.30 Wiadomości
20.05 Pogoda
20.10 ALARM! – magazyn interwencyjno-śledczy
20.30 Leśniczówka (409) – wyk.: Jolanta Fraszyńska, Marek Bukowski, Przemysław Bluszcz, Janusz Chabior
21.00 Sprawa dla reportera
21.55 Magazyn śledczy Anity Gargas
22.30 Magazyn kryminalny 997
23.20 Tanie Dranie – Moroz i Kłopotowski komentują świat – Złodzieje kultury – talk-show
23.55 Londyńczycy II (12/16) – serial obyczajowy TVP
00.50 Defekt (1/9) – serial sensacyjny TVP
01.55 Ocaleni – reality show
03.00 Sprawa dla reportera
03.55 Magazyn śledczy Anity Gargas
04.20 Zakończenie dnia

TVP 2

05.25 Na dobre i na złe (681): Mistrz i uczeń – serial TVP; **06.20** Wojciech Cejrowski – boso przez świat; **06.50** Familiada – teleturniej; **07.30** Pytanie na śniadanie – pobudka; **07.55** Pytanie na śniadanie – w tym: Panorama-flesz i Pogoda-flesz; **10.40** Panorama; **10.50** Pytanie na śniadanie; **11.20** Policzmy się dla Polski; **11.30** Dziewczyny ze Lwowa (4): Sztuka czyszczenia kryształów – serial obyczajowy TVP; **12.30** Koło fortuny – teleturniej; **13.15** Kozacka miłość (129) – serial kostiumowy, Rosja 2013; **14.05** Va Banque – teleturniej; **14.35** Na sygnale (308): Gotowy na wszystko – serial fabularyzowany TVP; **15.10** Górscy ratownicy (84): Ślepota, cz. 2 – serial obyczajowy, Niemcy 2009; **16.00** Koło fortuny – teleturniej; **16.35** Familiada – teleturniej; **17.15** Promyk nadziei (56) – serial, Turcja 2019; **18.00** Panorama; **18.20** Va Banque – teleturniej; **18.45** Kozacka miłość (130) – serial kostiumowy, Rosja 2013

19.35 Barwy szczęścia (2463) – serial obyczajowy TVP
20.10 Barwy szczęścia (2464)
20.40 Siatkówka mężczyzn – Liga Narodów: Polska – Holandia (studio)
20.50 Siatkówka mężczyzn – Liga Narodów: Polska – Holandia
23.10 Doktor No – film sensacyjny, Wielka Brytania 1962, reż.: Terence Young, wyk.: Sean Connery, Ursula Andress, Joseph Wiseman
01.10 Eksperyment – thriller, USA 2010, reż.: Paul Schauring, wyk.: Adrien Brody, Forest Whitaker, Clifton Collins Jr
02.55 Bez tożsamości (36) – serial, Hiszpania/Niemcy 2016
03.45 Art Noc – Od wschodu do zachodu słońca – 50 lat Skaldów – koncert
04.45 Zakończenie dnia

TVP INFO

05.35 Powitanie – Poranek; **05.39** Serwis Info Poranek – wiadomości z kraju i świata; **05.59** Powitanie – Wstaje dzień; **06.01** Serwis Info Poranek; **06.30** Serwis Info Poranek; **07.00** Serwis Info Poranek; **07.12** Jedziemy; **07.50** Agrobiznes; **07.55** Agropogoda; **08.00** Jedziemy dalej; **08.15** Serwis Info Poranek; **08.18** Minęła 8; **09.00** Serwis Info Poranek; **09.11** Minęła 9; **10.00** Serwis Info Poranek; **10.59** Serwis Info Dzień; **12.00** Info Raport; **13.29** Serwis Info Dzień; **13.51** Pogoda Info; **13.59** Serwis Info Dzień; **14.29** Serwis Info Dzień; **14.49** Pogoda Info; **14.59** Dla niesłyszących: Serwis Info Dzień; **15.29** Info Dzień, w tym wiadomości z kraju i świata; **15.54** Pogoda Info; **17.00** Teleexpress; **17.15** Teleexpress Extra; **17.30** Dla niesłyszących: O co chodzi; **18.00** Panorama; **18.19** Serwis Info Wieczór; **18.37** O tym się mówi

19.15 Homilia Mszy św. w intencji ofiar katastrofy smoleńskiej
19.40 Wiadomości
19.58 Gość Wiadomości
20.13 Minęła 20
21.00 Nie da się ukryć
21.25 Serwis Info Wieczór
21.41 Pogoda Info
21.50 W tyle wizji
22.25 Serwis Info Wieczór
22.30 W tyle wizji Extra
23.00 Info Wieczór
23.29 W akcji
23.55 Serwis Info Wieczór
00.03 Wiadomości
00.31 Gość Wiadomości
00.56 Pogoda Info
01.00 Minęła 20
01.55 W tyle wizji
02.30 Serwis Info Wieczór
02.35 W tyle wizji Extra
03.00 Serwis dla Polonii
03.16 Pogoda Info
03.20 Nie da się ukryć
03.43 Filmy Dokumentalne TVP Info
04.13 Taśmy bezpieki
04.47 Taśmy bezpieki
05.18 Agrobiznes

TV TRWAM

06.00 Audiencja Generalna; **07.00** Święty Józef, w imieniu Ojca; **07.55** Poczet Wielkich Polaków; **08.00** Informacje dnia; **08.15** Polski Punkt Widzenia; **08.35** Słowo Życia; **08.45** Przygody Mobilków; **09.00** Na zdrowie; **09.25** Święty na każdy dzień; **09.30** Po stronie prawdy; **10.00** Informacje dnia; **10.15** Rozmowy niedokończone; **11.25** Myśląc Ojczyzna; **11.35** Przyroda i ludzie; **12.00** Anioł Pański; **12.03** Informacje dnia; **12.20** Ziemia Obiecana; **13.20** Niedziela; **13.30** Msza Święta z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze; **14.20** Jan Paweł II – Papież, który tworzył historię; **15.35** Ivato; **15.50** Ma się rozumieć; **16.00** Informacje dnia; **16.10** Z wędką nad wodę w Polskę i Świat; **16.35** Porady Medyczne Bonifratrów; **17.00** Akademia pro-life; **17.05** Toliara; **17.30** Odpowiedzialni za Kościół; **17.55** Poczet Wielkich Polaków; **18.00** Anioł Pański

18.05 Informacje dnia
18.15 Rozmowy niedokończone
19.00 Msza Święta w intencji ofiar katastrofy smoleńskiej
20.00 Informacje dnia
20.20 Różaniec – audycja modlitewna
20.50 Głos Polski
21.00 Apel Jasnogórski z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze
21.20 Informacje dnia
21.40 Polski Punkt Widzenia
22.00 Ziemia Obiecana
23.00 Królestwo rekinów
23.55 Kolory Świętości
00.00 Programy powtórkowe

Komedia
NARZECZONY NA NIBY
POLSAT – 21.05

Źródło: filmweb.pl

Opowieść o związkowych perypetiach, które pokocha każdy, kto choć raz zakochał się w niewłaściwej osobie. Idealne życie, o którym marzymy, rzadko kiedy tak naprawdę jest idealne, a ci, którym oddajemy nasze serca, niestety potrafią je z łatwością łamać. Gdy któregoś dnia życie Kariny zamieni się w pasmo nieszczęść, postanowi ona wziąć sprawy w swoje ręce i „podkoloruje" rzeczywistość. Niestety, uruchomiony festiwal małych i dużych kłamstw wymknie się jej spod kontroli, doprowadzając do wielu przezabawnych sytuacji. W konsekwencji wszyscy bohaterowie filmu będą musieli zrobić porządek zarówno w swoim życiu, jak i w swoich sercach.

TVN

05.40 Uwaga! – program interwencyjno-śledczy; **06.00** Ukryta prawda – program obyczajowy; **07.00** Kuchenne rewolucje – program kulinarno-rozrywkowy; **08.00** Dzień Dobry TVN; **11.35** Doradca smaku; **11.45** Ukryta prawda; **12.50** Ukryta prawda – program obyczajowy; **13.50** Ukryta prawda; **14.55** Szpital – program obyczajowy; **16.00** LAB; **17.00** Kuchenne rewolucje – program kulinarno-rozrywkowy; **18.00** Ukryta prawda – program obyczajowy; **19.00** Fakty; **19.25** Uwaga! Koronawirus; **19.35** Sport; **19.45** Pogoda; **19.55** Uwaga! – program interwencyjno-śledczy; **20.10** Doradca smaku; **21.15** Na Wspólnej (3237) – serial obyczajowy, Polska; **20.55** Milionerzy – teleturniej; **21.30** Kuchenne rewolucje; **22.30** Ostatnia misja – film sensacyjny, Polska 1999, reż.: Wojciech Wójcik, wyk.: Peter J. Lucas, Janusz Gajos, Ewa Gorzelak, Mirosław Baka, Piotr Fronczewski; **00.50** Równi sobie; **01.50** Uwaga!; **02.10** Noc Magii; **03.35** Szpital

POLSAT

06.00 Nowy dzień z Polsat News; **08.40** Malanowski i Partnerzy; **09.10** Malanowski i Partnerzy – wyk.: Bronisław Cieślak, Marek Krupski, Anna Lucińska; **09.40** Sekrety rodziny; **10.40** Dlaczego ja? – program obyczajowy; **11.40** Gliniarze – wyk.: Arkadiusz Krygier, Tomasz Skrzypniak, Ewelina Ruckgaber, Piotr Mróz; **12.50** Wydarzenia; **13.25** Interwencja; **13.40** Trudne sprawy; **14.40** Dlaczego ja?; **15.50** Wydarzenia; **16.10** Pogoda; **16.15** Interwencja; **16.45** Gliniarze; **17.45** Sekrety rodziny; **18.50** Wydarzenia; **19.25** Gość Wydarzeń; **19.45** Sport; **19.55** Pogoda; **20.00** Wolni od długów; **21.05** Narzeczony na niby – Polska 2018, reż.: Bartosz Prokopowicz, wyk.: Piotr Adamczyk, Sonia Bohosiewicz, Julia Kamińska, Tomasz Karolak, Dorota Kolak, Barbara Kurdej-Szatan, Mikołaj Roznerski; **23.40** Wielki błękit – Francja 1988, wyk.: Rosanna Arquette, Marc Barr Jean; **03.10** Tajemnice losu; **04.40** Disco Gramy; **05.25** Telezakupy TV Okazje

TVP 1

05.15 Przysięga (428) – serial obyczajowy, Turcja 2020; **06.05** Elif (996) – serial, Turcja 2018; **06.55** Policzmy się dla Polski; **07.00** Transmisja Mszy Świętej z sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze; **07.30** Agape; **08.00** Wiadomości; **08.10** Pogoda poranna; **08.15** Kwadrans polityczny; **08.40** Ranczo (129): Ochotnicza straż kobiet – serial obyczajowy TVP; **09.35** Komisarz Alex (153): Bardzo długi dzień – serial kryminalny TVP; **10.35** Ojciec Mateusz (232): 15:10 do Skarżyska – serial kryminalny TVP; **11.25** Kasta – Czarny piątek; **12.00** Wiadomości; **12.10** Agrobiznes; **12.30** Agropogoda; **12.35** Magazyn Rolniczy; **12.50** Natura w Jedynce; **14.00** Elif (997); **15.00** Wiadomości; **15.10** Pogoda; **15.15** ALARM!; **15.35** Gra słów. Krzyżówka; **16.00** Przysięga (429); **16.50** Łączy nas Euro; **17.00** Teleexpress; **17.15** Jaka to melodia?; **17.55** Klan (3828); **18.20** Kasta – Wszystko dla córki; **18.55** Jeden z dziesięciu; **19.25** Sport
19.30 Wiadomości
20.05 Pogoda
20.10 Gra na Maksa (1)
20.20 Euro 2020 – Turcja – Włochy (studio)
20.35 Euro 2020 – Turcja – Włochy, Szwajcaria 2021
23.15 Gra na Maksa (1) – serial TVP
23.25 Kontrakt na zabijanie – thriller, USA/Niemcy 2006, reż.: Bruce Beresford, wyk.: John Cusack, Morgan Freeman, Megan Dodds
01.05 S. W. A. T. – Jednostka specjalna (42) – serial, USA 2017
01.50 Determinator (4/13)
02.50 Magazyn kryminalny 997
03.40 Republika. Narodziny legendy – film dokumentalny
04.40 Notacje – Henryk Talar. Widziałem pana w radiu – cykl dokumentalny
04.55 Zakończenie dnia

TVP 2

05.25 Na dobre i na złe (682): Bóle przepowiadające – serial TVP; **06.20** Anna Dymna – spotkajmy się – Anna Charko; **06.50** Familiada – teleturniej; **07.30** Pytanie na śniadanie – pobudka; **07.55** Pytanie na śniadanie – w tym: Panorama-flesz i Pogoda-flesz; **10.45** Panorama; **10.55** Pytanie na śniadanie; **11.20** Policzmy się dla Polski; **11.30** Dziewczyny ze Lwowa (5): Cuda się zdarzają – serial obyczajowy TVP; **12.30** Koło fortuny; **13.15** Kozacka miłość (130) – serial kostiumowy, Rosja 2013; **14.05** Va Banque – teleturniej; **14.35** Na sygnale (309): Nie chcę cię – serial fabularyzowany TVP; **15.05** Górscy ratownicy (85) – serial obyczajowy, Niemcy 2009; **15.50** Gra na Maksa (1) – serial TVP; **16.00** Koło fortuny – teleturniej; **16.35** Familiada – teleturniej; **17.15** Promyk nadziei (57) – serial, Turcja 2019; **18.00** Panorama; **18.20** Va Banque – teleturniej; **18.45** Kozacka miłość (131) – serial kostiumowy, Rosja 2013
19.35 Barwy szczęścia (2464)
20.00 Gra na Maksa (1)
20.10 Barwy szczęścia (2465)
20.40 Siatkówka mężczyzn – Liga Narodów: Polska – Brazylia (studio)
20.50 Siatkówka mężczyzn – Liga Narodów: Polska – Brazylia
23.10 Wyprawa do Werony – film obyczajowy, Niemcy 2018, reż.: Andreas Herzog, wyk.: Heiner Lauterbach, Paulina Rümmelein, Veronica Ferres
00.50 Doktor No – film sensacyjny, Wielka Brytania 1962, reż.: Terence Young, wyk.: Sean Connery, Ursula Andress, Joseph Wiseman
02.50 Whiskey Tango Foxtrot – USA 2016, reż.: John Requa, Glenn Ficarra, wyk.: Tina Fey
04.50 Rodzinka.pl
05.15 Zakończenie dnia

TVP INFO

05.35 Powitanie: Poranek; **05.39** Serwis Info Poranek – wiadomości z kraju i świata; **05.59** Powitanie – Wstaje dzień; **06.01** Serwis Info Poranek; **06.30** Serwis Info Poranek; **07.00** Serwis Info Poranek; **07.12** Jedziemy; **07.50** Agrobiznes; **07.55** Agropogoda; **08.00** Jedziemy dalej; **08.15** Serwis Info Poranek; **08.18** Minęła 8; **09.00** Serwis Info Poranek; **09.11** Minęła 9; **10.00** Serwis Info Poranek; **10.59** Serwis Info Dzień; **11.51** Pogoda Info; **12.00** Info Raport; **13.29** Serwis Info Dzień; **13.50** Pogoda Info; **13.59** Serwis Info Dzień; **14.29** Serwis Info Dzień; **14.49** Pogoda Info; **14.59** Dla niesłyszących: Serwis Info Dzień; **15.29** Info Dzień, w tym wiadomości z kraju i świata; **15.54** Pogoda Info; **17.00** Teleexpress; **17.15** Teleexpress Extra; **17.30** Dla niesłyszących: O co chodzi; **18.00** Panorama; **18.19** Serwis Info Wieczór; **18.37** O tym się mówi
19.30 Wiadomości
19.58 Gość Wiadomości
20.13 Forum
21.00 Nie da się ukryć
21.25 Serwis Info Wieczór
21.41 Pogoda Info
21.50 W tyle wizji
22.25 Serwis Info Wieczór
22.30 W tyle wizji Extra
23.00 Info Wieczór
23.29 W akcji
23.55 Serwis Info Wieczór
00.03 Wiadomości
00.31 Gość Wiadomości
00.56 Pogoda Info
01.00 Forum
01.55 W tyle wizji
02.30 Serwis Info Wieczór
02.35 W tyle wizji Extra
03.00 Serwis dla Polonii
03.16 Pogoda Info
03.20 Nie da się ukryć
03.43 W akcji
04.04 Filmy Dokumentalne TVP Info
04.35 Taśmy bezpieki
05.06 Taśmy bezpieki
05.38 Agrobiznes

TV TRWAM

05.00 Na zakręcie; **07.50** Kolory Świętości; **07.55** Poczet Wielkich Polaków; **08.00** Informacje dnia; **08.15** Polski Punkt Widzenia; **08.40** Słowo Życia; **08.45** Toliara; **09.10** Z wędką nad wodę w Polskę i Świat; **09.35** Święty na każdy dzień; **09.45** Duc in altum; **10.00** Informacje dnia; **10.15** Rozmowy niedokończone; **11.00** Petra; **11.25** Głos Polski; **11.35** 100 cudownych miejsc na świecie; **11.45** Spotkania z ekologią; **12.00** Anioł Pański; **12.03** Informacje dnia; **12.20** Ziemia Obiecana; **13.05** 180 lat na zdrowie; **13.20** 100 cudownych miejsc na świecie; **13.30** Msza Święta z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze; **14.20** 100 cudownych miejsc na świecie; **14.30** Zrozumieć Antycywilizacje; **14.55** Słowo Życia; **15.00** Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia; **15.20** Mocni w wierze; **15.50** Ma się rozumieć; **16.00** Informacje dnia; **16.10** Siódmy sakrament; **16.35** Świat na wyciągnięcie ręki; **16.55** Święty na każdy dzień; **17.00** Regał Mistrzowie; **17.30** Geopolityka; **17.55** Poczet Wielkich Polaków; **18.00** Anioł Pański
18.05 Informacje dnia
18.15 Westerplatte Młodych
18.55 Niedziela
19.00 Warto zauważyć...
19.30 Opowieści Theo
19.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
20.00 Informacje dnia
20.20 Różaniec – audycja modlitewna
20.50 Myśląc Ojczyzna
21.00 Apel Jasnogórski z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze
21.20 Informacje dnia
21.40 Polski Punkt Widzenia
22.00 Ziemia Obiecana
22.45 Świt nadziei
23.40 Petra
00.00 Programy powtórkowe

TVN

05.40 Uwaga! – program interwencyjno-śledczy; **06.00** Ukryta prawda – program obyczajowy; **07.00** Kuchenne rewolucje – program kulinarno-rozrywkowy; **08.00** Dzień Dobry TVN; **11.35** Doradca smaku – program kulinarny; **11.45** Ukryta prawda – program obyczajowy; **12.50** Ukryta prawda – program obyczajowy; **13.50** Ukryta prawda; **14.55** Szpital – program obyczajowy; **16.00** LAB; **17.00** Kuchenne rewolucje – program kulinarno-rozrywkowy; **18.00** Ukryta prawda – program obyczajowy; **19.00** Fakty; **19.25** Uwaga! Koronawirus; **19.35** Sport; **19.45** Pogoda; **19.55** Uwaga! – program interwencyjno-śledczy; **20.05** Starcie Tytanów – film przygodowy, USA 2010, reż.: Louis Leterrier, wyk.: Sam Worthington, Liam Neeson, Ralph Fiennes; **22.15** Wilkołak – horror, USA 2010, reż.: Joe Johnston; **00.30** Kuba Wojewódzki – talk-show; **01.35** Uwaga! – program interwencyjno-śledczy; **01.50** Noc Magii; **03.15** Szpital – program obyczajowy

POLSAT

06.00 Nowy dzień z Polsat News; **08.40** Malanowski i Partnerzy – wyk.: Bronisław Cieślak, Marek Krupski, Anna Lucińska, Magdalena Rembacz; **09.10** Malanowski i Partnerzy; **09.40** Sekrety rodziny; **10.40** Dlaczego ja? – program obyczajowy; **11.40** Gliniarze; **12.50** Wydarzenia; **13.25** Interwencja; **13.40** Trudne sprawy – program obyczajowy; **14.40** Dlaczego ja? – program obyczajowy; **15.50** Wydarzenia; **16.10** Pogoda; **16.15** Interwencja; **16.45** Gliniarze; **17.45** Sekrety rodziny; **18.50** Wydarzenia; **19.25** Gość Wydarzeń; **19.45** Sport; **19.55** Pogoda; **20.00** Epoka lodowcowa 2: Odwilż – komedia, USA 2006, reż.: Carlos Saldanha; **22.00** Ja, robot – USA/Niemcy 2004, reż.: Alex Proyas, wyk.: Will Smith, Bruce Greenwood, James Cromwell; **00.20** Podróż przedślubna – USA 1999, reż.: Bronwen Hughes, wyk.: Ben Affleck, Blythe Cox, Sandra Bullock; **02.45** Tajemnice losu; **04.40** Disco Gramy; **05.25** Telezakupy TV Okazje

Film familijny **EPOKA LODOWCOWA 2**

POLSAT – 20.00

Film animowany dla całej rodziny. Kontynuacja wielkiego hitu kinowego. Epoka lodowcowa ma się ku końcowi. Lody pękają, śniegi topnieją, a zwierzęta cieszą się nowo zdobytą wolnością. Maniek chce założyć rodzinę, dawno jednak nie spotkał na swej drodze żadnego innego mamuta i boi się, że może być ostatnim przedstawicielem swojego gatunku... Wtedy poznaje Elę, ostatnią panią mamutową na Ziemi. Problem w tym, że Maniek i Ela serdecznie się nie znoszą, a jakby tego było mało, Ela uważa, że jest oposem! Maniek, Sid i Diego szybko zdają sobie sprawę z tego, że wolność ma swoją cenę: postępująca odwilż zagraża olbrzymiej lodowej tamie, która w każdej chwili może pęknąć, zalewając wodą okolicę. Film w polskiej wersji językowej.

Źródło: filmweb.pl

TVP 1

05.05 Klan (3825) – telenowela TVP, wyk. Tomasz Stockinger, Barbara Bursztynowicz, Laura Łącz, Jan Wieczorkowski; **05.30** Klan (3826) – telenowela TVP; **06.00** Magazyn Ekspresu Reporterów; **06.55** Policzmy się dla Polski; **07.00** Transmisja Mszy Świętej z sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze; **07.35** Rok w ogrodzie; **08.00** Rok w ogrodzie Extra; **08.15** wojsko-polskie.pl; **08.40** Pełnosprawni – magazyn dla niepełnosprawnych; **09.10** Sprawa dla reportera; **10.00** Człowiek z Zachodu; **11.40** Ojciec Mateusz (291): Królik – serial kryminalny TVP; **12.40** Fascynujący świat – Królowa Elżbieta i Książę Filip: Miłość i obowiązki; **13.55** Ozdrowieńcy; **14.20** Z pamięci; **14.25** Gra na Maksa (2) – serial TVP; **14.35** Euro 2020 – Walia – Szwajcaria (studio); **14.50** Euro 2020 – Walia – Szwajcaria; **17.00** Teleexpress; **17.20** Pogoda; **17.30** Jaka to melodia? – teleturniej muzyczny; **18.25** To był rok!; **19.25** Sport

19.30 Wiadomości
20.05 Pogoda
20.10 ALARM!
20.25 Gra na Maksa (2)
20.35 Euro 2020 – Belgia – Rosja (studio)
20.50 Euro 2020 – Belgia – Rosja
23.20 Hit na sobotę – Dżungla – film fabularny, Australia 2017, reż.: Greg McLean, wyk.: Daniel Radcliffe, Yasmin Kassim
01.25 Barbershop 3: Na ostro – USA 2016
03.20 Kopciuszek (1) – serial obyczajowy TVP, Polska 2006, reż.: Iwona Siekierzyńska, wyk.: Maria Konarowska, Małgorzata Pieczyńska, Piotr Polk, Krystyna Tkacz, Janusz Michałowski, Katarzyna Skrzynecka, Anna Nehrebecka
03.50 Kopciuszek (2)
04.20 Z pamięci
04.25 Zakończenie dnia

TVP 2

05.50 Dla niesłyszących – Barwy szczęścia (2461) – serial obyczajowy TVP; **06.25** Dla niesłyszących – Barwy szczęścia (2462) – serial obyczajowy TVP; **06.55** Dla niesłyszących – M jak miłość (1569) – serial TVP; **07.55** Pytanie na śniadanie – w tym Pogoda-flesz; **11.15** Zainwestuj w marzenia; **11.30** Rodzinny ekspres – Poświęcenie Narodu Polskiego Najświętszemu Sercu Pana Jezusa; **12.00** Strażacki pies – komedia, USA 2007, reż.: Todd Holland, wyk.: Josh Hutcherson, Bruce Greenwood, Bill Nunn, Scotch Ellis Loring; **14.00** Familiada – teleturniej; **14.35** Koło fortuny – teleturniej; **15.20** Szansa na sukces. Opole 2021 – Cleo – widowisko muzyczne; **16.20** Na sygnale (297): Sobota w nocy – serial fabularyzowany TVP; **16.50** Lajk!; **17.10** Dla niesłyszących – Słowo na niedzielę; **17.15** Gra na Maksa (2) – serial TVP; **17.25** Euro 2020 – Dania – Finlandia (studio); **17.50** Euro 2020 – Dania – Finlandia

20.10 Gra na Maksa (2) – serial TVP
20.20 Wszyscy moi mężczyźni – komedia, USA 2017, reż.: Hallie Meyers-Shyer, wyk.: Reese Witherspoon, Nat Wolff, Jon Rudnitsky
22.10 Wyjście awaryjne – komedia
23.55 Sekret w ich oczach – dramat, USA 2017, reż.: Bill Ray, wyk.: Nicole Kidman, Julia Roberts, Dean Norris
01.55 Pozycja obowiązkowa – komedia, USA 2018, reż.: Bill Holderman, wyk.: Jane Fonda, Diane Keaton, Candice Bergen, Mary Steenburgen, Andy Garcia
03.45 Wakacje z Madonną – film obyczajowy, Polska 1983, reż.: Jerzy Kołodziejczyk, wyk.: Marta Klubowicz, Krzysztof Kiersznowski
05.10 Zakończenie dnia

TVP INFO

05.55 Powitanie: Poranek; **06.00** Serwis Info Poranek – wiadomości z kraju i świata – w tym: Info Poranek, Pogoda, relacje korespondentów na temat sytuacji politycznej, społecznej; **06.15** Wstaje dzień; **06.31** Serwis Info Poranek; **06.40** Wstaje dzień; **07.01** Serwis Info Poranek; **07.23** Pogoda Info; **07.31** Serwis Info Poranek; **07.51** Pogoda Info; **07.59** Serwis Info Poranek; **08.21** Pogoda Info; **08.30** W Kontrze; **09.15** Salon dziennikarski; **11.59** Serwis Info Dzień weekend; **12.29** Serwis Info Dzień weekend; **12.51** Pogoda Info; **12.59** Serwis Info Dzień weekend; **13.29** Serwis Info Dzień weekend; **13.59** Serwis Info Dzień weekend; **14.53** Pogoda Info; **15.00** Debata TVP Info; **15.29** Info Dzień; **15.54** Pogoda Info; **17.00** Teleexpress; **17.15** Teleexpress Extra; **17.30** Studio Wschód; **18.00** Panorama; **18.18** Serwis Info Wieczór weekend; **18.30** Kobiecym okiem; **18.52** Serwis Info Wieczór weekend

19.30 Wiadomości
19.58 Gość Wiadomości
20.13 Minęła 20
21.00 Nie da się ukryć
21.25 Serwis Info Wieczór weekend
21.41 Pogoda Info
21.50 W tyle wizji
22.25 Serwis Info Wieczór weekend
22.30 W tyle wizji Extra
23.00 Magazyn śledczy Anity Gargas
23.25 Info Wieczór
00.00 Wiadomości
00.28 Gość Wiadomości
00.56 Pogoda Info
01.00 Salon dziennikarski
01.46 Pogoda Info
01.56 Minęła 20
02.49 Pogoda Info
03.00 Serwis dla Polonii
03.20 Filmy Dokumentalne TVP Info
04.15 Filmy Dokumentalne TVP Info
05.10 Reportaż TVP Info
05.28 Magazyn śledczy Anity Gargas

TV TRWAM

06.00 Święty Piotr Julian Eymard; **06.55** Sanktuarium – Miasteczko Świętej Rodziny – Cotignac; **07.50** Kolory Świętości; **07.55** Poczet Wielkich Polaków; **08.00** Informacje dnia; **08.15** Westerplatte Młodych; **08.55** Słowo Życia; **09.00** Telewizyjny Uniwersytet Biblijny IX rok; **10.00** Informacje dnia; **10.15** Retrospekcja; **10.20** Święty na każdy dzień; **10.25** Myśląc Ojczyzna; **10.35** Polski Punkt Widzenia; **11.00** Kropelka radości; **12.00** Anioł Pański; **12.03** Informacje dnia; **12.20** Warto zauważyć...; **12.50** Siódmy sakrament; **13.20** Ocalić od zapomnienia; **13.30** Msza Święta z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze; **14.20** 100 cudownych miejsc na świecie; **14.30** Niedziela; **14.35** Święty Patryk, apostoł Irlandii; **15.30** Wierzę w Boga; **16.00** Informacje dnia; **16.10** Historia PL; **17.00** Z Parlamentu Europejskiego; **17.30** Mocni Jego Mocą; **17.55** Poczet Wielkich Polaków; **18.00** Anioł Pański

18.05 Informacje dnia
18.15 Rozmowy niedokończone
19.25 Święty na każdy dzień
19.30 Katecheza ks. bp. Antoniego Długosza
19.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
20.00 Informacje dnia
20.20 Różaniec
20.50 Myśląc Ojczyzna
21.00 Apel Jasnogórski z kaplicy Cudownego Obrazu Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze
21.20 Informacje dnia
21.40 Polski Punkt Widzenia
22.00 Galilejczyk
22.30 Akita 101 Łez
23.00 Głos serca
23.45 100 cudownych miejsc na świecie
23.55 Kolory Świętości
00.00 Programy powtórkowe

Film przygodowy
LIGA NIEZWYKŁYCH DŻENTELMENÓW

POLSAT – 22.50

Źródło: filmweb.pl

Ekranizacja popularnego komiksu, której akcja rozgrywa się w czasach wiktoriańskiej Anglii. Ligę Niezwykłych Dżentelmenów tworzą bohaterowie, jakich nikt dotąd nie widział, a na jej czele stoi największy łowca i awanturnik na świecie, Allan Quatermain (Sean Connery) – odkrywca legendarnych kopalni króla Salomona. Towarzyszą mu: kapitan Nemo, wampirzyca Mina Harker, niewidzialny człowiek Rodney Skinner, amerykański agent do zadań specjalnych Tom Sawyer, nieśmiertelny Dorian Gray i nieobliczalny dr Jekyll/pan Hyde. Brytyjski wywiad, który powołał do życia Ligę, reprezentuje enigmatyczny M. Członkowie Ligi nie uznają żadnych autorytetów, są indywidualistami, których los zmusza do współdziałania. Muszą przełamać dzielące ich różnice i nauczyć się ufać sobie, bo w nich cała nadzieja świata: zamaskowany szaleniec, który każe się nazywać Fantomem, grozi zatopieniem Wenecji, gdzie odbywa się konferencja przywódców największych mocarstw.

TVN

05.10 Uwaga!; **05.25** Ukryta prawda – program obyczajowy; **06.25** Kuchenne rewolucje – program kulinarno-rozrywkowy; **07.25** Wymarzone ogrody; **08.00** Dzień Dobry TVN; **11.30** Na Wspólnej Omnibus (825); **13.15** Podaj dalej – film obyczajowy, USA 2000, reż.: Mimi Leder; **15.50** Równi sobie (3/6); **16.50** Budując marzenia; **17.25** Wymarzone ogrody; **18.00** Kuchenne rewolucje – program kulinarno-rozrywkowy; **19.00** Fakty; **19.25** Sport; **19.35** Pogoda; **19.45** Uwaga! – program interwencyjno-śledczy; **20.00** Sposób na teściową – komedia, USA/Niemcy 2005, reż.: Robert Luketic; **22.05** W doborowym towarzystwie – komedia, USA 2004, reż.: Paul Weitz, wyk.: Topher Grace, Scarlett Johansson, David Paymer; **00.20** Doom – film s.f., Wielka Brytania/USA/Czechy/Niemcy 2005, reż.: Andrzej Bartkowiak, wyk.: Dwayne Johnson, Kari Urban, Rosamund Pike, Ben Daniels, Dexter Fletcher; **02.30** Kuchenne rewolucje; **03.40** Noc Magii

POLSAT

06.00 Nowy dzień z Polsat News; **08.35** Mulan II – USA 2004, reż.: Darrell Rooney; **10.10** Ewa gotuje; **10.40** Nasz Nowy Dom; **11.40** Wolni od długów; **12.40** Bogaty Dom – Biedny Dom; **13.40** Łowcy nagród; **14.40** Rolnicy. Podlasie; **15.45** Więzienie; **16.15** Więzienie; **16.45** Więzienie; **17.15** Więzienie; **17.45** Chłopaki do wzięcia; **18.15** Chłopaki do wzięcia; **18.50** Wydarzenia; **19.25** Gość Wydarzeń; **19.45** Sport; **19.55** Pogoda; **20.00** Kapitan Ameryka: Pierwsze starcie – USA 2011, reż.: Joe Johnston, wyk.: Hayley Atwell, Dominic Cooper, Chris Evans, Samuel L. Jackson; **22.50** Liga niezwykłych dżentelmenów – film przygodowy, USA/Niemcy/Czechy/Wielka Brytania 2003, reż.: Stephen Norrington, wyk.: Sean Connery, Shah Naseeruddin, Peta Wilson, Tony Curran; **01.10** Resident Evil: Potępienie – animacja, Japonia 2012, reż.: Kamiya Makoto; **03.20** Tajemnice losu; **04.40** Disco Gramy; **05.25** Telezakupy TV Okazje

Redakcja „Idziemy" nie ponosi odpowiedzialności za zmiany w programach TV wprowadzone przez nadawców po 27 V 2021 r.

fot. Caritas Polska

Caritas apeluje o pomoc

Podczas ostatniej odsłony izraelsko-palestyńskiego konfliktu, podobnie jak w wielu poprzednich, ucierpieli niewinni, bezbronni ludzie. Caritas Polska, która od lat niesie pomoc w tym rejonie świata, apeluje o wsparcie dla poszkodowanych w wyniku trudnej sytuacji, jaka panuje w Ziemi Świętej.

Europejczykom, a także mieszkańcom innych regionów, gdzie panuje pokój, o Ziemi Świętej przypominają najczęściej telewizyjne relacje podobne do tych, które widzieliśmy w ostatnich tygodniach. Huk eksplozji miesza się w nich z krzykami i płaczem dzieci, po tonących w kłębach kurzu wąskich ulicach przemykają zakrwawieni ludzie. Konflikt, trwający od ponad 70 lat i odradzający się co pewien czas z nową siłą, nie ma końca. Pomocy potrzebują wciąż nowi poszkodowani – wysiedleni, pozbawieni swych domów w wyniku ostrzałów, próbujący przetrwać w prowizorycznych schronieniach, uszkodzonych budynkach. Bez szans na pracę, stały pokój, normalne życie.

Najprostsze marzenia

24-letnia Sana Abu Lashyn ze Strefy Gazy nie ma domu. Żyje wraz z rodziną w czymś na kształt szałasu, skleconego na skrawku państwowej ziemi – z blachy, brezentu i wszystkiego, co akurat było pod ręką. Ich codzienność to walka z wężami, skorpionami oraz szczurami i kotami wyjadającymi jedzenie z garnków. Jeśli akurat jest coś do zjedzenia na ciepło, bo do rzadkości nie należą też dni, kiedy za posiłek musi wystarczyć kawałek chleba z solą. Ale i tak najgorzej jest zimą, kiedy wszyscy marzną i chorują – ona, mąż, dzieci i jej teściowie.

– Żyjemy tak od czterech lat. Powiedzieć, że życie jest trudne, to jak nic nie powiedzieć – przyznaje Sana. Jej marzenia? Mieć kuchnię i łazienkę. I jeszcze pieniądze na pampersy i leki dla synka chorego na serce.

– Chciałabym pracować, choćbym miała czyścić toalety, byle tylko uczciwie zarobić i móc nakarmić moje dzieci – zapewnia Sana. Na razie jednak ona, jej schorowani teściowie i mąż, cierpiący w wyniku ran odniesionych podczas działań wojennych w 2007 r., mogą liczyć tylko na pomoc dobrych ludzi.

W biedzie i chorobie

– Znamy bardzo wiele takich rodzin. Ich trudna sytuacja jest wypadkową różnych czynników, takich jak kryzys mieszkaniowy w Gazie, gęstość zaludnienia, brak wolnych ziem pod zabudowę, wysokie bezrobocie (a więc brak środków, by budować lub wynajmować mieszkania) – wyjaśnia Sylwia Hazboun z Caritas Polska, koordynatorka programu Rodzina Rodzinie. To w ramach tego programu polską pomocą zostało objętych 100 rodzin w Strefie Gazy. Otrzymują comiesięczne wsparcie finansowe, pozwalające na zakup żywności, opału, leków i pokrycie najpilniejszych wydatków, np. opłat za prąd czy kosztów leczenia. Program, adresowany początkowo do ofiar wojny domowej w Syrii, został rozszerzony m.in. na Strefę Gazy i jest tu realizowany od ubiegłego roku. To nie jedyna forma wsparcia kierowanego do mieszkańców Ziemi Świętej przez Caritas Polska.

– Z myślą o Palestyńczykach potrzebujących pomocy medycznej współfinansowaliśmy kliniki mobilne prowadzone przez Caritas Jerozolima. W ubiegłym roku, przy wsparciu polskiego MSZ-u, pomogliśmy w zakupie respiratorów dla szpitala w Betlejem. W Tel Awiwie finansujemy żłobki dla dzieci migrantów i osób starających się o azyl w Izraelu, a na Zachodnim Brzegu stypendia dla studentów, którzy nie mogliby sobie pozwolić na podjęcie nauki na wyższych uczelniach, bo studia są płatne, a ich rodzin nie stać na opłacenie czesnego – wylicza Sylwia Hazboun.

Dostrzec potrzeby

– Nie opowiadamy się po żadnej ze stron konfliktu. Nie mają dla nas znaczenia podziały polityczne i wyznaniowe; w każdym cierpiącym dostrzegamy bliźniego i staramy się mu pomóc – podkreśla ks. Marcin Iżycki, dyrektor Caritas Polska. – W trosce o los mieszkańców Ziemi Świętej solidaryzujemy się z apelem patriarchy Jerozolimy Pierbattisty Pizzaballi o zaprzestanie walk zbrojnych oraz szukanie pokojowych rozwiązań. Jednocześnie widzimy potrzebę wzmożenia działań pomocowych w tym rejonie świata. Dlatego apelujemy do polskich darczyńców, którzy w sytuacjach kryzysowych wielokrotnie udowadniali swoją wrażliwość: wesprzyjmy wspólnie cierpiących w Ziemi Świętej. Środki przekazane w ramach ogłoszonego alertu zostaną przeznaczone na realizację projektów, które już tam prowadzimy. Sytuacja jest bardzo dynamiczna, wciąż pojawiają się nowe potrzeby, będziemy reagować na bieżąco – dodaje dyrektor Caritas Polska.

JAK POMÓC?

- Dokonując wpłaty na stronie caritas.pl.
- Wpłacając dowolną kwotę na konto: 77 1160 2202 0000 0000 3436 4384 (tytuł wpłaty: POKÓJ).
- Wysyłając SMS o treści POKOJ pod numer 72052 (koszt 2,46 zł).

Tygodnik „Idziemy" Wydawca: Wydawnictwo Diecezji Warszawsko-Praskiej, ul. Grochowska 194/196, 04-357 Warszawa, tel.: **22 512 00 95**, www.idziemy.com.pl; Redaktor naczelny: ks. Henryk Zieliński, Asystent kościelny: ks. Marian Raciński, Sekretarz redakcji: Wojciech Świątkiewicz; redakcja@idziemy.com.pl, Zastępca sekretarza: Dorota Glica; redakcja@idziemy.com.pl, Dział Warszawa i Mazowsze: Irena Świerdzewska, irena.swierdzewska@idziemy.com.pl, Agnieszka M. Domańska, Patryk Lubryczyński. Dział kultury: Mirosław Winiarczyk. Piszą dla nas: Iwona Budziak, ks. Waldemar Chrostowski, Kazimierz Dadak, Marta Dybińska, Mariusz Jankowski, Marek Jurek, Jacek Karnowski, ks. Paweł Kłys, Piotr Kościński, Dariusz Kowalczyk SJ, ks. Marek Kruszewski, Anna Meetschen, ks. Stefan Moszoro-Dąbrowski, Monika Odrobińska, Jacek Salij OP, ks. Jacek Stefański, ks. Waldemar Turek, Barbara Wiśniowska, Marcin Zatyka, Krzysztof Ziemiec; Korekta: Monika Zaręba; Serwis internetowy: Radek Molenda, Magdalena Jaroszewicz; portal@idziemy.com.pl. Projekt graficzny: Joanna Złonkiewicz. Skład i łamanie: AG Zuch. Druk: Lotos-Poligrafia Warszawa. Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzegamy sobie prawo do skracania i adiustacji tekstów oraz zmiany ich tytułów. Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie odpowiada.
COPYRIGHT © Wydawnictwo Warszawsko-Praskie 2005. Wszelkie prawa zastrzeżone. Przedruk materiałów w jakiejkolwiek formie, całości lub fragmentów, nie jest możliwy bez zgody Wydawcy. Fot. okładka ks. Henryk Zieliński

Drodzy Czytelnicy!
„Idziemy”
jest dostępne
w e-wydaniu
na stronie:
www.eprasa.pl
www.idziemy.com.pl

Prenumerata redakcyjna tygodnika „Idziemy” na rok 2021

Drodzy Czytelnicy! Nasz tygodnik dostępny jest w parafiach i w kioskach.
Istnieje też możliwość prenumeraty redakcyjnej.
Można otrzymywać nasz tygodnik do domu! Prenumerata redakcyjna w roku 2021:
cena 1 egzemplarza – 7 zł; prenumerata kwartalna – 91 zł; prenumerata półroczna – 182 zł; prenumerata roczna – 364 zł.

***Zniżka!** Przy prenumeracie od 5 do 10 egzemplarzy cena 1 egz. wynosi 5 zł. Koszt wysyłki w całości pokrywa redakcja.*

Pismo nasze można zaprenumerować, wypełniając dokładnie poniższy blankiet. Tel. 22 5120095

wpłata gotówkowa

nazwa odbiorcy: WYD. DIEC. WAR.-PRASKIEJ 04-357
nazwa odbiorcy cd.: W-wa ul. Grochowska 194/196
l.k.: 17 | nr rachunku odbiorcy: 12401095 11110010051724 73
waluta: W PLN | kwota:
kwota słownie:
nazwa zleceniodawcy:
nazwa zleceniodawcy cd.:
tytułem: Prenumerata tygodnika
tytułem cd.: Idziemy na okres

Opłata:

pieczęć, data i podpisy zleceniodawcy

odcinek dla banku odbiorcy

wpłata gotówkowa

nazwa odbiorcy: WYD. DIEC. WAR.-PRASKIEJ 04-357
nazwa odbiorcy cd.: W-wa ul. Grochowska 194/196
l.k.: 17 | nr rachunku odbiorcy: 12401095 11110010051724 73
waluta: W PLN | kwota:
kwota słownie:
nazwa zleceniodawcy:
nazwa zleceniodawcy cd.:
tytułem: Prenumerata tygodnika
tytułem cd.: Idziemy na okres

Opłata:

pieczęć, data i podpisy zleceniodawcy

odcinek dla odbiorcy

caritas POLSKA

paczka dla Wenezueli

UCHODŹCY Z WENEZUELI GŁODUJĄ NA GRANICY Z KOLUMBIĄ

Caritas Polska organizuje pomoc żywnościową dla najbardziej potrzebujących rodzin.

100 zł = **1 paczka** = **7 dni** wyżywienia dla jednej rodziny

Wspomóż Wenezuelczyków razem z nami!

Dokonując wpłaty na stronie **www.caritas.pl/wenezuela**

Wpłacając dowolną kwotę na konto: **PL 77 1160 2202 0000 0000 3436 4384** z dopiskiem **WENEZUELA**

Wysyłając **SMS** pod numer **72052** o treści **WENEZUELA** (koszt 2,46 zł z VAT)